

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES**

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

సోమవారము, నవంబరు 19, 2007

1వ శా. ప. III స. వాల్యూం -- V నంబరు -- 2

శక సంవత్సరము - 1929, కార్తీకం - 28

MONDAY, THE 19th NOVEMBER, 2007

1 L.C. III S. VOL-- V No. - 2

28 - Karthik, 1929 - S.E.

#

శాసన పరిషత్తు సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

ఛైర్మన్	:	డా. ఎ. చక్రపాణి
డెప్యూటీ ఛైర్మన్	:	శ్రీ మహమ్మద్ జానీ
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ వాసిరెడ్డి వరద రామారావు శ్రీ బి.కమలాకర రావు డా. రాయపాటి శ్రీనివాస్ డా.(శ్రీమతి)మసాల పద్మజ
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తులజానంద్ సింగ్
అదనపు కార్యదర్శులు	:	శ్రీ కె. గోపాలకృష్ణయ్య శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎస్. అంజయ్య
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహరాజు శ్రీ డి. సర్పింహులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి.సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీ టి. రామచందర్ శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి శ్రీ ఎస్. జయరాం శ్రీ ఎన్.కె.బెంజమిన్ శ్రీ కె. జగన్నాథరావు శ్రీ మహ్మద్ జహీరుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ.సాయిలక్ష్మి శ్రీ ఎం. నాగోరామ్ శ్రీమతి పి.సుబ్బమ్మ శ్రీమతి ఎస్.ఎ.జ్యోతి శ్రీ జి.వెంకట కృష్ణ శ్రీమతి టి.సుశీల
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి టి.సుశీల

-----

1. సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి
2. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు
3. స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నలు
4. సభా సమక్షము నందు ఉంచబడిన పత్రము
5. 70వ నియమము క్రింద అత్యవసర ప్రజాప్రాముఖ్యముగల విషయాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుట గురించి
విషయం: ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణాసంస్థలో కొందరు క్యాజువల్ కార్మికులను క్రమబద్ధం చేయుట గురించి
6. ప్రభుత్వ బిల్లులు
2007, ఆంధ్రప్రదేశ్ మహానగర ప్రణాళిక కమిటీ బిల్లు
(2007/ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.24) (శాసనసభచే ఆమోదించబడినట్లుగా)
2007, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనాల (సవరణ) బిల్లు
(2007/ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.25) (శాసనసభచే ఆమోదించబడినట్లుగా)

సభా కార్యక్రమము 2
వాయిదా తీర్మానముల గురించి

MR. CHAIRMAN: There is an adjournment motion given notice of by Sri Dadi Veerabhadra Rao regarding loss suffered by the poor students due to closure of large number of junior colleges in the State and non-filling of posts of lecturers. It is hereby disallowed.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు(విశాఖపట్నం): అధ్యక్షా, మామూలుగా అయితే ఎడ్యుకేషన్ మీద మీరు గతంలో డిస్ కషన్ ఎల్ చేయడం జరిగింది. ఈ సెషన్ లో వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఏ రూపంలో అయినా ఈ వేళ, రేపటిలో చర్చ జరగేలా చూడండి సార్.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మీరు టీ బ్రేక్ లో కలవండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : 199 కళాశాలల్ని గ్రూపులో తీసివేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వీటిని మూసివేసే పరిస్థితి వస్తే చాలా నష్టం కలుగుతుంది. తెలంగాణలో 115 కాలేజీలు, రాయలసీమలో 43, ఆంధ్రలో 41 కాలేజీలను మూసివేసే పరిస్థితి వచ్చింది. స్ట్రెంగ్త్ లేకపోయినా వాళ్లు మరో కాలేజీకి పోయి చదువుకునే అవకాశం లేదు. కాబట్టి దీనిని గురించి చర్చించడానికి ఏదో రూపంలో ఈ వేళ రేపటిలో అవకాశం ఇవ్వండి.

MR. CHAIRMAN: We will try. We will examine it.

శ్రీ బి. మోహన రెడ్డి (మెదక్, నిజామాబాద్, అదిలాబాద్, కరీంనగర్): సార్. వాకవుట్ చేసే పరిస్థితి రాకూడదనుకున్నారు. ఎడ్యుకేషన్ గురించి చిన్న చూపు చూస్తున్నారు. బిఎసిలో నిర్ణయం చేశాక కూడా చర్చ రాలేదు. దేశంలో అభివృద్ధికి ఎడ్యుకేషన్ గుండెకాయ లాంటిది. రేపు నస్తుందన్న సమ్మతం కూడా లేదు. వాకవుట్ చేయడానికి అవకాశం ఇస్తే వెళ్లిపోతాము. మేము కోఆపరేట్ చేస్తుంటే, మీరు కూడా చేయాలి కదా.

MR. CHAIRMAN: First I seek your cooperation to complete the agenda. If you extend your cooperation, everything will go on well.

శ్రీ బి. మోహనరెడ్డి : రేపు ఉంటుందా ఉండదా చెప్పండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మీరు అజెండా చూస్తున్నారు. కృష్ణనవరు అయ్యే సరికే ఒంటి గంట అవుతోంది. We will discuss Mohan Reddy Garu. We will discuss that matter with you.

SRI B. MOHAN REDDY: It is not the question of discussion Sir.

MR. CHAIRMAN: Then what to do? We will discuss this matter. Please take your seat.

శ్రీ పి. సుధాకర రెడ్డి (కడప, అనంతపూర్, కర్నూల్): బిఎసిలో చర్చించారు సార్.

MR. CHAIRMAN: Then what to do? The Question Hour is going on up to 1.00 p.m. everyday. Everybody wants supplementary questions, including you. No, I will discuss it later.

శ్రీ బి. మోహనరెడ్డి : మేము వాకవుట్ చేస్తున్నాం. వేలూ, లక్షల మంది విద్యార్థుల సమస్యలు.

శ్రీ పి. సుధాకర రెడ్డి : ఒక కోటి 20 లక్షల మంది పిల్లలు, ఒక కోటి 20 లక్షల మంది పేరెంట్సుకు సంబంధించిన సమస్యలు. డిస్ కషన్ కి రావడం లేదు.

మిస్టర్ చైర్మన్ : ఎడ్యుకేషన్ మీద క్వశ్చన్స్ వచ్చినపుడు నాలుగైదు సెషిమెంటరీస్ ఎలవ్ చేస్తున్నాను.
We will discuss in the Tea Break.

శ్రీ బి. మోహనరెడ్డి : ఎంతో ఆవేదన ఉంది సార్.

MR.CHAIRMAN: We will discuss in the Tea Break. కూర్చుని మాట్లాడదాం.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర రెడ్డి : ఎడ్యుకేషన్ చాలా ఇంపార్టెంటు సబ్జెక్ట్ అధ్యాక్షా. మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

MR.CHAIRMAN: Let us meet in my chamber. We will decide.

శ్రీ బి. మోహనరెడ్డి : ఎడ్యుకేషన్ మీద రేపు ఉంటుంది అంటే మేము ఉంటాము. మేము అన్ని రకాల సపోర్టు ఇస్తున్నాం, మీరివ్వరా మాకు?

MR. CHAIRMAN: I said I will discuss with you. I don't want anybody's support. I want your support for the agenda.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వర రావు : రేపు సాయంత్రం సెషన్లోగా వచ్చేలా ఒక అండర్స్టాండింగ్కు వద్దాము. అందరం ఒప్పుకున్నాం.

MR.CHAIRMAN: I have to discuss with other leaders also. I will come to the conclusion and discuss. If everybody dictates like this, how will the agenda be completed? There is a procedure. This kind of dictation cannot be allowed. I have to discuss with other leaders also. If you have no patience what can I do? God only should help you.

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి (ప్రకాశం, నెల్లూరు, చిత్తూరు): రేపు ఉంటుందని ఎఘ్యారెస్సు ఇవ్వాలి.

MR.CHAIRMAN: The other adjournment motion given notice of by Sri Kapilavai Dilip Kumar is regarding the death of poor tribals in Adilabad district due to viral fever. It is also disallowed.

శ్రీ కె. దిలీప్ కుమార్ (వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ): రకరకాల రోగాలతో 124 మంది ఒకే జిల్లాలో చనిపోయారు అధ్యక్షా. దయచేసి, ఈ అంశాన్ని రెయిజ్ చేయడానికి అవకాశం ఇప్పించండి.

MR.CHAIRMAN: I will allow.

(శ్రీ బి. మోహనరెడ్డి, శ్రీ పి. సుధాకర రెడ్డి, శ్రీ పి. సుబ్బారెడ్డి సభ నుంచి వాకవుట్ చేశారు.)

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ (మెదక్,నిజామాబాద్,అదిలాబాద్, కరీంనగర్): అనేక మంది గిరిజనులు మరణించడం జరిగింది. వాయిస్ లేని ట్రైబల్స్, అమాయక గిరిజనులు, వాళ్ల ప్రాణాలను కాపాడే విషయంలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం విఫలం అవుతోంది. ఇది అత్యవసరమైన విషయం. మనుష్యుల ప్రాణాలకు సంబంధించిన విషయం. అత్యవసరమైన విషయంగా దీనిని టేకప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మేము అడ్డర్నుమెంటు మోషన్ ఇచ్చాము. మనుష్యుల ప్రాణాల కంటే ఇంపార్టెంటు విషయం మరొకటి ఉండదు. మొన్నటి రోజు 'ఈనాడు' పేపర్లో వచ్చింది. 140 మంది గిరిజనులు మరణించారు.

MR.CHAIRMAN: You have represented. I have taken note of it.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : రేపు ఆఖరి రోజు కాబట్టి, ఎక్కువ మందికి అవకాశం వచ్చేలా జీరో అవర్ని ఎల్ చేయండి. స్పెషల్ మెన్షన్ కి కూడా అవకాశం ఉంటుంది.

MR.CHAIRMAN: I have taken note of it. Please take your seat. You have mentioned it. It is disallowed. However, you have spoken. I have given a chance.

The other adjournment motion given notice of by Sri Cherupally Seetha Ramulu is regarding implementation of report of Koneru Ranga Rao Committee. This is also disallowed.

ఉ.10.10

శ్రీ సిహెచ్. సీతారాములు : అధ్యక్షా, కోసేరు రంగారావు గారి కమిటీ విషయంలో.....

శ్రీ ఆర్.సత్యనారాయణ : సర్, అక్కడ గిరిజనులకు వాయిస్ లేదు, ఇక్కడ నాకు వాయిస్ లేదు కాబట్టి నేను సభ నుంచి వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

(వాకౌట్ చేసారు)

శ్రీ సిహెచ్.సీతారాములు : అధ్యక్షా, సర్, కోసేరు రంగారావు గారి కమిటీ సిఫార్సులను ప్రభుత్వం అనులు చేస్తున్నదని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. అయితే దాని యొక్క విధి విధానాలు ఏమిటి, ఎప్పటి నుంచి అనులు చేస్తారు ? ఇది చాలా ముఖ్యమైన అజండా, దీనిపైన మనం ఇప్పుడు సభలో చర్చించాలని నా విజ్ఞప్తి.

సక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

ఉపాధ్యాయుల బదిలీ

ప్రశ్న నెం.71(245)

సర్వశ్రీ ఎన్.శేషారెడ్డి, పి.సుధాకర రెడ్డి - గౌరవనీయులైన గిరిజన సంక్షేమ శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- (అ) 10-1-2000 తేదీ గల జిబి ఎం ఎస్ నెం 3 లో జారీ అయిన ఉత్తర్వుల వల్ల గిరిజనేతర ఉపాధ్యాయులు ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనుచున్న విషయం వాస్తవమేనా ?
- (ఆ) అయితే కోర్టు ఆదేశాల ప్రకారం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని గిరిజన ప్రాంతాలలో దాదాపు 10 సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తూ వుండి 2005 నవంబరులో నిర్వహించిన కౌన్సిలింగ్ లో బదిలీ ఉత్తర్వులు పొందిన 45 మంది ఉపాధ్యాయులను రిలీవ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి ?

గిరిజన సంక్షేమం, మారు మూల సుమార ప్రాంతాల అభివృద్ధి శాఖా మంత్రి (శ్రీ డి ఎస్ రెడ్డానాయక్) :

- (అ) లేదండీ
- (ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు

శ్రీ ఎన్.శేషారెడ్డి (తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి): అధ్యక్షా మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం చాలా అసమంజసమైనది. ఎందుకంటే గిరిజన ప్రాంతాలలో వుండి టీచర్లు సుమారు 10 సంవత్సరాలకు పైబడి బదిలీలు లేకుండా అదే ప్రాంతంలో వుండిపోతున్నారు. భార్యాభర్తలు ఇద్దరూ వేరు వేరు ప్రాంతాలలో ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ పదేసి సంవత్సరాల నుంచి అదే ప్రాంతంలో బదిలీ లేకుండా ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ వుండడం చాలా దారుణమైన విషయం. సర్, వారి ఆవేదన ఎట్లా వుందంటే తల్లి తన కొడుకుని ' నాయనా ఇడిగో మీ తండ్రి ' అని చూపించే పరిస్థితి వుంది. వారి పిల్లల ఉన్నత విద్య గురించి కూడా వారు అక్కడ నుంచి బయటకు వెళ్లలేకపోతున్నారు, వారికి ఎటువంటి అవకాశాలూ లేకుండా నష్టపోతున్నారు. వారు పడుతున్న ఆవేదను గురించి ఆలోచించమని ఒకసారి తమను కోరుతున్నాను.

ఉదాహరణకు 2000 సంవత్సరంలో జిబి ఎంఎస్ నెం. 3 ప్రకారం ఏ పరిస్థితులలోనూ ఒక గిరిజన ప్రాంతంలో ఏర్పడి పోస్టులను గిరిజన ఉద్యోగులచే భర్తీ చేయాలని వుంది.

శ్రీచుక్కారామయ్య(వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ): సర్, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

చైర్మన్ : మీరు సప్లిమెంటరీ అడగండి, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ కాదు.

శ్రీ చుక్కారామయ్య : సర్, నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటంటే ఈ ప్రశ్న **Maeü\$** గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు సంబంధం లేదు, విద్యా శాఖకు సంబంధించింది కాబట్టి గిరిజన సంక్షేమ శాఖా మంత్రి గారు సమాధానం ఇవ్వకూడదని.

శ్రీ ఎన్. శేషారెడ్డి : సర్, రామయ్య గారు చెప్పినట్లుగా ఇది ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్ కు సంబంధించిన ఇష్యూ, వారు సమాధానం చెప్పాలి కాని, గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు సంబంధించింది కాదు.

సర్, ఉదాహరణకు గత సంవత్సరం ప్రభుత్వం యొక్క ఆర్డర్స్ ప్రకారం 48 మంది టీచర్లకు ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో ట్రాన్స్ఫర్స్ ఇచ్చారు. అందులో 30 మంది టీచర్లను ప్లెయిన్ ఏరియా నుంచి ట్రైబల్

ఏరియాకు వెళ్లడానికి సిద్ధంగా వున్నప్పటికీ, మూచువల్ కన్సెంట్ వున్నప్పటికీ ఆ ఫైల్కు ఇంతవరకూ మోక్షం రాలేదు. ఇంతమంది ఉపాధ్యాయులు అవస్థ పడుతూ వున్న ఈ సమస్యకు పరిష్కారం చూడాలని తమను కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.రామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ మంత్రి గారు చెబుతున్నప్పటికీ, సగం ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ శాఖకూ, సగం ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్కూ చెందినది. టీచర్ల ఈస్టాబ్లిష్మెంట్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్కూ, గిరిజన సంక్షేమ పాఠశాలలు వున్నాయి కాబట్టి గిరిజన సంక్షేమ శాఖకూ సంబంధించినది. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్ వీరందరినీ రిలీవ్ చేయాలని ఉత్తర్వు ఇచ్చినప్పటికీ, ప్లెయిన్ ఏరియాకు వారిని మార్చినట్లయితే డి.ఎస్.సి.లో పోస్టులు చాలవనే ఉద్దేశ్యంతో వారు అమలు జరపడం లేదు. గిరిజన సంక్షేమంలో మాకు సబ్స్టిట్యూట్ లేనిదే మేము రిలీవ్ చేయము అని చెబుతున్నారు. సూపర్ న్యూమరరీ పోస్టులను ఏర్పాటు చేయడం తప్ప దీనికి మరొక మార్గం లేదు. ఎడ్యుకేషన్, ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్లు రెండూ కలిసి సమన్వయంతో ఆలోచన చేసి ఈ సమస్యకు పరిష్కారం తీసుకురావాలని తమరి ద్వారా నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఇది కోర్టు ఉత్తర్వుల ధిక్కారం క్రిందకు కూడా వస్తుంది.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ : అధ్యక్షా, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ పరిధిలో గిరిజనుల యొక్క, విద్యార్థుల యొక్క చదువు పట్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతో ఎక్కడైతే గిరిజన హాబిటేషన్ వుందో, అక్కడ ప్రతి చోట ప్రాథమిక పాఠశాలలు కాని, ఆశ్రమ పాఠశాలలను కాని రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలను కాని, ఇవన్నీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో మా గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు సంబంధించి కొన్ని పాఠశాలలు వున్నాయి. అదే విధంగా విద్యా శాఖకు సంబంధించిన స్కూల్స్ కొన్ని వున్నాయి.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు సంబంధించిన టీచర్స్ ట్రాన్స్ఫర్స్ విషయంలో కాని, లేక ప్రమోషన్స్ విషయంలో కాని, ఎటువంటి విషయాలలోనైనా నాకు తెలిసినంత వరకూ మేము ఎటువంటి ఇబ్బందులు వారికి కలుగజేయడం లేదు. గిరిజన టీచర్లతోపాటు గిరిజనేతర టీచర్లు కూడా అన్ని రకాలుగా ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా ట్రాన్స్ఫర్స్, ప్రమోషన్లు మొదలైన కార్యక్రమాలను చేయడం జరుగుతోంది. నిజంగా ఏ ఒక్క నాన్ ట్రైబల్ మా శాఖలో వుండేవారు వచ్చి మాకు ఈ రకమైన అన్యాయం జరిగింది, మాకు న్యాయం చేయమని చెప్పిన సంఘటన నా దృష్టికి రాలేదు. ఆ రకంగా కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. అయితే విద్యాశాఖకు సంబంధించిన కొన్ని పాఠశాలలు వున్నాయి. ఆ పాఠశాలల విషయంలో తప్పకుండా మీరు చెప్పిన సమస్యలను ఆ శాఖతో మాట్లాడి లేకపోతే ఆ శాఖ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లి ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. శేషారెడ్డి : సర్, ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్ స్కూల్స్ విషయంలో గత 12 సంవత్సరాల నుంచి టీచర్లు అక్కడే పని చేస్తున్నారు. ఈస్ట్ గోడావరి డిఇఓ నుంచి 31 మంది టీచర్లు ఇక్కడ నుంచి రావడానికి విల్లింగ్గా వున్నా ఆ ఫైల్ పెండింగ్లో వుండిపోయింది. ఇది చాలా ఇబ్బందికరమైన విషయం కాబట్టి మీరు డైరక్షన్లు ఇవ్వాలని, విద్యాశాఖ, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ రెండూ కలిసి టీచర్లకు న్యాయం చేయాలని తమరిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చుక్కా రామయ్య : విద్యా శాఖ, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ రెండూ కలిసి నూపర్ న్యూమరరీ పోస్టులను క్రియేట్ చేసి ఈసమస్యకు పరిష్కారం చూడాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డా నాయక్ : అధ్యక్షా, నూపర్ న్యూమరరీ పోస్టులను క్రియేట్ చేయవలసిన అవసరం లేదని నేను భావిస్తున్నాను. టీచర్ల బదిలీ కోసం నూపర్ న్యూమరరీ పోస్టులను క్రియేట్ చేయాలంటే చాలా కష్టమవుతుంది. ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ శాఖ నుంచి ఒక టీచర్ను బ్రాన్స్ఫర్ చేయాలంటే అక్కడ సబ్సిడ్యూట్ వుండాలి. ఎందుకంటే ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో నియామకాలు జరిపినా కూడా వారు సక్రమంగా పనిచేసే అవకాశం లేదు. ఒకవేళ ఈ ఉత్తర్వు లేనట్లయితే, ఏజన్సీ ప్రాంతంలో వుండే టీచర్లందరూ బయటకు వచ్చేస్తారు. గిరిజన పిల్లల చదువు కుంటుపడే అవకాశం వుంది. ఒక్క టీచర్లకే కాకుండా ఎవరైనా ఇతర శాఖలలో పనిచేసే వారు కూడా బదిలీ అయితే వారికి సబ్సిడ్యూట్ వుంటేనే రిలీవ్ చేయాలని వుంది.

అయితే ప్రత్యేకంగా క్వశ్చన్ వేసిన టీచర్ల విషయంలో కొంతమంది కోర్టుకు వెళ్లడం జరిగింది. ఉత్తర్వులు వున్నప్పటికీ రిలీవ్ చేయలేదనే కారణంతో కంటెంట్ పిటిషన్ వేయడం జరిగింది. ట్రీబ్యూనల్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంట్ వారు ఇచ్చిన సమాధానంతో సంతృప్తి చెందింది. అయినా విద్యాశాఖ వారితో మాట్లాడి ఏ విధంగా న్యాయం చేయాలో ఆ విధంగా చేసి వారి సమస్యను పరిష్కారం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

జి.హిచ్.ఎం.సి.లో వాహనాల పల్ల కాలుష్యం

ప్రశ్న నెం.72(184)

సర్వశ్రీ కె.ఆర్. ఆమోస్, కొంపల్లి యాదవరెడ్డి, ఎస్. ఇంద్రశయన రెడ్డి - గౌరవనీయులైన రవాణా శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- (అ) గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్, ఇతర పట్టణాలలో నడుస్తున్న ద్విచక్ర వాహనాలు, కార్లు, రవాణా వాహనాల సంఖ్య ఎంత ?
- (ఆ) ప్రతి కారు సంవత్సరానికి సగటున 12000 కి.మీ. ప్రయాణిస్తూ 27 కెజిల కార్బన్ మోనాక్సైడ్ను విడుదల చేస్తున్నందున వాతావరణ కాలుష్యం అవుతున్న విషయం వాస్తవమేనా ?
- (ఇ) అయితే, కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ):

- (అ) గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్, ఇతర పట్టణాలలో 23,23,267 వాహనాలు నడుస్తున్నాయి.
- (ఆ) లేదండీ
- (ఇ) 1. కాలుష్యం నియంత్రణలో వున్న సర్టిఫికెటు (పియుసి) ప్రతి వాహనం కలిగి వుండాలి. పియుసి సర్టిఫికెట్లు లేని వాటికి జరిమానాలను విధించడమవుతున్నది.
2. సిఎన్జి, ఎల్పిజి వంటి ప్రత్యామ్నాయ ఇంధనాలను 3, 4 చక్రాల వాహనాల కోసం ప్రోత్సహించడమయింది.

3. సిఎన్జితో నడుపుతున్న వాహనాలకు, బ్యాటరీతో నడుపుతున్న మోటార్ వాహనాలకు 5 సంవత్సరాలు మోటార్ వాహన పన్నును మినహాయించడ ముంది.
4. 15 సంవత్సరాలు దాటి నడుస్తున్న అన్ని రకాల రవాణా వాహనాలను జంట సగరాలలో నిషేధించడముంది.
5. పాత వాహనాలను నడవకుండా చూడడానికి 7 సంవత్సరాలు దాటిన రవాణా వాహనాలు, 15 సంవత్సరాలు దాటిన రవాణాతర వాహనాలపై గ్రీన్ టాక్స్‌ను విధించడమవుతున్నది.

ఉ.10.20

శ్రీ కె.ఆర్. ఆమోస్ : అధ్యక్షా, మంత్రి గారి సమాధానంలో మంచి విషయాలు చెప్పారు. ప్రశ్నకు సమాధానం టెక్నికల్ గా చెప్పడం కాదు. వాహన కాలుష్యం వల్ల చిన్న పెద్ద అన్న భేదం లేకుండా అందరికీ ఆస్థమా వంటి ఇతర రోగాలు వస్తున్నాయి. ఇది బ్రాన్కోపోర్టు మరియు పొల్యూషన్ రెండు శాఖలకు సంబంధించి ఉంది. బ్రాన్కోపోర్టు శాఖ, బ్రాన్కోపోర్టు వెహికల్స్ గురించి మంత్రి గారు చెప్పారు. బస్సులు, లారీలు 39% కాలుష్యాన్ని, ద్వీ చక్ర వాహనాలు 42% పొల్యూషన్ ని ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నాయి. అతి ప్రమాదకరంగా పొల్యూషన్ వెదజల్లుతున్నాయి. వాహనదారులు పి.యు.సి. సర్టిఫికేట్ తీసుకొంటున్నారు. ఈ సర్టిఫికేట్స్ విషయం గతంలో మీడియాలో వచ్చింది. డిపార్ట్ మెంట్ లో ఉన్న ఆఫీసర్స్ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చి, వెహికల్స్ ని మేనేజ్ చేసి వారి ద్వారానే ఆ వెహికల్స్ నడిపిస్తున్నారని చెప్పారు.

(బెల్)

Sir, kindly bear with me. With great effort we got this question. In addition to that, I got only two years of time. Moreover, I am only raising issues relating to this subject. నాకు కొంచెం సమయం ఇవ్వాలి. పొల్యూషన్ సర్టిఫికేట్స్ జారీ విషయం సాంకేతికంగా చాలా లోపభూషణంగా ఉంది. ఈ వాహనాల వల్ల 2.5 మెట్రోస్ బెంజిన్ వాటి సమ్మేళనం ఉంటుంది. దీన్నీ సరైన పద్ధతిలో నియంత్రించడానికి ఇప్పుడున్న పద్ధతులు వనికి రావు. ఇంకా ఇంప్రూవ్ చేయాలి. దీనికి ప్రభుత్వం స్పందించి సరైన పద్ధతిలో చేయాలి. Two stroke engines ని టోటల్ గా కన్వర్ట్ చేయాలి. ఎల్.పి.జి., సి.ఎన్.జి. చేయాలి. రెండు వాహనాలు కల ఓనర్స్ ఎవరైతే ఉన్నారో, వారి వాహనాల వల్ల పొల్యూషన్ చాలా వస్తోంది. బ్రాఫిక్ సమస్య కూడాల్సిన అవసరం ఉంది. పాత వాహనాలను తీసివేస్తున్నామని అంటున్నారు. దీనికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం రెండు వాహనాలు కలిగిన వారిపై అడిషనల్ గా ట్యాక్స్ వేయడం వల్ల వారిని డిస్ కర్రేజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎక్కువగా వాహనాలని కంట్రోల్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. సి.ఎన్.జి. ఎల్.పి.జి. వినియోగాన్ని ఆర్.టి.సి. సంస్థ నుండి ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను అలాగే ప్రభుత్వ వాహనాలన్నిటినీ కూడా సి.ఎన్.జి. వాహనాలుగా చేయాలి.

సి.ఎన్.జి.ని వినియోగించడం వల్ల ఢిల్లీలో మంచి రిజల్ట్స్ వచ్చాయి. పొల్యూషన్ కంట్రోల్ అయింది. హైకోర్టు, సుప్రీం కోర్టు చెప్పిన తరువాతే చేస్తున్నాము. మన దగ్గర కూడా హై కోర్టు, సుప్రీం కోర్టు డైరెక్షన్ తీసుకొని చేస్తే పభుత్వానికి బాగుండదు. ఆర్.టి.సి.లో ఎల్.పి.జి. డిస్ పెన్సింగ్ స్టేషన్స్ కి స్టేస్ సిటీలో లేదని అంటున్నారు. ఆటో సి.ఎన్.జి., ఎల్.పి.జి. వి గాని సెంటర్స్ లేవంటున్నారు. సబ్జై లేవు అంటున్నారు. అటువంటప్పుడు ఆర్టిసి ఇంట్రస్ట్ తీసుకొని, ఆర్.టి.సి.కి సంబంధించిన స్టేషన్స్ ఎక్కడైతే ఉన్నాయో అక్కడ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఇది ప్రజల ఆరోగ్యంతో ముడిపడి ఉంది కాబట్టి, పొల్యూషన్ శాఖకు సంబంధం ఉంది.

కాబట్టి, మీరు ఒక కమిటీ వేసి అన్ని శాఖలకు సంబంధించిన అధికారులను పెట్టి సమగ్రంగా చర్చిస్తే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

SRI B KAMALAKAR RAO : Sir, thank you for giving me the opportunity. I would like to give Delhi as an example. Through you, I would like to share this information with the Hon'ble Members. In Delhi, the Government had stipulated conditions for introducing CNG to the vehicles. In Delhi, sufficient quantity CNG is not available. But they were able to get it later. Later, CNG conversion became a success story in Delhi. But here, we got sufficient quantity of LPG for our vehicles and taking Delhi as an example, we should go forward for introducing LPG to our vehicles.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ : అధ్యక్షా, ఆమోస్ గారి ప్రశ్నకి సమాధానంగా లేదండి అని ఎందుకు చెప్పినంటే, వారు ఒక లెక్క ఇచ్చారు. ఒక వాహనం సంవత్సరానికి 12వేల కి.మీ తిరిగితే, దానికి వారి లెక్క ప్రకారం కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ ఎమిషన్ అవుతుందని అన్నారు. కి.మీ.కి 2.27 గ్రాములు రావలసి అన్నారు. మనకు ఉన్న మోటారు వెహికల్ యాక్ట్ భారత్ స్టేజ్ త్రి, భారత్ స్టేజ్ టు other than Hyderabad Vehicles allow చేస్తున్నాము. ఇప్పుడున్న క్లాసిఫికేషన్ ప్రకారం యాక్ట్ ప్రకారం పర్ కి.మీ. 2.2 గ్రామ్స్ రావాలి. హైదరాబాద్ భారత్ స్టేజ్ 3 అయితే, 2.2, స్టేజ్ 2లో 2.27 గ్రామ్స్ రావాలి. వంద సెంటర్స్ లో ఈ పి.యు.సి. సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడానికి మనం అరేంజ్ చేశాము. ఈ వంద సెంటర్స్ లో మనకు ఉన్న అనుభవం ప్రకారం ఇప్పటి వరకు దాదాపు 60శాతం వాహనాలు పి.యు.సి. సర్టిఫికేట్స్ ఇన్స్యూ చేయడం జరిగింది. పి.యు.సి. సర్టిఫికేట్స్ లేకుండా ఏ ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికేట్ కోసం వచ్చినా చేయడం లేదు. బేసిక్ గా ఈ పి.యు.సి. సర్టిఫికేట్ ప్రతి ఆరుమాసాలకు ఒకసారి తీసుకోవాలి. లేకపోతే ఫలాన్ చేస్తున్నాము. వంద శాతం ఆవరేజ్ తీసుకొంటే హైదరాబాద్ లో తిరుగుతున్న స్టేజ్ త్రి వాహనాల ద్వారా 0.5 గ్రామ్స్ ఉంది. 2.2 గ్రామ్స్ ఉంటే హైదరాబాద్ లో తిరుగుతున్న వెహికల్స్ మన అబ్జర్వేషన్ తీసుకొంటే 0.5 గ్రామ్స్ ఉంది. Other than twin cities చూస్తే 3 గ్రామ్స్ ఉంది. Per K.M. other than twin cities లో తిరిగేవి, ఇవి Act ప్రకారం State II లో క్లాసిఫికేషన్ కి Other than twin cities ఎక్కువగా ఉంది. దానికి తగిన చర్యలు భారతదేశంలో ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఎక్కువగా తీసుకొంది. ఢిల్లీలో సిఎన్ జి అవేలబిలిటీ చాలా ఉంది. విజయవాడలో విద్యాధరపురం బస్ డిపో బస్సులను సి.ఎన్.జి. చేయడానికి భాగ్యనగర్ గ్యాస్ వారితో హైదరాబాద్ లో ఎమ్.ఓ.యు కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. హైదరాబాద్ లో, విజయవాడలో డిపోలను సి.ఎన్.జి. క్రింద కన్వర్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ప్రస్తుతం సి.ఎన్.ఓ. పూర్తి స్థాయిలో అందుబాటులో లేదు. 2008 సంవత్సరంలో రిలయన్స్ వారిది అవే లబుల్ గా ఉంటుందని అంటున్నారు. సి.ఎన్.జి. అందుబాటులో ఉంటే ఆర్.టి.సి.ని కన్వర్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

ఉ.10.30

శ్రీ కె.ఆర్ ఆమోస్: ఆర్డీసి బస్సులను సిఎన్జీ ద్వారా నడపడానికి, సిఎన్జీ స్టేషన్లు నెలకొల్పడానికి డిఫికల్టీస్ వున్నాయంటున్నారు. అయితే పొల్యూషన్ ను అరికట్టడానికి ముందుగా ఆర్డీసి ద్వారా ప్రారంభిస్తే మిగతా వాటిని కూడా అరికట్టడానికి చర్యలు తీసుకోవచ్చు. కాబట్టి ఎప్పటిలోగా ఆ డిఫికల్టీస్ ను అధిగమించి హైదరాబాదులో సిఎన్జీ ద్వారా ఆర్డీసి బస్సులను నడపడానికి చర్యలు తీసుకుంటారు? రెండవది ఈ పొల్యూషన్ ను అరికట్టడానికి హెల్త్ డిపార్ట్ మెంట్, పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు మరియు ట్రాఫిక్ విభాగం

కలిసి చర్యలు తీసుకోవల్సిన అవసరముంటుంది కాబట్టి వాటి మధ్య సమన్వయం కోసం ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మీ ఆధ్వర్యంలోనే మీ ఛాంబర్స్ లో ఇవ్వాలసాయంత్రం కాని రేపు కాని పోల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు, ట్రాన్స్ పోర్ట్ డిపార్ట్ మెంట్ అధికారులను పిలిచి ఒక మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసి ఆ సమస్యను అధిగమించేందుకు చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మినారాయణ: అధ్యక్షా, ఆర్టీసీ బస్సులను సీఎన్జీ క్రింద కస్టర్డ్ చేయడానికి ఫిజ్డ్ మ్యూనర్ లో చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. దానికి ఆల్ రెడీ చర్యలు ప్రారంభమయ్యాయి. సీఎన్జీ డిపోలను విజయవాడలో ప్రారంభించడానికి ఒక ఎమ్ ఓయూ ఎంటర్ కావటం జరిగింది. త్వరలో హైదరాబాదులో కూడా ప్రారంభించడానికి కూడా చర్యలు తీసుకోవటం జరుగుతుంది. దీని కోసం పర్మిక్యులర్ గా ఒక కమిటీ వేయాల్సిన అవసరం లేదు. హైదరాబాదులో ఇప్పుడున్న ట్రాఫిక్ ను మరియు పోల్యూషన్ ను నియంత్రించడానికి తీసుకున్న చర్యలను చూస్తే ఇప్పుడు 15 సంవత్సరాలు దాటిన అన్ని వాహనాలు హైదరాబాదు నగరంలో తిరగటం లేదు. అలాగే పాత వాహనాలను నడపకుండా చూడడానికి ఏడు సంవత్సరాలు దాటిన ట్రాన్స్ పోర్ట్ వెహికల్స్, అలాగే 15 సంవత్సరాలు దాటిన నాన్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ వెహికల్స్ పై గ్రీన్ ట్యాక్స్ విధించడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల మీ ఛాంబర్స్ లో మీటింగ్ పెట్టడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. కాకపోతే ఇప్పుడు మేం తీసుకున్న చర్యల గురించి వివరించాను. పోల్యూషన్ కంట్రోల్ చేయని వాహనాలకు 300 జరిమానా విధించడం జరుగుతున్నది. పీయుసి సెంటర్లను ఇప్పటికే 140 ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇంకా 140 సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయబోతున్నాము.

శ్రీ ఎన్.ఇంద్రసేన్ రెడ్డి: సార్, నా ప్రశ్నకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు.

చైర్మన్: చెప్పారు. మీటింగ్ పెట్టడానికి అభ్యంతరం లేదన్నారు కదా?

ట్యాంక్ బండ్ వద్ద పర్యాటకుకు పెల్లర్లు

ప్రశ్న. నెం. 73(225)

శ్రీ చెన్నాడి సుధాకర రావు(కరీంనగర్) - గౌరవనీయులైన మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. వర్ష, వేనవి కాలాలలో యాత్రికుల, సందర్శకుల రక్షణ కోసం హైదరాబాదులోని ట్యాంక్ బండ్ వద్ద పెల్లర్లను నిర్మించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా,
- ఆ. అయితే, వాటిని నిర్మించడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది?

మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కోనేరు రంగారావు):

- అ. లేదండీ.
- ఆ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ చెన్నాడి సుధాకర్ రావు: అధ్యక్షా, ట్యాంక్ బండ్ వద్ద ఒకవైపు హుస్సేన్ సాగర్ లో బుద్ధ విగ్రహం, మరోవైపు ప్రముఖుల విగ్రహాలను ఆనాడు ఎన్టీరామారావు గారు నెలకొల్పారు. జంటనగరాల ప్రజలతో పాటు హైదరాబాదుకు వచ్చే ఇతర ప్రజలంతా సాయంత్రం పూట ట్యాంక్ బండ్ నక్లెస్ రోడ్ తదితర ప్రదేశాలకు సేద తీరడానికి వస్తుంటారు. ఆ ప్రాంతంలో వర్షాలు, ఎండ తదితర పరిస్థితులలో వారికి రక్షణ కోసం షెల్టర్స్ నిర్మించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. కాబట్టి మంత్రి గారు ఆ విషయంపై తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, వారు వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాను. ట్యాంక్ బండ్ లో ఒకవైపున విగ్రహాలు, మరో వైపున ఫుట్ పాత్ వున్నాయి. అక్కడ షెల్టర్స్ నిర్మించాలంటే ఆ విషయాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరమున్నది.

చైర్మన్: ఇరువైపులా బోల్స్ క్లబ్ కూడా వుంది.....

డా. కె.నాగేశ్వర్ (మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాద్): సార్, ట్యాంక్ బండ్ పైన నెలకొల్పిన విగ్రహాల మెయింటెనెన్స్ బాగా లేదని పత్రికలలో వార్తలొస్తున్నాయి. ఈ విషయాన్ని చూస్తే మనకు కూడా అర్థమౌతుంది. అసలు దానిపై నేను ప్రశ్న వేస్తే అది అడ్మిట్ కాలేదు. దానిని కూడా కలిపి ఈ ప్రశ్నకు అనుమతించారు. అక్కడున్న విగ్రహాల మెయింటెనెన్స్ విషయంలో ఎంతో నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారు. వాటి నిర్వహణ విషయంలో ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుంది. ఆ విగ్రహాలను ఎన్టీరామారావు గారు నెలకొల్పారు కాబట్టి వాటిపై ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమైనా కోపమా?

శ్రీకోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, ఆ విగ్రహాలు అందరికీ ఆమోదయోగ్యమే. వాటి నిర్వహణకు సంబంధించి మా నోటీసుకు వస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము. వాటిపై ఎలాంటి నిర్లక్ష్యం లేదు. ఎటువంటి వివక్షతా లేదు. పర్మికులర్ ఇన్సిడెంట్ గురించి మా దృష్టికి తీసుకు వస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

హైదరాబాదు నుండి భూపాలపట్నం వరకు ఎన్.హెచ్-202 విస్తరణ

ప్రశ్న నెం. 74(579)

సర్వశ్రీ గండ్ర వెంకటరమణా రెడ్డి, నాగపురి రాజలింగం - గౌరవనీయులైన రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. హైదరాబాదు నుండి భూపాలపట్నం వరకు ఎన్.హెచ్. 202 రోడ్డు వెడల్పు కార్యక్రమాన్ని చేపట్టిన విషయం వాస్తవమేనా,
- ఆ. అయితే, మంజూరు చేసిన నిధులు పరిమాణం ఎంత, పూర్తి చేసిన, పూర్తి చేయవలసిన పనుల వివరాలేమిటి,
- ఇ. మన రాష్ట్రంలో ఒరిస్సాను కలుపుతూ గోదావరి నదిపై వంతెనను ఎప్పటిలోగా నిర్మిస్తారు,
- ఈ. ఆ పనులను పూర్తి చేయడానికి ఏదేని నిర్దిష్ట సమయాన్ని నిర్ధారించారా, అయితే ఆ వివరాలేమిటి?

రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి):

- అ. అవునండీ. హైదరాబాదు నుండి భూపాలపట్నం వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఎన్.హెచ్ 202 మొత్తం పొడవు 306 కిలోమీటర్లు. ప్రస్తుతం 249.440 కిలోమీటర్ల పొడవు గల రోడ్డు జాతీయ రహదారుల నియంత్రణలో ఉంది. మిగతా పొడవుకు ఏటూరి నాగారం గ్రామం తర్వాత రోడ్డు అనుసంధానం కనిపించడం లేదు. హైదరాబాదు నుండి భూపాలపట్నం వరకు ఎన్.హెచ్.202 రోడ్డు వెడల్పు కార్యంకమాన్ని కొన్ని రోడ్డు భాగాలలో మాత్రమే చేపట్టమయింది.
- ఆ. ఎన్.హెచ్. 202 హైదరాబాదు - భూపాలపట్నం రోడ్డుకు సంబంధించి (i) 9/0 కిలోమీటరు నుండి 18/740 కిలోమీటర్లకు 4 లైన్లుగా వెడల్పు చేయడం. (ii) 18/740 కిలోమీటరు నుండి 30/0 కిలోమీటరు వరకు రు. 946.70 లక్షలు, రూ. 136.33 లక్షల వ్యయం కాగల పనులను కేంద్రప్రభుత్వ ఉపరితల రవాణా, జాతీయ రహదారుల మంత్రిత్వశాఖ మంజూరు చేసింది. ఈ పనులు పూర్తయ్యాయి. 2007-08 సంవత్సరపు వార్షిక ప్రణాళిక క్రింద రు. 700.00 లక్షలకు 124/0 నుండి 130/600 కిలోమీటరు వరకు హైదరాబాదు - భూపాలపట్నం రోడ్డును ప్రతిపాదించడమయింది. ఈ పని మంజూరు కావల్సి ఉంది.
- ఇ. గోదావరి నది ఇరు గట్ల మధ్య ప్రతిపాదించిన వంతెనను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పరిధిలో మాత్రమే ఏటూరి నాగారం గ్రామం దగ్గర రోడ్డు అనుసంధానం కనిపించడం లేదు. గోదావరి నదిపై ప్రధాన వంతెన నిర్మాణం కోసం సాధ్యాసాధ్యతల అధ్యయనం, డిపిఆర్ రూపకల్పన, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సరిహద్దు ఎన్.హెచ్. 202 కు రీఅలైన్మెంట్ జరుగుతున్నది. కలర్ మ్యాపులతోపాటు సవరించిన అలైన్మెంటును ఆమోదం కోసం 24.07.2007 తేదీన ఉపరితల రవాణా, జాతీయ రహదారుల మంత్రిత్వశాఖ శాఖకు పంపడమయింది.
- ఈ. లేదండీ. ఆ పనులను పూర్తి చేయడానికి ఎట్టి నిర్దిష్ట సమయాన్ని నిర్ధారించలేదు.

శ్రీ గండ్ర వెంకట రమణారెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పిన దానికి సంబంధించి నారు చెప్పిన అంకెలకు, జరుగుతున్న పనులకు సంబంధం లేకుండా వుంది. జరుగుతున్న పనులు ఏ మాత్రం సంతృప్తికరంగా లేవు. 1994లో ఆనాటి ప్రధాని శ్రీ పి.వి.నరసింహా రావు గారు, అప్పుడు హన్మకొండ శాసనసభ్యులుగా వున్న శ్రీ పి.వి.రంగారావు గారి చొరవతో మంజూరైన ఈ రోడ్డు పనులు 13 సంవత్సరాలైనా కేవలం అక్కడున్న మైలేజీ రంగు మారింది తప్ప దాని స్థితిగతులలో ఏ మాత్రం మార్పు లేదు. దానిపై పూర్తిగా నిర్లక్ష్య పహించారు. వరంగల్ -హైదరాబాదుకు అతి దగ్గర మార్గమైన ఈ రోడ్డు పనులను ఒక నిర్దిష్ట కాలములోపల పూర్తి చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఇప్పటికే 13 సంవత్సరాలైంది. కాబట్టి ఒక కాలపరిమితి నిర్ణయించి దానిని పూర్తి చేయవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. పైగా దానికి కేటాయిస్తున్న నిధులు కూడా చాలా స్వల్పంగా వుంటున్నాయి.

ఉ.10.40

ఆనిధులు పెంచడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. అంతేకాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్, ఒరిస్సా, ఛత్తీస్ గుడలను కలిపి గోదావరి వంతెన నిర్మాణం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టాలని సమాధానంలో ఉంది. అది ఎప్పటిలోగా చేపట్టి పూర్తి చేస్తారు? వరంగల్ కు వెళ్లే దారిలో ఆలేరు,

భువనగిరి, జనగామ, గణపూరు గ్రామాలు, పట్టణాలున్నాయి. అక్కడ నేషనల్ హైవే నార్మ్స్ పాటించడం లేదు. నేషనల్ హైవే వద్ద రోడ్డు వైశాల్యం ఎక్కువ ఉండాలి. వెళ్లేటప్పుడు ట్రాఫిక్ జామ్ అవుతుంది. దానిపై ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ.టి. జీవన్ రెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది వాస్తవము. తెలంగాణ ప్రాంతంలో అత్యంత ప్రాధాన్యత సంతరించుకున్న రోడ్డు అది. నల్గొండ నుండి కవర్ చేస్తూ వరంగల్లో కొంత మేరకు ఉంది. 0/0 నుండి 0/30 వరకు అంటే హైదరాబాదు నుండి బీబీనగర్ వరకు ఫోర్ లైన్ రోడ్డు కంప్లీట్ చేయడం జరిగింది. 0/30 నుండి 0/60 వరకు బీబీ నగర్ నుండి యాదగిరి గుట్ట వరకు ఎస్టిమేట్లు ప్రీవరేపన్లో ఉన్నవి. రు.150 కోట్లు నుండి రు.200కోట్లు అంచనాలతో రూపొందించడం జరుగుతుంది. ఎన్హెచ్-5 పరిధిలో చేయడం జరుగుతుంది. వరంగల్ నుండి 140 కి. మీ., అంతకుముందు పది కి.మీ. ఫోర్లైన్ చేయడం జరిగింది. 130 కి. మీ. కంటే ముందు 124 కి. మీ వరకు ఈ సంవత్సరం 2007-8 వరకు ఫోర్లైన్ ఏర్పాటు చేయడానికి రు.7 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఎలక్ట్రిక్ పోల్స్, వాటర్ పైప్లైన్స్ పిస్ట్ చేయడానికి పనులు జరుగుతున్నాయి. ఆ తరువాత ఫోర్ లైన్ చేయడం జరుగుతుంది. గోదావరిపై వంతెన గురించి గౌరవ సభ్యులు సూచన చేశారు. అది ఎన్హెచ్ పరిధిలో చేపట్టడం జరగలేదు. అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో ఉంది. రాష్ట్ర నిధులతో వంతెన చేపట్టడానికి సాధ్యాసాధ్యాలను పరిశీలించడం జరుగుతుంది. I will come to you with full details of the proposal. డీటెయిల్స్, ఎస్టిమేట్లు చూపించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో చేపట్టే అవకాశాలు పరిశీలన చేస్తాము. Otherwise, we will try to convert it into NH. ఎన్హెచ్ గుర్తించాలనే ప్రతిపాదనలు కేంద్రానికి పంపడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వి. రంగారావు: అధ్యక్షా, 1994లో హైదరాబాదు, భువనగిరి, ఆలేరు, జనగామ, హన్మకొండ, భూపాలపట్నం వరకు ఉన్న రోడ్డు రు.475 కోట్లతో ఆ రోజే శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. ఉపరితల రవాణాశాఖా మంత్రిగారు, ప్లానింగ్ శాఖామంత్రిగారు, ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారు, ప్రస్తుత ప్రధాన మంత్రిగారు అందరూ కలిసి రు.475 కోట్లతో శాంక్షన్ చేస్తే అప్పుడే అన్నాను. రు.10 కోట్లతో శాంక్షన్ చేస్తే సరిపోతుందంటే రు.475 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాలంటే సంవత్సరానికి రు.10కోట్లు చొప్పున 47 సంవత్సరాలు పడుతుంది. 47 సంవత్సరాలు జీవించే అవకాశం ఎవరికీ లేదు. వెంటనే శాంక్షన్ చేసి సంవత్సరానికి రు.100 కోట్లు ఇచ్చే ఏర్పాట్లు చేయండి. అప్పుడే తొమ్మిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇంక్లూడ్ చేస్తున్నాము. ఫిబ్రవరికి రు.10 కోట్లు శాంక్షన్ చేస్తున్నాము. ఆ తరువాత ఏప్రిల్ 1కి రు.100 కోట్లు శాంక్షన్ అవుతుంది. ఇది జరిగి పద్నాలుగు సంవత్సరాలైంది. ఇంత జాప్యానికి కారణం ఏమిటి? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపు నుండి సరైన ఒత్తిడి లేదా? ప్రచారం లేదా తెలపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకట రమణా రెడ్డి(వరంగల్): దీనితో సంబంధం లేకున్నా మంత్రిగారి శాఖకు సంబంధించిన విషయం . భూపాల పల్లి మండలంలో అటవీ ప్రాంతంలో షూన్సీ గ్రామాలలో ఒక రోడ్డు ఉంది. దాని కోసం 15సార్లు టెండర్లు పిలిపిస్తే ఎవరూ టెండర్లలో పాల్గొనలేదు. ప్రజాప్రతినిధులను కొంతమందిని ఒప్పించి టెండర్లు వేయించాము. ఎక్సెస్ రోడ్డు కావాలని అడిగితే దానికి క్లియరెన్సు ఇవ్వడం లేదు. ప్రజాస్వామ్యం ఏర్పడి 60 సంవత్సరాలు అయినా వారికి కనీసం రోడ్డు సౌకర్యం లేదు. భూపాలపల్లిలో గొల్లబుద్దారం 40 శాతం అంటే 16సార్లు టెండర్లు పిలిచినా ఎవరూ టెండర్ వేయడానికి ముందుకు రావడం

లేదు. మీరైనా వేయండి. లేదంటే కాంట్రాక్టరుతో వేయించండి. కొన్ని రూల్సును ఓవర్ కమ్ చేయకపోతే ఆ రోడ్డు పూర్తి కాదు.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి: పివి రంగారావుగారు చెప్పింది వాస్తవము. ఈ రోడ్డు ఎన్హెచ్గా మారుస్తూ 1994లో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. నిధులు మాత్రం మంజూరు కాకపోవడంతో తదుపరి ఈ రోడ్డు నిర్మాణంలో జాప్యం జరుగుతున్న మాట వాస్తవము. 0/0 నుండి 0/30 వరకు 4లైన్లకు నిర్మాణం పూర్తి చేయడం జరిగింది. 0/30 నుండి 0/60 వరకు ప్రజంబ్ స్ట్రీజి డిపిఆర్ సి రూపొందించడం జరిగింది. సాధ్యం అయితే త్వరలో దీనిని 4 లైన్లుగా నిధులు మంజూరు పొంది రోడ్డుగా కన్వర్షన్ చేయడానికి తగు చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. హైదరాబాదు టు వరంగల్ అత్యంత ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. ఎవరికీ బేధాభిప్రాయం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎప్పటికప్పుడు విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నాము. రమణారెడ్డి గారు నాబార్డు రోడ్డుకు సంబంధించి సిబిటి అధికారులతో టెండరింగ్ ఉంటుంది. వారితో మాట్లాడుతాను.

శ్రీ ఎన్. రాజలింగం : చాలా సంతోషం . మంత్రిగారు చాలా దయతో హైదరాబాదు టు వరంగల్ రోడ్డు ప్రాముఖ్యతను వ్యక్తపరుస్తున్నారు. ఏటూరు నాగారం నుండి గోదావరి మీద బ్రిడ్జి అంతర్ రాష్ట్ర సమస్య ఉంది. ఎక్కడక్కడ కనెక్టెడ్ అయ్యే రోడ్డు నుండి ఫోర్ లైన్ రోడ్డు దానికి కలిపి పూర్తి చేస్తారా?

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి: ఉద్దేశ్యమయితే పూర్తి చేయాలి. ఏకకాలంలో పూర్తి చేయడం అంటే సాధ్యం కాదు. కాబట్టి దశల వారీగా చేయడం జరుగుతుంది. 0/0 నుండి 0/30 వరకు పూర్తి చేయబడింది. ముందుగా పది కి. మీ. పూర్తి చేయబడింది. అక్కడ నుండి 130 కి. మీ. ల కంటే ముందు 124 కి. మీ. అంటే 6.6 కి. మీ.లకు రు.7 కోట్లు నిధులు మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఎలక్ట్రికల్ లైన్స్, సైవ్ లైన్స్ సిస్ట్ చేయడం మొదలైనవి చేస్తున్నాము. 0/30 నుండి 0/60 వరకు అంచనాలు రూపొందించాము. కేంద్రానికి నివేదికపలు సమర్పించాము. రు.150 కోట్ల నుండి రు.200 కోట్ల వరకు అంచనాలు వస్తున్నాయి. ఈ రోడ్డు నిర్మాణం పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వం పనిచేస్తుంది. గోదావరిపై వంతెనకు సంబంధించి ఎన్హెచ్లో కన్వర్షన్ కావడం జరగలేదు. కేంద్రానికి ఎన్హెచ్గా కన్వర్షన్ చేయడానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ గౌరవ సభ్యులు సూచన చేశారో రాష్ట్రపరిధిలో ఆ వంతెన నెలకొల్పడానికి ఉన్న అవకాశాలను పరిశీలించడం జరుగుతుంది.
ఉ.10.50

SRI P.SUBASH CHANDRA BOSE: Respected Chairman Sir, a paper is laid on the Table of the House for all the questions.

డా. యం. పద్మజ: అధ్యక్షా, ఎస్.సి సబ్ ప్లాన్ నుండి 16.2 పర్సెంట్, టి.ఎస్.పి క్రింద 6.6 పర్సెంట్ నిధులు మొత్తం వ్యయం నుండి కేటాయించవలసి ఉంది. కాని, ఇక్కడ మంత్రి వర్యులు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ చూస్తే 2004-05లో 9.2 శాతం, 2005-06 లో 8.5 శాతం, 2006-07 లో చూస్తే అలకేషన్ వచ్చి 1557 కోట్లు ఉంది. ఎక్స్ పెండిచర్ మాత్రం 2369 కోట్లు కేటాయించినట్లు చూపించారు. లెక్కలు చూస్తే, అసలు అలకేషన్ ఎంత ఉంది, ఎక్స్ పెండిచర్ ఎంత ఉంది? దీనిని బట్టి చూస్తే ఈ లెక్కలు నిజమా లేక మాయాజాలమా? సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలో మామూలుగా గత సంవత్సరం ఖర్చు వ్యయం చూస్తే చాలా తక్కువగా కేటాయించారు. దాంట్లో సగం ఖర్చు పెట్టారు, ఈ సంవత్సరం మాత్రం చాలా ఎక్కువగా చూపిస్తున్నారు. ఈరోజు పేపర్ లో ఇంకొకటి వచ్చింది. అన్ని వర్గాలకు, సాధారణంగా అమలు చేసే ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో

దళితులను వేరు చేసి, వాళ్లకు ఖర్చు చేసింది ఎంత అనేది ఎస్.సి సబ్ ప్లాన్ క్రింద చూపిస్తున్నారు. మధ్యాహ్న భోజన పథకంలో అందరి విద్యార్థులు లబ్ధి పొందుతారు. కాని ఇక్కడ, దళితులను వేరు చేసి, వారికి ఎంత ఖర్చు చెశారో అది ఎస్.సి సబ్ ప్లాన్ క్రింద చూపిస్తున్నారు. అలాగే వ్యవసాయ శాఖ, పౌరసరఫరాల శాఖ, విద్యాశాఖ ఇలా ప్రతిదాంట్లో చేస్తున్నారు. అన్ని వర్గాల వారు లబ్ధి పొందుతున్నప్పుడు, వాళ్లలో దళితులను వేరు చేసి వాళ్ల ఖర్చులను ఎస్.సి సబ్ ప్లాన్ క్రింద చూపించడం ఎంత వరకూ సమంజసం? అలాగే జీవో నెం. 26 ద్వారా శాసనసభ నియోజకవర్గాల అభివృద్ధి పథకాలకు మళ్లించే రాజ్యాంగ వ్యతిరేక చర్యకు ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం పాల్పడడం వాస్తవమా కదా? 2006-07 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఇరవై వేల కోట్ల రూపాయల ప్రణాళిక బడ్జెట్లో దళితులకు 3200 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించవలసి ఉంటే ప్రభుత్వం మాత్రం 12 వందల కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి ఆ నిధులలో కూడా కేవలం 8 వందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినదని ఎస్.సి, ఎస్.టి ఆఫీసర్స్ ఫోరమ్ ఫర్ సోషల్ జెస్టిస్ వారు ఆరోపిస్తున్నారు అది ఎంతవరకూ నిజం?

శ్రీ పి. సుభాష్ చంద్రబోస్: అధ్యక్షా, ఈ ఎస్.సి, ఎస్.టి ప్లాన్ క్రింద కొన్ని అవకతవకలు జరుగుతున్నాయనే ఉద్దేశ్యంతో ముఖ్యమంత్రి గారు పకడ్బందీగా, ఖచ్చితంగా ఈ శాఖల వారికి కేటాయించిన నిధులు, ప్లానింగ్ కమిషన్ ఆదేశాల ప్రకారం 16.2 పర్సెంట్ ఖర్చు పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో, ఆ విధమైన వేరియేషన్స్ ముందు రాకూడదని నోడల్ ఏజెన్సీని పెట్టి, ఆ నోడల్ ఏజెన్సీ ద్వారా ఎక్స్ పెండించర్ అంతా స్ట్రీమ్ లైన్ చెయ్యాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం నడుస్తుంది. కొన్ని సొరపాట్లు జరిగాయి, ఆ సొరపాట్లు జరుగుతున్న కారణంగా ఇక ముందు అటువంటివి రాకూడదనే ఉద్దేశ్యంతో నోడల్ ఏజెన్సీని పెట్టి అందులో కూడా భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఇంప్లిమెంట్ చెయ్యని విధంగా కొత్తగా ఒక క్లాజ్ ను పెట్టడం జరిగింది. The Nodal Agency shall have the power to re-appropriate the amounts to the needy departments which have schemes benefiting the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. ఇది చారిత్రాత్మకమైన జీవో. ఏ డిపార్ట్ మెంట్ అయినా ఎస్.సికి కేటాయించిన నిధులు సక్రమంగా ఖర్చు చెయ్యకపోతే, ఈ నోడల్ ఏజెన్సీ ప్రతి రెండు నెలలకొకసారి రెవ్యూ చేసి, ఆ అమౌంట్ ని తిరిగి రీఅప్రొప్రియేట్ చేసి, ఏ డిపార్ట్ మెంట్ కి అవసరమో ఆ డిపార్ట్ మెంట్ ద్వారా ఖర్చు పెట్టే ఏర్పాట్లు ఈ నోడల్ ఏజెన్సీ జీవో ద్వారా ఇచ్చాము. ప్రతి రెండు నెలలకొకసారి నోడల్ ఏజెన్సీ సమీక్షిస్తుంది. దీనితోపాటు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి అధ్యక్షతన ఒక ఎపెక్స్ కమిటీని కాన్సల్టేట్ యూట్ చెయ్యడం జరిగింది. ఎక్కడా తప్పులు జరగకుండా అంటే డైరెక్టర్ అఫ్ ఫండ్స్, ల్యాండ్స్ అవడం, ఇనేమి జరగకుండా ఇక ముందు ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేస్తున్నాము. గౌరవసభ్యులు అర్థం చేసుకోవాలి. ఎస్.సిలకు, తగిన రీతిలో వారి అభివృద్ధికి చర్యలు తీసుకునేందుకు అందరూ కృషి చెయ్యాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం అలకేషన్ కంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడం, ఇవేవో మాయ లెక్కలంటున్నారు. మాయలు, మంత్రాలు లేవు. తక్కువ ఖర్చుపెట్టేటప్పుడు తక్కువ, ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టేటప్పుడు ఎక్కువ చూపిస్తున్నాము. కేంద్రప్రభుత్వం నుండి మనకు రావలసిన గ్రాంట్ రాకపోయినా ముఖ్యమంత్రి గారు గత సంవత్సరం ఎస్.సి విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్స్ కోసం వంద కోట్ల రూపాయలు అదనంగా ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం అరవై కోట్ల రూపాయలు రిలీజ్ చెయ్యవలసి వస్తే, ఆ అమౌంట్ వచ్చేవరకూ చూడకుండా, ముఖ్యమంత్రి గారు అదనంగా 220 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చారు. ఈ స్టేట్ మెంట్ లో ఇచ్చిన అలకేషన్ కంటే ఎక్కువ చూపడానికి కారణం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రాకపోయినా ఇస్తున్నాము కాబట్టి ఆ విధంగా చూపిస్తున్నాము.

(INTERRUPTIONS)

MR. CHAIRMAN: You don't want answer from the Minister. What do you want? I do not understand your anxiety. Let the Minister give full reply.

శ్రీ పి. సుభాష్ చంద్రబోస్: అధ్యక్షా, వారందరినీ కోరేదేమిటంటే, డెఫినెట్గా ఈ నోడల్ ఏజెన్సీ ప్రత్యేకమైన ఫలితాలను ఇస్తుంది. దాంట్లో ఏ విధమైన సందేహం అక్కర లేదు. కొంత సమయం ఇవ్వండి. నోడల్ ఏజెన్సీ ఏ విధంగా పనిచేస్తుంది, ఇప్పటివరకూ జరుగుతున్న ల్యాప్సెస్కు త్వరలోనే ఈ నోడల్ ఏజెన్సీ ద్వారా పరిష్కారం అవుతాయని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి (అనంతపురం): అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన మూడు సంవత్సరాలలో మొదటి సంవత్సరం 116 కోట్ల రూపాయలు, రెండవ సంవత్సరం 407 కోట్ల రూపాయలు, మూడవ సంవత్సరం 590 కోట్ల రూపాయలు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ బడ్జెట్లో కోత విధించిన మాట వాస్తవమా కాదా? ఎస్.సి వెల్ఫేర్ శాఖ బడ్జెట్లో కూడా దాదాపు 400 కోట్ల రూపాయలు ఈ మూడేళ్లలో కోత విధించిన మాట వాస్తవమా కాదా? నిజంగా, ఈ ప్రభుత్వానికి దళితుల పట్ల, ఎస్.టిల పట్ల, సంక్షేమం పట్ల చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఈ మూడేళ్ల లోపు ఎంత బడ్జెట్ కేటాయించారు, ఎంత ఖర్చు పెట్టారు, ఎంత కోత విధించారు అనే విషయాలపై స్వేచ్ఛ పత్రం ప్రకటించగలరా? మంత్రి గారు, మాయలు రావు, మంత్రాలు రావు అని చెప్పారు. ఇక్కడ కాకి లెక్కలున్నాయి. ఆర్థికాధికారం లేకుండా పేరుకు మాత్రం జీవో నెం.117 ద్వారా నోడల్ ఏజెన్సీని ఏర్పాటు చేశారు. దానికి తగిన ఆర్థికాధికారాలు పర్యవేక్షించాలి. ఆర్థిక అధికారం ఇచ్చి ఈ జీవోపై ప్రతిపక్షాలు చర్చించి తిరిగి దానిని సవరించే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తుందా లేదా? 2005-06 ఈ రెండు సంవత్సరాలలో కేంద్ర ప్రతిపాదన పథకాల క్రింద ఎస్.సి వెల్ఫేర్ శాఖకు కేంద్రం నుండి 641 కోట్ల రూపాయల నిధులు రాబట్టడంలో ఈ ప్రభుత్వం విఫలమవడం అనేది వాస్తవమా కాదా?

శ్రీ పి. సుభాష్ చంద్రబోస్: అధ్యక్షా, వారు వివరాలు అడిగారు కాబట్టి తప్పకుండా చెబుతాను. వారి ప్రభుత్వ హయాంలో ఎస్.సి వెల్ఫేర్ కి ఎంత ఖర్చు పెట్టారు?

ఉ.11.00

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, ఉప ప్రశ్న వేస్తే సమధానం ఇచ్చేటప్పుడు మీకు ఇది వరకటి పర్ఫార్మెన్స్ తెలుసు కాబట్టి మీరు అర్థం చేసుకోగలరు, ప్రశ్నకు పర్ఫార్మెన్స్ ఇస్తే చాలని మాలాంటి వాళ్లకు మనలో చాలా మందికి కూడా ఇదివరకు ఎలా వుండేది, ఇప్పుడెలా వుంది అనేది తెలియదు. నాకు కూడా మమ్మల్ని enable us to know కనుక అబ్బే పాత్ర చెప్పవద్దు అంటే అదే పాత్రలు నిర్వీర్యంగా వుంటాయి. అది కాదు, కంపారిటివ్ గా ఏ అట్యాస్మియర్ ఎట్లా జరుగుతుంది అనేది చూడండి, అది తెలుగుదేశం హయాము అని చెప్పి మిత్రులు బోసుగారి మీద ఉపయోగించవద్దు, కావాలంటే పీరియడ్ చెప్పండి. పలానా పీరియడ్ నుంచి 1994 నుంచి 2004 వరకు అనే మాట చెప్పండి. అంతేగాని తెలుగుదేశం హయాములో అనే మాట ఉపయోగించకండి, అది వారికి కొంచెం ఇబ్బందికరంగా వుంటుంది, కాబట్టి ఆ మాట ఉపయోగించకండి.

శ్రీ పి. సుభాష్ చంద్రబోస్ : ఈ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ బడ్జెటు కేటాయింపులు తమరు ఒకసారి పరిశీలించినట్లైతే, 2001 నుంచి 2004 వరకు మూడు సంవత్సరాల బడ్జెట్టు గురించి చెబుతున్నాను. అది రు. 1997.98 కోట్లు. 2004 నుంచి 2007 వరకు మూడు సంవత్సరాలది కలుపుకొని రు. 2,0979.48 కోట్లు, అంటే వెయ్యి కోట్లు అదనంగా యిచ్చాము. ప్రస్తుత సంవత్సర బడ్జెట్టు రు. 1719.10 కోట్లు. This is

almost equal to three years total budget of 2001-2004 సార్. దీన్ని ఏవిధంగా చూసినా కూడా ఈ ఒక్క సంవత్సరానికి మా కేటాయింపు 2001-2004 మూడు సంవత్సరాలకు సరిపడా ఈ ఒక్క సంవత్సరమే చేశాము. వారు మూడు సంవత్సరాలు చేశారు. ఏవిధంగా కూడా మేము వెనుకాడడంలేదు. వారికి తెలిపేదేమంటే దళితులంటే మాకు ప్రత్యేకమైన ప్రేమ, అభిమానం వుంది. ఏ ఒక్క రూపాయికి కూడా వారిని మోసము చెయ్యాలని గాని, అటువంటి ప్రయత్నంగాని మేము ఎప్పుడూ చేయము. ఖచ్చితంగా ఈ నోడల్ ఏజెన్సీ గురించి వారు అడిగారు. ఈ నోడల్ ఏజెన్సీకి సంబంధించి కొత్తగా ఒక వినూత్నమైన జి.ఓ.ను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇష్యూ చేశారు. దీని మంచి చెడ్డ ఫలితాలు చూడటానికి కొంత టైము ఇవ్వాలి. ఇది దళితుల అభివృద్ధికి ఏ మాత్రం కూడా ఉపయోగపడడంలేదు అని నిర్ధారణకు వస్తే మరొకసారి చర్చించి అవసరమైన విధంగా మార్పుకోవడానికి మాకు ఏవిధమైన అభ్యంతరం లేదు గాని, మొట్టమొదటి రోజునే ఇది పనికిరాదు అనే మాట మాత్రం ఏమంత భావ్యం కాదు. భారతదేశంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా ఎక్కడా లేని విధంగా మనం ఒక జి.ఓ. ఇచ్చినపుడు అది ఇంప్లిమెంట్ చేయడంలో ఎంతవరకు ఫలితాలు ఇస్తుంది అనే విషయంలో ఒకసారి అందరూ కూడా ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ : సి.హెచ్. సీతారాములు.

శ్రీ సి.హెచ్. సీతారాములు : ఈ ప్రణాళికా సంఘం చెప్పిన విధంగా 16.6 శాతం నిధులు కేటాయించవలసిన అవసరం వుంది. అయితే ఆ పద్ధతి ప్రకారం నిధులు కేటాయించబడుతున్నాయా? అనేదానికి సమాధానం చెప్పాలి. రెండవది ఏమంటే ఇవాళ పత్రికల్లో కొన్ని కథనాలు వచ్చాయి. ప్రభుత్వం చెప్పిన లెక్కలకు, మంత్రిగారు చెప్పిన లెక్కలకు చాలా వ్యత్యాసం వుంది. అదే విధంగా ఇంకొక విషయమేమంటే, ఈ మధ్య లెక్కలకు సంబంధించి మీరిచ్చిన దాంట్లో ఉదాహరణకి దళితులకు సంబంధించిన హాస్టల్స్ లో విద్యార్థులకు ఖర్చుపెడుతున్న డబ్బులకు సంబంధించి, ఆ హాస్టల్స్ లో వుంటున్న విద్యార్థులు ఎంతమందో లెక్కబెట్టి ఆ సంఖ్యను కూడా కలిపి ఈ లెక్కలను చూపిస్తున్నారు అని పత్రికల్లో కొన్ని కథనాలు వచ్చాయి. అది వాస్తవమా? అయితే, అది ఎంతవరకు సబబు. ఈ విషయానికి సంబంధించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జూపూడి ప్రభాకర రావు: అధ్యక్షా, ఇది ఈ రాష్ట్రంలో చాలా ముఖ్యమైనటువంటి విషయం. బయట వాతావరణం మొత్తం కూడా మీరు చూస్తున్నారు. అందుకే నేను చాలా ముఖ్యమైనటువంటి విషయం అంటున్నాను. ఇంతకు ముందు మీరు ఆక్సిజన్, కార్బన్ మోనాక్సైడ్ వంటి వాటి మీద చాలా ఇచ్చారు, ఇది దళితుల జీవితాలకు సంబంధించిన విషయం.

MR.CHAIRMAN: Come to the subject. We are all educated people. Come to the subject. Why introduction every time.

SRI JUPUDI PRABHAKARA RAO: I am coming to the subject. సబ్జెక్టుకే వస్తున్నాను సార్. ప్రతిసారి మా గోడు ఇలాగే వుంటుంది సార్. ఇంతకన్నా డిఫరెంట్ గా ఏమీ వుండదు. ఎందుకంటే దళితుల జీవితాలు ఈ రోజు రాజకీయాలను శాసించబోతున్నాయి. మా గొంతును ఇక్కడ నొక్కేయవచ్చేమో గాని, బయట నొక్కలేరు. కొన్ని ఇబ్బందులు వుంటాయి. అయితే 60 సంవత్సరాలుగా పరిపాలించిన ఈ పాలకులు గాని, లేకుంటే 20 సంవత్సరాలుగా పరిపాలించినవారు గాని మంత్రిగారు పేరు చెప్పకూడదన్నారు కానీ, మేము ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వం పేరు చెప్పదలుచుకున్నాము. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో జరిగినటువంటి

స్కాలర్‌షిప్పుల బాగోతం ఎంత? కుంభకోణం ఎంత? వందల కోట్ల రూపాయలు హాస్టల్ విద్యార్థుల చేతుల్లోంచి దళారుల చేతుల్లోకి వెళ్లిపోతే వారిని శిక్షించారేమో తెలియదు.

(సభలో కాంగ్రెసు సభ్యుల నుంచి చప్పట్లు, హర్షధ్వనాలు)

చప్పట్లు కొట్టవలసిన అవసరం లేదు. అందరి దగ్గరకూ పస్తుందీ వ్యవహారం. **Please wait.** వంద కోట్ల రూపాయల స్కాముకు సంబంధించిన విషయం. చాలా నిశితంగా నేను చెప్పదలుచుకున్నాను, దళిత విద్యార్థులు వుండేటటువంటి హాస్టల్‌లో, దళితులే వార్డెన్‌లుగా వుండి మింగేస్తున్నటువంటి అంశాలున్నాయి, **though dalit I am**, బాధతో మేం మాట్లాడుతున్నాము. ఈ రోజు మనం ఎటు చూసినా గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మారినప్పుడు గాని, మారటానికి ఉన్నటువంటి అవకాశాలు అన్నీ కూడా అక్కడికే పస్తున్నాయి కాబట్టి ఇంతకుముందు జరిగిన ఈ కుంభకోణాల్లో ఎవరినైనా శిక్షించారా? అంతకుముందు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో పెట్టినటువంటి వ్యయానికి సంబంధించిన లెక్కలన్నీ కూడా ఇక్కడ వున్నాయి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో పెట్టిన లెక్కలు కూడా ఇక్కడ వున్నాయి. ఈ విషయంలో అధికారులను, ఇక్కడ వున్న అన్ని రాజకీయపార్టీలను నేను విమర్శిస్తున్నాను.

MR.CHAIRMAN: Mr.Prabhakar, there is a discussion today on this.

శ్రీ జూపూడి ప్రభాకరరావు : డిన్కప్‌న్ కాదు సార్ మా బాధను అర్థం చేసుకోండి సార్.

MR.CHAIRMAN: Mr. Dileep Kumar, put your question.

ఎస్.సి, ఎస్.టి, ఉప-ప్రణాళికల కింద నిధులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మరియు

3వ సమావేశం

ప్రశ్న నెం. (375)

సర్వశ్రీ/ శ్రీమతి

మసాల పద్మజ,

నిమ్మకాయల చినరాజప్ప,

బొమ్మిడి నారాయణరావు,

పల్లె రఘునాథ రెడ్డి,

ఎం.ఎల్.సిలు.

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- (ఎ) ఎస్.సి, ఎస్.టి ఉప-ప్రణాళిక నిబంధనల ప్రకారం 2004 నుండి తగినన్ని నిధులను కేటాయించడం లేదనే విషయం వాస్తవమేనా?
- (బి) నిధులను అతి తక్కువగా కేటాయిస్తున్న విషయం, వాటిని ఖర్చు చేయడం లేదనే విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- (సి) అయితే, 2004 నుండి కేటాయించిన, ఖర్చుచేసిన నిధుల వివరాలేమిటి?

సమాధానం

(ఎ, బి, సి) ఒక వివరణను సభా సమక్షంలో పుంచడమయింది.

(పై సమాధానం గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారి ఆమోదం పొందింది.)

సాంఘిక సంక్షేమ (ఎస్.సి.పి.1) శాఖ,

యు.ఓ.వోటు నెం. 7534/ఎన్.డబ్ల్యు.ఎస్.సి.పి.1/2007-3, తేదీ: 16.11.2007.

-2-

షెడ్యూలు కులాల ఉప-ప్రణాళిక క్రింద 2004-05 నుండి చేసిన కేటాయింపులను, వ్యయాలను దిగువ పేర్కొనడమయింది.

షెడ్యూలు కులాల ఉప-ప్రణాళిక(రూ.కోట్లలో)

<u>సంవత్సరం</u>	<u>కేటాయింపు</u>	<u>వ్యయం</u>
2004-05	1181.03	878.91
2005-06	1332.12	474.54
2006-07	1557.65	2369.37

సుభాష్ చంద్రబోసు పిల్లి,
సాంఘిక సంక్షేమ శాఖా మంత్రి.

షెడ్యూలు తెగల ఉప-ప్రణాళిక క్రింద 2004-05 నుండి చేసిన కేటాయింపులను, వ్యయాలను దిగువ పేర్కొనడమయింది.

షెడ్యూలు తెగల ఉప-ప్రణాళిక(రూ.కోట్లలో)

<u>సంవత్సరం</u>	<u>కేటాయింపు</u>	<u>వ్యయం</u>
2004-05	777.46	856.93
2005-06	915.26	785.66
2006-07	1184.85	1411.05

శ్రీ కె. దిలీప్ కుమార్ (వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ): సార్, మీ ద్వారా నేను మినిష్టరు గారిని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటికే ప్రణాళికలో ఏవైతే నిధులు మీరు ఖర్చుపెట్టారో ఎస్.సి. ఎస్.టి లకు అది సరిగ్గా ఖర్చుపెట్టడం లేదని మాంటెక్సింగ్ అహ్లావాలియా గారు ఇప్పటికి రెండు సార్లు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉత్తరాలు రాసిన మాట వాస్తవమేనా? అంతే కాకుండా మన రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన బడ్జెట్టులో మీరు కనుక ఈ ఉప ప్రణాళికలో

నిధులను ఖర్చు పెట్టకపోతే బడ్జెట్టులో కోత విధిస్తాము అని చెప్పిన విషయం కూడా వాస్తవమా? కాదా? అని మీ ద్వారా చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : సార్ ఇప్పుడు మంత్రిగారు కొన్ని రిపైలు ఇచ్చారు. రిపైల్లో కూడా ఏ డిపార్టుమెంటుకి ఎంత వరకు ఖర్చు చేశారు అనేది కొంత డిటేల్గా ఒక వైట్ పేపర్లాగా ప్రింట్ చేసి ఇస్తే బాగుండేది. ఎందుచేతనంటే రకరకాల వ్యాఖ్యలు వస్తున్నాయి, ఎందుచేతనంటే ఈ ఐఏఎస్ ఆఫీసర్లు కూడా ఈ ఎస్సి, ఎస్టి కాంపోనెంట్ ప్లాన్స్ అన్నీ కూడా మిస్యూజ్ చేశారని వస్తున్నటువంటి విషయాలకు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. అందుచేత ఒక వైట్ పేపర్ ప్రింట్ చేసినట్లైతే బాగుండేది. ఒకవేళ కేంద్రం నుంచి రాష్ట్రానికి రావాల్సిన అమౌంట్స్ సకాలంలో రాష్ట్రానికి అందకపోయినప్పటికీ కూడా రాష్ట్రం భరిస్తుందని చెప్పారు. ఆ విధంగా కేంద్రం నుంచి ఇప్పటికీ కూడా రాకుండాపోయిన నిధులు కేంద్రం నుంచి ఎంతవరకు బకాయిలు వున్నాయి, అవి రావడానికి చర్యలు ఎంతవరకు తీసుకున్నారు? భవిష్యత్తులో వీటన్నింటినీ కూడా రెగ్యులరైజ్ చేయడం కోసం ఒక నోడల్ ఏజెన్సీని పెట్టారని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అదేవిధంగా హౌస్లో కూడా మేము అడిగాము, సార్ ఒక జిఓ కాపీని కూడా టేబుల్ మీద పెడితే బాగుంటుందని దానికి వారు తప్పకుండా పెడతామన్నారు. కానీ ఇంతవరకు హౌస్లో పెట్టలేదు, జిఓ చూసే పరిస్థితి కూడా ఇంతవరకు రాలేదు. కాబట్టి ఆ జిఓను కూడా హౌస్లో సభ్యులకు సర్క్యులేట్ చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. తరువాత జరగబోయేదానికి నోడల్ ఏజెన్సీ పెట్టారు, జరిగినటువంటి వాటికి వారు చెప్పారు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమో ఇంకొకటి ఇంకొకటో ఎన్నెనా సరే టెర్మ్స్ అండ్ కండిషన్స్ ఎన్నెనా పెట్టండి, గతంలో ఎస్సి ఎస్టి లకు జరిగినటువంటి ఈ నిధుల వినియోగం మీద రకరకాల వ్యాఖ్యలు ఉన్నాయి కాబట్టి దీనిని పరిష్కరించడానికిగాను ఒక హౌస్ కమిటీ నియమించడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుందా?

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రోజు స్వర్గీయ ఇందిరాగాంధీ గారి జన్మ దినాన్ని పురస్కరించుకుని ఆమె పేదల పెన్నిదిగా, అమ్మగా ఈ రాష్ట్రంలో కొనియాడబడుతున్న నేపథ్యంలో ఈ సంక్షేమ పద్దుల మీద జరుగుతున్న డిస్కషన్కు ఆర్థిక శాఖ పద్దులకు నా ఒక్క రోజు వేతనాన్ని అన్ని అలవెన్సులతో కలుపుకొని ఈ రోజు ఇందిరాగాంధీ జన్మదినం సందర్భంగా అధ్యక్షుల వారి అనుమతితో యిస్తున్నానని నేను చెప్పదలచాను. సంక్షేమ పద్దుల డిస్కషన్లో బాగంగా ఆర్థిక శాఖామాత్యుల వారికి నా ఒక నెల వేతనాన్ని పూర్తిగా ఆ సోషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్స్ స్థితిగతులకు సంబంధించి అడిషనల్గా ప్రభుత్వం చేసే మంచి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించుకోవాలని, కౌన్సిల్ ఏర్పడిన మొదటి సంవత్సరం సందర్భంగా, ఈ రోజు ఇందిరాగాంధీ గారి జన్మ దినోత్సవం పురస్కరించుకుని ఈ సందర్భంగా ఒక నెల జీతాన్ని ఇస్తున్నానని మీ అనుమతితో నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఉ.11.10

శ్రీ పి. సుభాస్చంద్ర బోస్ : అధ్యక్షా, సుధాకర్ రెడ్డి గారికి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ తరపున నా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. నేను మొదలు చెప్పినట్లుగా, ఇంతకుముందున్న 15 శాతం కాని, ఇప్పుడున్న 16.2 శాతం కాని, ప్రాపర్గా యుటిలైజ్ కావడం లేదని, ఎప్పుడో దశాబ్దకాలంగా వస్తున్న దానిని

స్ట్రీమ్లైన్ చేయాలని ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉంది. జిల్లా స్థాయిలో కలెక్టర్ అధ్యక్షతన దళితుల అభివృద్ధికి చేపట్టే సంక్షేమ కార్యక్రమాలను ప్రతి మూడు నెలలకొకసారి జిల్లా స్థాయిలో సమీక్షించబడతాయి. రాష్ట్ర స్థాయిలో చీఫ్ సెక్రటరీ గారితో పాటు, ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ మినిస్టర్ అధ్యక్షతన ఉన్న నోడల్ ఏజెన్సీ వర్కవేక్షణ చేయడం, అంతిమంగా ముఖ్యమంత్రి గారి అధ్యక్షతన ఉన్న సర్వాధికారాలు గల ఎపెక్స్ కమిటీ కూడా పర్యవేక్షిస్తుంది. దీనిలో ఏ మాత్రం అనుమానం అక్కరలేదు. దయచేసి కొంత సమయం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇకముందు లాప్స్ అవ్వడం జరగదనీ, ప్లానింగ్ బోర్డు ఇచ్చిన ఆదేశాలను ఏ మాత్రం ఉల్లంఘించకుండా ఖచ్చితంగా అమలుచేస్తామని ఈ సందర్భంగా సభ్యులందరికీ తెలియచేస్తూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఎంత రావాలనే డిటైల్డ్ స్టేట్మెంట్ చాలా పెద్ద ఎత్తున వున్నందున చదవడానికి చాలా సమయం పడుతుంది కాబట్టి దీని కాపీలు సభ్యులందరికీ త్వరలో పంపించగలనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వల్లె రఘునాధరెడ్డి : అధ్యక్షా, మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబు రావడం లేదు.

శ్రీ పి. సుభాస్ చంద్ర బోస్ : అధ్యక్షా, వారికి ఏమి కావాలో స్పెసిఫిక్ గా అడగమనండి.

శ్రీ సి.హెచ్. సీతారాములు : అధ్యక్షా, హాస్టల్ విద్యార్థులకు ఎంత డబ్బు చెల్లించారో ఆ లెక్కలు కూడా సబ్ ప్లాన్ లో కలిపి చూపిస్తున్నట్లు పత్రికలలో వచ్చిన కథనాలు వాస్తవమా? కాదా?

శ్రీ పి. సుభాస్ చంద్ర బోస్ : అధ్యక్షా, హాస్టల్స్ కూడా ఎస్.సి వెల్ఫేర్ క్రిందకే వస్తాయి కనుక , ఎస్.సి లకు ఏమేమి ఖర్చుపెట్టారో అవన్నీ సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ కి ఇచ్చిన అలోకేషన్ నుండి ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది. కాబట్టి అవి రాకుండా ఎలా వుంటాయి?

శ్రీ సి.హెచ్. సీతారాములు : అధ్యక్షా, జనరల్ స్కీం క్రింద గిరిజనులకు, దళితులకు ఇస్తున్నవి కూడా ఈ లెక్కలలో కలిపినట్లుగా పత్రికలలో వార్తలు వస్తున్నాయి. వాస్తవమా? కాదా?

శ్రీ పి. సుభాస్ చంద్ర బోస్ : అధ్యక్షా, పత్రికలు రేపు సాయంత్రానికి నన్ను ప్రధానమంత్రిని చేస్తాయి. దానికి నన్ను సమాధానం చెప్పమంటే ఎలా? పత్రికలలో వచ్చిన దానికి సమాధానం చెప్పమనడం కరెక్టు కాదు. రికార్డు ప్రకారం ఉన్న వాస్తవాలను, వాస్తవ ఫిగర్స్ ను మీకు తెలియచేయడం జరిగింది. ఫలానా చోట తప్పుడు లెక్కలు చూపించారని స్పెసిఫిక్ గా వారిని అడగమనండి. మేము దానికి స్పెసిఫిక్ గా సమాధానం చెబుతాం. అంతేగాని, పత్రికలలో వచ్చిన దానికి సమాధానం చెప్పమంటే ఎట్లా సార్.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు ఆవేశ పడుతున్నారు. మాకు తెలియక అడిగిన వాటిపై క్లారిఫై చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది.

శ్రీ పి. సుభాస్ చంద్ర బోస్ : నాది ఆవేశం కాదు. ఎక్కడైనా తప్పులు జరిగితే వాటిని ఒప్పుకుంటాం. మీకు తెలియకపోతే అడిగిన దానికి ఖచ్చితంగా సమాధానం చెబుతాం. డిపార్టుమెంట్ రికార్డులలో ఉన్న వాస్తవాలను చాలా వరకు విశదీకరించాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. రోశయ్య : సీతారాములు గారు దయచేసి కూర్చోండి. అధ్యక్షా, నేను మిత్రులందరికీ మనవి చేసేదేమిటంటే అసలు మెయిన్ క్వశ్చన్ కు ఆన్సర్ ప్రివేరై వస్తుంది. ఏ మంత్రైనా సరే, నేను కాని, మరొకరు కాని డిపార్టుమెంట్ నుండి వచ్చిన నోట్ గాని, డేటా గాని దగ్గర లేకుండా ఊహాజనితంగా జవాబు చెప్పడం సాధ్యం కాని మాట. అందువలన సప్లిమెంటరీ గా అడిగిన ప్రశ్న మెయిన్ క్వశ్చన్ కు కనెక్టెడ్ గా, కొంత సప్లిమెంటరీ గా సమాధానం చెప్పడం సాధ్యమవుతుంది. సభ్యులు సీతారాములు గారు అడిగిన ప్రశ్న పత్రికలలో వచ్చింది, దాని మీద ఏమైనా చేశారా అంటే? యస్... .. ఒకసారి పత్రికలలో వచ్చిన కథనాలకు గవర్నమెంట్ బ్లైండ్ గా చూస్తూ ఉండడని మనవి చేస్తున్నాను. నేను ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా చెప్పేదేమిటంటే ముఖ్యమంత్రి గారు మనందరికంటే ముందే ఉదయాన్నే లేచి పత్రికలలో వచ్చిన కథనాలను తీసుకొని దానికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంట్ కు మార్క్ చేసి ఏ రోజుకారోజు తగు సమాధానం కోసం పంపడం జరుగుతోంది. కనుక పత్రికలలో వచ్చిన దానికి లెక్కలోకి తీసుకోకపోవడం అనేది కాదు, ఆ విధంగా పత్రికలలో వచ్చిన వాటికి తగు విచారణ చేసేంతవరకు సమాధానం తెలియదు. సభ్యులు అడిగినటువంటి ప్రశ్న ఏమిటంటే, జనరల్ గా అందరితో పాటు కలిపి ఇచ్చే సౌకర్యాల క్రింద పెట్టిన పోర్షన్ ను కూడా ఈ సబ్ ప్లాన్ క్రింద కలిపి చూపిస్తున్నారన్నారు. మంత్రి గారు చెప్పిన సమాధానంలో వారికి కావలసిన ఇన్ఫర్మేషన్ లేకపోతే వారు సెపరేట్ గా క్వశ్చన్ అడిగితే వారికి కావలసిన ఇన్ఫర్మేషన్ తీసుకువచ్చి ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, హౌస్ కమిటీ వేస్తారా?

శ్రీ పి. సుభాస్ చంద్ర బోస్ : అధ్యక్షా, it is not necessary to constitute a House Committee. హౌస్ కమిటీ వేయవలసిన అవసరం దీనిలో లేదు.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, మంత్రి గారి సమాధానం బ్రాస్ పురెస్సిగా లేనందున , అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పకుండా సభ్యుల మీద తిరుగుబాటు చేసే విధంగా సమాధానం ఉన్నందున, హౌస్ కమిటీ వేయనందుకు నిరసనగా తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాం.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభ నుండి బయటకు వెళ్ళారు.)

శ్రీ సి.హెచ్. సీతారాములు : అధ్యక్షా, హౌస్ కమిటీ వేయనందుకు నిరసనగా సి.పి.ఎం పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాం.

(సి.పి.ఎం పార్టీ సభ్యులు సభ నుండి బయటకు వెళ్ళారు.)

శ్రీ కె.దిలీప్ కుమార్ : అధ్యక్షా, హౌస్ కమిటీ వేయనందుకు నిరసనగా టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీ తరపున వాకౌట్ చేస్తున్నాం.

(టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీ సభ్యులు సభ నుండి బయటకు వెళ్ళారు.)

MR.CHAIRMAN: Question No.76(242) has been withdrawn by the Member.

శ్రీ కె. రోశయ్య : గౌరవనీయ సభ్యులు బయట ఉన్నా, విసమని కోరుతున్నాను. స్కాలర్ షిప్ స్కామ్ మీద శాసన సభలో ఒక హౌస్ కమిటీ వేయడం జరిగింది, కాబట్టి ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా హౌస్ కమిటీ వేయవలసిన

అవసరం లేదు. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. Already a House Committee had been constituted. అది ఎగ్జామిన్ చేస్తోంది. రిపీటెడ్గా ఇక్కడ అవసరం లేదు.

మహబూబ్ నగర్ నుండి ప్రజల వలసలు

ప్రశ్న నెం. 77(527)

డా. కె. నాగేశ్వర్ - గౌరవనీయులైన గ్రామీణాభి వృద్ధి, ఎన్ఆర్ఇజి ఎస్-పి, ఎస్ హెచ్జిల శాఖ మంత్రి గారు దయ చేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- (అ) తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితులవల్ల ప్రతి సంవత్సరం మహబూబ్ నగర్ నుండి లక్షలాది ప్రజలు వలసపోతున్న విషయం వాస్తవమేనా;
- (ఆ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి ?

గ్రామీణాభి వృద్ధి, ఎన్ఆర్ఇజి ఎస్-పి, ఎస్ హెచ్జిల శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి):

- (అ) మహబూబ్ నగర్ నుండి ఇతర జిల్లాలకు, రాష్ట్రాలకు కాలానుగుణంగా కార్మికులు వలస వెళ్లడం అనేక సంవత్సరాల నుండి జరుగుతున్నది. ఒక సంవత్సరంలో మహబూబ్ నగర్ నుండి వలస వెళ్లే ప్రజల సంఖ్య ఆ జిల్లాలో నెలకొనివున్న వర్షాకాల పరిస్థితులపై ఆధారపడి వుంటుంది. అయితే, వలస వెళ్ళే కార్మికులను లెక్క పెట్టడానికి ఎట్టి వ్యవస్థ లేదు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా నుండి ప్రత్యేకించి తీవ్ర అనావృష్టి కాలంలో అధిక సంఖ్యలో ప్రజలు కాలానుగుణంగా వలస వెళ్లడం వాస్తవమే.
- (ఆ) మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని పేదలకు దురవస్థ వలన భారాన్ని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం ఈ క్రింది గట్టి చర్యలను తీసుకొంది.
  - (అ) జలయజ్ఞం క్రింద దీర్ఘకాలికంగా పెండింగ్లో ఉన్న అనేక సాగునీటి ప్రాజెక్టులను నిర్ణీతకాల పరిధిలో పూర్తి చేయడం.
  - (ఆ) ఎన్ఆర్ఇజిఎస్-ఏపి క్రింద ఉపాధి హామీ వేతనం.
  - (ఇ) ఇందిరమ్మ కార్యక్రమం క్రింద సమగ్ర విధానాన్ని అనుసరిస్తూ అర్జులైన వృద్ధులు, వితంతువులందరికి సామాజిక భద్రతా పింఛన్లు పంపిణీ.
  - (ఈ) భూమి కోతను మార్పును అరికట్టడానికి, తేమను సంరక్షించడానికి వాటర్షడ్ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు.

పై ప్రభుత్వ చర్యలవల్ల, అంతేగాకుండా, అనుకూలంగా వర్షాలు కురియడం మూలంగా, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో గత 3 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రజలు వలస పోవడం గణనీయంగా తగ్గిందనే విషయం తెలియచేస్తున్నాను.

ఉ.11.20

డా.కె.నాగేశ్వర్: అధ్యక్షా, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో దాదాపుగా 10 నుంచి 12 లక్షల మంది ప్రతి ఏటా సగటున వలస పోతున్నారు. ఆఫ్రికాలో, లాటిన్ అమెరికాలో జరిగితే గ్రేటెస్టు హ్యూమనిటేరియన్ ట్రాజిడి

అవుతుంది. మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానంలో చేపడుతున్న చర్యలు అన్ని మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా పేరు తీసివేస్తే ఏ జిల్లాకు పెట్టినా దానికి వర్తిస్తుంది. మీరు అదిలాబాదు జిల్లాకు పెట్టండి, కరీంనగర్ జిల్లాకు పెట్టండి దానికి కూడా వర్తిస్తుంది. నేను అడిగేది మీరు ప్రత్యేకమైన శాశ్వత కార్యచరణ ప్రణాళిక లో అమలుచేస్తున్నారా? మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు కొత్తగా చేపడుతున్నారు, ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. కృష్ణా నదీ 290 కిలోమీటర్లు మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో పరవళ్లు తొక్కుతూ ప్రహిస్తుంది. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కృష్ణానది జలాలు ఏ మేరకు వినియోగించబడుతున్నాయి. జిల్లాల వారిగా కేటాయించారు. కాని న్యాయ సూత్రాల ప్రకారం రైపెరియన్ రైట్స్ ప్రకారం మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కృష్ణానది జలాలు పూర్తి అయిన ప్రాజెక్టులు, పూర్తి కాబోతున్న ప్రాజెక్టులు కలుపుకుంటే ఎన్ని టిఎంసిల నీరు వస్తుంది, న్యాయంగా అయితే 100 టిఎంసిలు రావాలి. కాని ఆ స్థాయిలో వున్నదా? ఎంతమంది లెక్కవేయలేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాంట్రాక్టు లేబర్ చట్టం ప్రకారం కార్మికులను తీసుకునివేళ్లే వారు నమోదు చేయాలని చట్టం చెబుతుందా? లేదా? చట్టం చెబుతున్నప్పుడు మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా నుంచి లక్షల సంఖ్యలో జనాన్ని తీసుకుని వెళుతున్నారు. అక్కడ అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి, దిక్కులేదు. అక్కడ హత్యకు గురైనా చనిపోయిన వాళ్ల శవాలకు దిక్కులేదు ఆ పరిస్థితి వుంది. అందునల్ల కాంట్రాక్టు లేబరు చట్టాలు ప్రకారం దేశంలో ఉన్న చట్టాల ప్రకారం వలస వెళుతున్న కార్మికులు రికార్డింగ్ అవుతుందా? లేదా? లక్షలాదిమంది కార్మికులు వలస వెళుతుంటే లేబర్ డిపార్టుమెంటు ప్రెక్షకపాత్ర వహించడం జరిగింది. అది రూల్ ఆఫ్ లా అవుతుంది. ఏ రకంగా అది చట్టబద్ధ పాలన అవుతుంది. ఇవాళ కార్మికులు వలస వెళుతుంటే వారి పిల్లలు బడులు మానివేస్తున్నారు, వృత్తులకు దిక్కులేదు. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా దేశంలోనే టాప్ 50లో ఇల్ ట్రస్టీ ఒకటిగా వున్నది. వీరి సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం ఏమైన చేస్తుందా? అదే చెరువులు , కుంటలు మహాబూబ్ నగర్ జిల్లాలో అనేక రకాల చెరువులు చిన్న నీటి వనరులు ఉన్నాయి, నీటి అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చేస్తుందా? పారిశ్రామికీకరణకు అవకాశం వుంది, ప్రభుత్వం ఏమైనా చేస్తుందా?

డా.జి.చిన్నారెడ్డి: అధ్యక్షా, డాక్టర్ నాగేశ్వర్ మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా వాస్తవ్యులు కాకపోయినా జిల్లాపైన మంచి అవగాహన ఉన్నందుకు వారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా వైశాల్యంలో ఈ రాష్ట్రంలో రెండవ పెద్ద జిల్లా. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా పూర్తిగా వర్షంపైన ఆధారపడి వ్యవసాయం చేస్తున్న జిల్లా. దాదాపుగా 82 శాతం మంది ప్రజలు ఈ జిల్లాలో వ్యవసాయంపైనే ఆధారపడుతూ వున్నారు. గ్రామాల్లో నివసిస్తున్నారు. అందుకని ఈ జిల్లాలో కాలక్రమేణ సంవత్సరం, సంవత్సరం వర్షాలు బాగా తగ్గడంవల్ల మరీ ముఖ్యంగా 1994 నుంచి 2004 సంవత్సరం వరకు దాదాపుగా 8 సంవత్సరాలు వరస కరువు రావడంవల్ల జిల్లాలో వలసలు చాలా పెరిగాయి. అది చాలా అందరు కూడా విచారించ తగ్గ విషయం . అలాంటి సందర్భంలో జరుగుతున్నటువంటి వలసలు నివరించడానికి 2004 అధికారంలోకి వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రాజశేఖరరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో రెండు విధాల ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కరువును ఎదుర్కోడానికి దీర్ఘకాలిక చర్యలు ఒకటి, తాత్కాలిక చర్యలు ఒకటి. దీర్ఘకాలిక చర్యల్లో ఈ జిల్లాలో 290 కిలో మీటర్లు కృష్ణానది పారుతోంది. అలాంటి కృష్ణా నది పైన దాదాపు 50,60 సంవత్సరాల పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను త్వరితగతినీ పూర్తి చేయాలనే నిర్ణీత కాలంలో పూర్తి చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు భావించి 2004లోనే ఈ ప్రాజెక్టులన్నిటికి ఒక్కరోజే 4 ప్రాజెక్టులకు శంఖుస్థాపన చేసి 6,500 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. 3 నుంచి 5 సంవత్సరాలలో ఈ ప్రాజెక్టులన్ని పూర్తి చేయాలని నిర్ణయం వారు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇది చాలా గొప్ప నిర్ణయం . ఈ 4 ప్రాజెక్టులు రాబోయే 2 సంవత్సరాలలో పూర్తి కాగితే 8 లక్షల ఎకరాలు ఈ జిల్లాలో అదనంగా సాగులోకి రాబోతుంది. జ్యూరాల ప్రాజెక్టు క్రింద లక్షా రెండు వేల ఎకరాలు

సాగునీరు వస్తుంది. చాలా కాలంగా పూర్తి అయినట్టి ఆర్డివిస్ ప్రాజెక్టు 87,500 ఎకరాలు సాగునీటిని ఇచ్చే స్థితికి దానిని పునరుద్ధరణ కార్యక్రమం ఈ ప్రభుత్వం మొదలు పెట్టింది. ఆ ప్రకారం ప్రాజెక్టులు అన్ని పూర్తి అయితే 10 లక్షల ఎకరాలు సాగు అయ్యే అవకాశం వుంది. ఇది కరువుకు శాశ్వత నివారణ చర్యలు అనే మాట నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ జిల్లాలో చాలా పెద్ద ఎత్తున చెరువులు ఉన్నాయి, అలాంటి చెరువులు పునరుద్ధరణకు నోచుకోలేదు. అలాంటి చెరువులను 100 ఎకరాలకు సాగుబడి వుంటే ఈ రోజు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు తరువున ప్రపంచబ్యాంకు నుంచి అప్పు తీసుకొని చెరువులు పుననిర్మాణ కార్యక్రమం చాలా పెద్ద ఎత్తున జరిగింది. 100 ఎకరాలు కన్నా తక్కువ సాగుబడి చెరువులు పంచాయితీరాజ్ లో గతంలో వుండేను. అవి అన్ని కూడా ఈరోజు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు క్రిందకు వచ్చి జాతీయ ఉపాధి పథకం క్రింద ఇందిరమ్మ చెరువుల పేరుతో ప్రతి గ్రామంలో కనీసం ఒక్క చెరువు సాగుచేసే కార్యక్రమం ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఈ సంవత్సరం వర్షాలు బాగా పడటంవల్ల ప్రతి చెరువు కూడా చాలా పెద్ద ఎత్తున నీటితో నిండి వున్న మాట నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టులతోబాటు మన వన సంపద కూడా వర్షాలు తగ్గడం ప్రధానం కారణం. ఈ గ్రీనరీ తగ్గడం, చెట్లు తగ్గడం ప్రధాన కారణం అని ఈ రోజు శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. ఈ రోజు జాతీయ ఉపాధి హామీ పథంలోను ఎఫారిస్టిషన్, బయోడిజల్ పేరుతోను, ఉద్యానవనం పంటల పేరుతో చాలా పెద్ద ఎత్తున ఈ సంవత్సరం అన్ని జిల్లాలో దాదాపుగా 28 వేల ఎకరాలలో హార్టీ కల్చర్ క్రింద ఉద్యానవనాలు పెంచే కార్యక్రమం తీసుకోవడం జరిగింది. దాదాపుగా 25 వేల ఎకరాలలో బయోడిజల్ ప్లాంటేషన్ తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఏపారెస్టిషన్ పేరుతో ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ల్యాండ్ కూడా పెద్ద ఎత్తున ట్రీ ప్లాంటేషన్ కూడా మొదలు పెట్టిన విషయం మనవిచేస్తున్నాను. గత 3 సంవత్సరాలలో చూస్తే వరసుగా వర్షాలు పడుతూవుండడం ఈ సంవత్సరం మరీ ఎక్కువ పడుతూ వుండడంవల్ల పరిస్థితి చాలా మెరుగైందని నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. తాత్కాలిక చర్యగా కేంద్ర ప్రభుత్వం మొదలు పెట్టిన జాతీయ ఉపాధి హామీ కార్యక్రమాన్ని దేశ వ్యాప్తంగా మొదలు పెట్టినారు. మొదటి విడతలో మహబూబ్ నగర్ జిల్లాను ఎంపిక చేయడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమం గురించి దాదాపు 5 లక్షల 96 వేలు జాబ్ కార్డులు ఇవ్వడం జరిగింది. 14 లక్షల 40 వేల మందికి కూలికి వస్తామన్న వాళ్ల పేర్లు కూడా నమోదు చేసుకోవడం జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం ఈ సంవత్సరం కలుపుకుంటే దాదాపుగా 125 కోట్ల 35 లక్షల రూపాయలు కూలీలకు వేతనాలు రోజుకు యావరేజిగా 78 రూపాయలు చెల్లించడం జరుగుతోంది. గతంలో వాళ్లు కూలీ దొరకనటువంటి పరిస్థితులలో వాళ్లు పొట్ల చేతపట్టుకొని తట్ట నెత్తిన పెట్టుకొని సుదూర ప్రాంతాలకు వెళ్లే ఈ పాలమూరు జిల్లా లేబరు ఇవాళ జాతీయ ఉపాధి పనులు మొదలు పెట్టడంవల్ల వలస పోయిన వాళ్లు మళ్లీ వాళ్ల గ్రామాలకు వచ్చి పనిచేసుకోవడం జరుగుతోంది. ఇందిరమ్మ పెన్షన్ కార్యక్రమం వయస్సులో ఉండి వాళ్ల సొంత గ్రామాలను వదిలిపెట్టి ఇంటి దగ్గర ముసలి వాళ్లను పిల్లలను వదిలిపెట్టిన పరిస్థితిలలో ఆ ముసలి వాళ్లు ఇక్కడ వుంటే 6 మాసాలు గ్రామాలకు తిరిగివస్తే బ్రతికి వుంటారా లేదా ఆలోచన కూడా లేకుండా వాళ్లు బ్రతకడానికి వాళ్లు వలస పోయే పరిస్థితి మనం చూస్తున్నాము. అలాంటి సందర్భంలో జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం వల్ల వయస్సులో ఉండే వాళ్లు ఊరిలో ఉండడం ముసలి వాళ్లు కూడా పని చేసుకోవడానికి మనం సౌకర్యం కల్పించాము. అదే విధంగా పెన్షన్ కార్యక్రమం కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా పెద్ద ఎత్తున తీసుకోవడం జరిగింది. నెలకు 200 రూపాయలు పెన్షన్ తో ఈ ముసలి వాళ్లకు వితంతువులకు చాలా పెద్ద ఎత్తున శ్యాటివేషన్ పద్ధతిలో అర్జులైన వారికి ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అది కూడా ప్రతి నెల మొదటి తేదీనే ఇవ్వడం అనే మాట ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గాంధీ జన్మదినోత్సవం రోజున ఢిల్లీలో భారత ప్రధానమంత్రి డా. మన్మోహన్ సింగ్ గారు 400 రూపాయలు పెన్షన్, లాంచ్ చేసిన మాట కూడా మనవిచేస్తున్నాను.

ఉ.11.30

మన వద్ద నుంచి కొంతమందిని ఎంపిక చేసి పంపించమంటే పంపించడం జరిగింది. భారత ప్రభుత్వానికి గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి గాని తీసుకోవలసిన తాత్కాలిక చర్యలలో ఏ మాత్రం భేదాభిప్రాయం లేకుండా సరైన పద్ధతిలో చేయడం జరిగిందని మనని చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు నాగేశ్వర్ గారు చెప్పినట్లు లేబర్ డిపార్టుమెంటు వారు మైగ్రేట్ అవుతున్న వారిని అందరినీ నమోదు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలు మొదలు పెట్టవలసిన అవసరం ఉందని వారు చెప్పారు. కనీస వేతనాల చట్టం ఉంది కాని యంత్రాంగం లేదన్నారు. చట్టం వచ్చేక ఆటోమేటిక్ గా అమలు లోకి వస్తుంది. మైగ్రేట్ అవుతున్న వారి పేర్లను నమోదు చేసుకోవలసిన వ్యవస్థ లేకపోవడం అన్నది సాధ్యం కాదు. చాలా వరకూ మైగ్రేషన్ ఆగిందని సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

డా. కె. నాగేశ్వర్ : అధ్యక్షా.

MR.CHAIRMAN: He has given a lengthy answer. He has explained as to the measures taken by the Government.

డా. కె. నాగేశ్వర్ : మీరే ఎవాల్యుయేట్ చేయండి సార్. పెద్దలు మంత్రి గారికి తెలుసు. నేను అడిగేను, కృష్ణా నదీ జలాలలో మన వాటా ఎంత?

MR.CHAIRMAN: Your question is different. Your supplementary is different. Your main question is different. Your supplementary is totally different. You are supposed to be the analyst this way.

డా. కె. నాగేశ్వర్ : కరువుకు నీటికి సంబంధం లేదంటే ఎట్లా సార్?

MR.CHAIRMAN: Question No.78 (459) is postponed at the request of the Minister. Question No.79 (446) is postponed at the request of the Minister. Question No.80, Jupudi Prabhakar Rao,

Member is not here. Now, I will take up Short Notice Questions.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నలు

ఉస్మానియా ఆసుపత్రి మార్చురీలో అనాథ మృతదేహాలు

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం.80-ఎ(6-యు)

సర్వశ్రీ కొంపల్లి యాదవ రెడ్డి, ఎస్. ఇంద్రసీనా రెడ్డి - గౌరవనీయులైన మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- అ. ఉస్మానియా మార్చురీలో చాలా రోజులుగా ఎవరూ క్లెయిమ్ చేయకుండా పున్నట్టి అనేక గుర్తు తెలియని మృత దేహాలు పడి పున్నాయనే విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ. నియమాల ప్రకారం, ఈ క్లెయిమ్ చేయని మృత దేహాలను 72 గంటల లోపునే దహన సంస్కారం చేయవలసి వుందనే విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ. గత కొన్ని నెలలుగా, రెండు ఎలక్ట్రికల్ క్రీమేషన్ కేంద్రాలు సరిగ్గా పని చేయడం లేదన్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఈ. అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కోనేరు రంగారావు) :

- అ. లేదండీ.
- ఆ. లేదండీ.
- ఇ. లేదండీ.
- డి. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(INTERRUPTIONS)

SNQ 80-B, Pochimreddy Subba Reddy, Please put your question.

శ్రీ పోచిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి : నేను ఈ ప్రశ్న వేయనే లేదు, నా పేరుతో ప్రశ్న వచ్చింది.

MR.CHAIRMAN: How can you say that? See the record. You can come and see. I will ask the Secretariat to give the record. Now, I will verify it.

Matters posted under Rule 311 are postponed.

All papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

1. A copy of the Annual Report and Accounts of the Andhra Pradesh Power Generation Corporation Limited for the year 2006-2007, in compliance with Section 619-A of the Companies Act, 1956.

2. A copy of the 19th Annual Report and Accounts of the Andhra Pradesh Beverages Corporation Limited for the year 2005-2006 in compliance with Section 619 (3) of the Companies Act, 1956 along with reasons for delay.

Now, tea break for ten minutes.

(Then the House adjourned for a tea break at 11.33 a.m.)

(సభ 'టీ'విరామం అనంతరం తిరిగి ఉ.11.55 ని.లకు సమావేశమైనది)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

శ్రీ ఎన్. రాజలింగం: అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. నేను చేర్యాల నియోజకవర్గం నుండి ఎం.ఎల్.ఎగా పోటీ చేసి ఛాన్స్ కోల్పోయాను. పెద్దలు రాజశేఖరరెడ్డిగారి సలహా మేరకు విల్ డ్రా చేసుకొని ఇప్పుడు ఎం.ఎల్.సిగా వచ్చాను. దురదృష్టం ఏమంటే, నేను పుట్టిన, నాకు సంబంధించిన

మండలాల్లో జనరల్ బాడీ మీటింగ్ ఉంటే, రాష్ట్రంలో ఎక్కడా జరగనిది జరిగింది. జనరల్ బాడీ మీటింగ్ ఉంటే నన్ను అటెండ్ కానివ్వకుండా చేశారు. పేపర్లో కూడా వచ్చింది. జనరల్ బాడీ మీటింగ్ ని సర్పంచులు, యం.పి.టి.సిలు బహిష్కరించారు. ఈ రోజు ఆ శాసనసభ్యులు ఎవరు? ముక్కు, మొహం తెలియని వ్యక్తి. ఒక బిల్డ్. అలా బ్రతికేవారు. ఈ పరిస్థితి ఉంది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు పోవడం లేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. దిలీప్ కుమార్: You can also get an opportunity. Then you can make your point. But you can not make personal remarks like that. You can not cast aspersions on any body. Sir, I am only making that submission. మీతో మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాజలింగం: నేను పర్సనల్ గా హార్ట్ అయి చెబుతున్నాను. జన సమస్యలున్నాయి. చట్ట సభలో ఉన్నవారము. జనం కోసం, వారి సమస్యల కొరకు పోరాటం చేయాలి. మండల ప్రజా పరిషత్ సర్వ సభ్య సమావేశానికి పోకుండా ఉండే పరిస్థితి ఎక్కడయినా ఉందా? 50 మండలాల నుండి కార్స్ వస్తున్నాయి. నేను పుట్టిన మండలంలో నన్ను రాకుండా చేయడం దురదృష్టకరంగా భావిస్తున్నాను. ఈ చట్ట సభ ఉన్నదెందుకు, ఈ సభ్యులు ఎందుకు? సెక్షన్ 149,177 ప్రకారంగా పిలవకపోవడం అని అంటూ, పేపర్లో కోడ్ చేశారు. నిన్న పెద్ద రభస జరిగింది. సమావేశం జరగలేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. దిలీప్ కుమార్

శ్రీ కె. దిలీప్ కుమార్ గారి వ్యాఖ్యలకు ప్రతిస్పందనగా

అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయడం

మ. 12.00
విచిత్ర/ఎన్ఎస్

తేదీ: 17.11.2007
కృష్ణా నదికి కట్టే ప్రాజెక్టుపై ప్రజల ఆందోళనను
70 వ నెలకు పైకి తీసుకువచ్చారు.

1) రహదారి కౌశల మంత్రి (శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ) వేరే. స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో పోటీ చేసిన ఎపిఎస్ఆర్టీసీకి చెందిన తొలిరు దిపో ద్రవరు శ్రీ ఎం.బి. మల్లయ్య, ఇతర ఉద్యోగుల మధ్య ఎట్టి వివాదం చూపలేదు. సంస్థలో తమ ఉద్యోగాలకు రాజీనామా చేయకుండా 2006 సంవత్సరంలో స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో పోటీ చేసినందుకు మొత్తం 14 మంది ఉద్యోగులను సర్వీసు నుండి డిస్మిస్ చేయడం/ తొలగించడం జరిగింది. సదరు 14 మంది ఉద్యోగులలో శ్రీ ఎం.బి. మల్లయ్య ఒకరు. మిగతా 17 మంది ఉద్యోగుల విషయంలో క్రమ శిక్షణా చర్యను తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

2) టైం పే స్కీలులో 5-10-2007 తేదీ నుండి 3,750 మంది క్యాజువల్ సిబ్బందిని (2,176 మంది క్రయవిధులు, 1,574 మంది కండ్లక్లర్లు) క్రమబద్ధీకరించడమయింది. గుర్తింపు పొందిన యూనియన్లతో కుదుర్చుకున్న ఎంఓఎస్ ను, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆనవలను ఆధారంగా చేసుకుని 5 10 2007 తేదీ నుండి క్యాజువల్ సిబ్బంది సర్వీసులను క్రమబద్ధీకరించడమయింది. ప్రభుత్వం ఆమోదించిన 1966, ఎపిఎస్ఆర్టీసీ ఉద్యోగుల (రిక్రూట్మెంట్) నిబంధనలను ఆనుసరించి 1999 సంవత్సరానికి ముందు ఎపిఎస్ఆర్టీసీ ఈ క్యాజువల్ క్రయవిధులు, కండ్లక్లర్లందరిని రిక్రూట్ చేసింది.

ఎపిఎస్ఆర్టీసీ కి సంబంధించిన సివిలు పనుల కోసం వర్కర్స్ ఛార్జ్ ప్రాతిపదికపై కాంట్రాక్టర్లు నియమించిన వారు ప్రస్తుతం సుమారు 165 మంది ఉన్నారని తెలియజేయడమయింది. ఈ కార్మికులను ఎపిఎస్ఆర్టీసీ నేరుగా నియమించనందున వారికి ఎపిఎస్ఆర్టీసీ తో ఉద్యోగి-యజమాని సంబంధం ఉండదు. కాంట్రాక్టర్లు మొదట్లో పీరియ నియమించిన తేదీ కూడా తెలియదు.

ఆ విధంగా క్రమ బద్ధీకరించబడిన 3750 మంది క్యాజువల్ క్రయవిధులు, కండ్లక్లర్లు, వర్కర్స్ ఛార్జ్ ప్రాతిపదికపై సివిలు కాంట్రాక్టర్లు నియమించిన 165 మంది వ్యక్తుల మధ్య ఎట్టి పోలిక లేదు. అందువల్ల, వీరిద్దరి మధ్య వివాదం చూపాలనే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాజలింగం : అధ్యక్షా, ల్యాండ్ వైదొలగడం కూడా ఇదే ప్రశ్న వచ్చింది. మంత్రి గారు 3750 మందిని రిక్రూట్మెంట్ చేశామని అన్నారు. 150 మంది సివిల్, మెకానికల్ డిపార్ట్మెంట్లో పని చేసే వారు ఉన్నారని చెప్పారు. వీరందరూ కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా అపాయింట్ చేయబడ్డారని చెప్పారు. వాటెవరో అధ్యక్షా. వీరు మొట్ట మొదట క్యాజువల్ లేబర్గానే ఆర్టిసిలో అపాయింట్ చేయబడ్డారు. అలా 70 వేల మంది పని చేశారు. ఆర్టిసిలో పని చేసే వారిని తాను తప్పి గాని

నాయకత్వంలో ప్రభుత్వంలో వచ్చే నాటికి, ఆక్టిజన్ అననంపై సైజ్లో గవర్నమెంట్ లక్షా 20 వేల మంది కార్మికులను కాపాడి, ఈ రోజు ఆర్బీసీని రిస్పాన్స్ రీజన్లో సడీస్టూ, ఈ రోజు లాభాలలో సడీస్టూ, ఎంతో ఎక్కువ నిలబడిన, ఈ పెద్ద కార్పొరేషన్లో ఆప్టరల్ 165 క్యాజువల్, కాంట్రాక్టు లేబర్ ..... వాటిలో ది డిఫరెన్సు ఇన్ క్యాజువల్, కాంట్రాక్టు లేబర్ అధ్యక్షా? Regularization of Contract Labour Act, wherever regular nature of work is there, we are employing them. కాబట్టి రెగ్యులర్ నేచర్ ఆఫ్ వర్కులో కాంట్రాక్ట్ లేబర్గా పని చేస్తున్నారు. కొంతకాలం వారు ఆక్కడ కాంట్రాక్టుగా పని చేసిన తర్వాత వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయవలసిన బాధ్యత ఆ డిపార్టుమెంటుపై ఉంది. ఏదో 3750 మందిని ఇప్పుడు, గతంలో 3 వేల మందిని, అంతకు ముందు మరో 3 వేల మందిని దాదాపు 10 వేల మందిని రెగ్యులరైజ్ చేసినప్పుడు ఈ 165 మంది ఏమయ్యారు అధ్యక్షా? వీళ్లంతా కూడా పొట్టు గ్రాడ్యూయేట్లు, గ్రాడ్యూయేట్స్, ఎటవ్ ఇంటర్మీడియట్ అధ్యక్షా. మనం ఓపెన్ మార్కెట్లో ఇంటర్వ్యూలు కండక్టుచేసి మనం కండక్టుచేసిన, డ్రాయివర్లును సెలక్టు చేస్తున్నాం. డిపార్టుమెంట్లో 15 సంవత్సరాలు, 20 సంవత్సరాలు సర్వీస్ చేసిన వారిని రెగ్యులరైజ్ చేయము అనడం అన్యాయం అధ్యక్షా. మంత్రి గారిని నేను దీనిని పునఃపరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : అధ్యక్షా, ఏదైతే, ఈ 3 వేల 750 మంది ఆర్బీసీ ఎంప్లాయిసీని రాజకీయ రిజి గారి డైరెక్షన్ మీదుకు పర్మినెంట్ చేశాని చెబుతున్నారో, వారంతా కూడా ఎపిఎస్ఆర్బీసీ రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్స్ ప్రకారం రిక్రూట్ అయిన వారు అధ్యక్షా. ఏదైతే రాజయ్య గారు చెబుతున్నారో ఈ 165 మంది కాంట్రాక్టు వద్ద పని చేసే వారు. వారు చెప్పిన ఇన్ఫర్మేషన్లు ప్రకారం నేను కార్పొరేషన్ వారిని అంతర్గతం అధ్యక్షా. కాంట్రాక్టు వద్ద పని చేస్తున్న వారు. 165 మంది రిక్రూట్మెంట్ జరిగింది అన్నది అవాస్తవం. కచ్చితం కాదు. వారు కాంట్రాక్టు వద్ద పని చేస్తున్న వారు. వారిని పర్మినెంట్ చేయడం జరగదు. కాంట్రాక్టు పని ఉన్నప్పుడు తమకు తెలిసిన వారిని, ఇతరులను పెట్టుకుని పని చేయించు కుంటారు, తర్వాత వాళ్ల కాంట్రాక్టు అయిపోతుంది. అంతకు ముందు చేశాడు, ఇప్పుడు చేశాడు అన్నది కాదు. ఆసులు కార్పొరేషన్కు, ఈ కాంట్రాక్టు లేబరుకు సంబంధం ఉన్న విషయం కాదు. ఆసులు వాళ్లను పర్మినెంట్ చేయడం కుదరదీ కాదు. రాజయ్య గారు చెప్పినట్లు ఏంలా కార్పొరేషన్ రిక్రూట్ చేసిన వారు కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాజలింగం : అధ్యక్షా, మంత్రి గారికి చాలా రాగ్ ఇన్ఫర్మేషన్ కార్పొరేషన్ నించి ఇవ్వబడింది అనేది ప్రూఫ్ అధ్యక్షా. ఈ 165 మంది కాంట్రాక్టు లేబరు, ఆలోడి క్యాజువల్ లేబర్గా పని చేస్తున్నామని హైకోర్టుకు పెళ్లడం జరిగింది. హైకోర్టు వారికి స్టే ఇచ్చింది. ఈ రోజు స్టే మీద కోసాగుతున్నారు. వారు కోర్టు వెళ్లారు. స్టే తెచ్చుకున్నారు. ఎప్పుడయితే కోర్టు వారు పర్మినెంట్ చేయమని రిక్రూట్ చేయడని చెప్పారో, then they have converted into Casual Labour. ఎలక్ట్రీసిటీ ఇండస్ట్రీని తీసుకోండి. మన ముఖ్యమంత్రి గారు మాగ్నానిమస్గా ఎలక్ట్రీసిటీ ఇండస్ట్రీలో ఉన్నటువంటి సబ్ స్ట్రీప్స్లో పని చేసే కాంట్రాక్టు లేబర్ను కూడా క్యాజువల్ లేబర్తో రిజర్వు చేయడం జరిగింది. We will give the details about this issue and let the Hon'ble Minister positively examine the case.

ఎమ్. వి. మల్లయ్య : ఎలక్ట్రీసిటీ నిలబడడానికి సంబంధించి మూవ్ చేస్తాను అధ్యక్షా. పోయిన సారి ఇదే శాసన మండలిలో కార్పొరేట్ ఆఫీసీకు సంబంధించిన జవాబులో 40 మంది ఉద్యోగులు ఎలక్ట్రీసిటీ కంట్రాక్టులో కంట్రాక్ట్ చేస్తే 24 మంది కంట్రాక్టు అవుతున్నారు. మిగిలిన వారి మీద చర్య తీసుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజుకు కూడా అదే విధంగా

చేస్తున్నారు. అంటే ప్రాజెక్ట్ చేస్తే మంచి వాడు. వాడు ప్లాన్ గా సోతే చెడ్డవాడు. ఈ ఎమ్. సి. మల్లయ్య అనే ద్రవ్యునరు పంచాయతీ ఎలక్షన్ లో కంటెస్ట్ చేసే ముందు, పేపర్లో వార్త చూసి ఆర్టికల్స్ ఎంప్లాయీ కూడా కంటెస్ట్ చేయవచ్చని ముందుగానే డిపో మేనేజరుకు నేను ఎలక్షన్ లో కంటెస్ట్ చేయదలచు కున్నాను దయచేసి నాకు పర్మిషన్ ఇవ్వమని ప్లికేషన్ పెట్టుకున్నాడు. వారం రోజుల ముందు అప్లికేషన్ పెట్టుకుంటే పర్మిషన్ రాలేదు. నామినేషన్ స్టేజీలో పర్మిషన్ వచ్చింది. నామినేషన్ వేశాడు. కంటెస్ట్ చేశాడు. ఓడిపోయాడు. ఓడిపోయిన తర్వాత వస్తే, డ్యూటీకి రావద్దు అన్నారు. వరంగల్ జిల్లా సీం తొర్రూరు డివిజన్ లో పేరొక ఎంప్లాయీ కూడా ఎలక్షన్ లో కంటెస్ట్ చేశాడు, ఓడిపోయాడు మళ్ళీ తిరిగి అప్లికేషన్ వచ్చాడు. అతనికి డ్యూటీలో చేరడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. ఏమన్నా అంటే అది రిక్ల్యూజ్డ్ యూనియన్ రిక్ల్యూజ్డ్ యూనియన్ అంటున్నారు. యూనియన్ లో రిక్ల్యూజ్డ్ ఉండటం అన్నది సెపరేట్ పర్సన్. రిక్ల్యూజ్డ్, నాన్ రిక్ల్యూజ్డ్ అన్నది చట్టానికే కాదు అధ్యక్షా. ప్రభుత్వం, చట్టం ఎంప్లాయీకి కాదు. మరీ వేరే ఎంప్లాయీకి, రూ. యూనియన్ లీడర్లు పోయి, అతని చేత సిక్ చేయమని చెప్పి, ఒక ప్రాజెక్ట్ సిక్ సర్టిఫికేట్ తెచ్చారు, అది అఫీసులో సిట్టిల్ చేయించి, అక్కడ ఆ డిపోలో శాంక్షన్ చేయించి అతనిని డ్యూటీలో చేరవచ్చని చెప్పారు. అతనిని డ్యూటీలో చేరనిచ్చారు. అతడు ఈ రోజు ఉద్యోగంలో కంటిన్యూ అవుతున్నాడు. అంటే వాళ్లకు ఒక రూలు, ఇంకొకరికి వేరే రూలా అధ్యక్షా?

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : అధ్యక్షా, రాజయ్య గారు చెప్పిన ఇన్ఫర్మేషన్ ఏదీ కూడా మా పద్ధ లేదు. ప్లాక్ యొక్క వెళ్లిన ఇన్ఫర్మేషన్ గాని, ప్లాక్ యొక్క స్టే ఇచ్చిన విషయం గాని అక్కడ ఎంప్లాయీస్ కంటిన్యూ అవుతున్న విషయాలకు సంబంధించి ఇన్ఫర్మేషన్ కార్పొరేషన్ పద్ధ లేదు. మరీ వారు ఏ ఎంప్లాయీస్ గురించి మాట్లాడుతున్నారో తెలియదు కాని, ఈ సిబిలో పర్మిషన్ సంబంధించి 165 మంది పర్మిషన్ కాంట్రాక్టర్లు పద్ధ పని చేస్తున్నారు, వారు కాంట్రాక్టు లేబరుగానే పరిగణించ బడుతున్నారు. వాళ్ల లిస్టుగాని, పేర్లు గాని కార్పొరేషన్ లో ఉన్న ఇన్ఫర్మేషన్ లో నాకు లేదు. అదే విషయం కార్పొరేషన్ ఎంప్లాయీస్ నాకు క్లెయిమ్ చేశారు.

తర్వాత, కార్పొరేషన్ యాల్స్ ప్రకారం ఎలక్షన్ లో కంటెస్ట్ చేయకూడదు. ఎందుకంటే గవర్నమెంట్ అప్రూజ్డ్ యాల్స్ ఆఫ్ కార్పొరేషన్ కొన్ని ఉన్నాయి. ఎలక్షన్ లో కంటెస్ట్ చేసిన వారందరిపై, సీరియస్ ఇన్వెస్టిగేషన్ లో తీసుకోవడం అన్నది ఆ యాల్స్ ప్రకారం జరుగుతుంది. అది ఆర్టికల్స్ యాల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్, ఆ యాల్స్ ప్రకారం డిపోమేనేజరును చర్య తీసుకోవలసిందిగా ఆర్టికల్స్ అధికారులు ఇచ్చిన ఆదేశం ఉంది. ఆ ఆదేశాల మేరకు కొంత మంది డిపో మేనేజర్స్ ఈ 14 మందిని తీసి వేయడం జరిగింది.

దాని తర్వాత పరిగి రామచెడ్డి గారు గవర్నమెంటుకు ఒక రిప్రెజెంటేషన్ ఇచ్చారు. ఏదైతే పత్రికలలో చూసి సింగరేణి కాలరీస్, ఎపిఆర్టిసి ఎంప్లాయీస్ పబ్లిక్ సెక్టార్స్ ఎంప్లాయీస్ కంటెస్ట్ చేయవచ్చని అని ఎలక్షన్ కమిషన్ ఇచ్చిందని అంటున్నారు. ఆ విషయంపై కూడా ఎపిఆర్టిసి ఎలక్షన్ కమిషన్ ను మళ్ళీ క్లెయిమ్ చేశామని అడిగింది. అక్కడ ఎలక్షన్ కమిషన్ చాలా క్లీన్ గా, క్లీన్ గా క్లెయిమ్ చేసింది. గవర్నమెంట్ అప్రూజ్డ్ యాల్స్ ప్రకారం యాక్టన్ తీసుకోవచ్చునని ఆ కమిషన్ కార్పొరేషన్ కు క్లెయిమ్ చేసిన ఇవ్వడం జరిగింది. తర్వాత డిపో మేనేజరుకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. తర్వాత, కొంత మంది డిపోమేనేజరు చాలా అడ్వాన్స్ గా వారిపై చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. తర్వాత ఈ విధంగా

పరిగి రామి రెడ్డిగారు రిఫ్రెజింటేషన్ గవర్నమెంటుకు ఇవ్వడం జరిగింది. వారి నుండి రిఫ్రెజింటేషన్ వచ్చిన తర్వాత, రిమార్క్స్ను కార్పొరేషన్ నుండి గవర్నమెంట్ వారు అడగడం జరిగింది. కార్పొరేషన్ రిమార్క్స్ గవర్నమెంటుకు ఇచ్చింది. ఆఫైల్ గవర్నమెంటు వద్ద ఉంది. ఆ ఫైలు ఇప్పుడు సర్క్యూలేషన్లో ఉంది. తొందరలోనే గవర్నమెంటు చెప్పిన ప్రకారం ఆ 17 మంది మీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని తమ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

(3)

మ.12.10

శ్రీ కె. రోశయ్య: అధ్యక్షా, 2005, పిఆర్సి సిఫారసుల ఆధారంగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నెలకు రూ. 3000/- గరిష్ట సీలింగ్ కు లోబడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగులకు వరుసుగా 20%, 12.5%, 10% రేట్లతో హెచ్ఆర్ ఏ ను మంజూరు చేసింది. ఏకసభ్య కమిటీ సిఫారసుల ఆధారంగా ఈ సీలింగును నెలకు రూ. 3000/-

నుండి రూ. 4000/-లకు పెంచడం జరిగింది. ఏ ఏ రేట్లు, ఎక్కడెక్కడ ఏవిధంగా పున్నాయన్నది చదివి విని పిస్తాను.

హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, విశాఖపట్టణం, గాజువాక, విజయవాడ, వరంగల్, గుంటూరు, రాజ మండ్రి, నెల్లూరు, కాకినాడ, కర్నూలు, తిరుపతి, నిజామాబాదు, ఏలూరు, కడప, అనంతపురం, కరీంనగర్, రామగుండం, కూకట్‌పల్లి(రంగారెడ్డి జిల్లా), కుత్బుల్లాపూర్(రంగారెడ్డి జిల్లా), ఎల్బి నగర్(రంగారెడ్డి జిల్లా) - ఈ ప్రాంతాలలో పని చేసే ఉద్యోగులకు బేసిక్ పే లో 20 శాతం **subject to maximum of Rs. 4000/-** హెచ్ఆర్ఏ ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీకాకుళం, విజయనగం, మచిలీపట్నం, ఒంగోలు, చిత్తూరు, ఆదిలాబాదు, మహబూబ్‌నగర్, ఖమ్మం, సంగారెడ్డి, నల్గొండ, అనకాపల్లి, తాడేపల్లిగూడెం, తణుకు, పాలకొల్లు, నర్సాపురం, గుడివాడ, తెనాలి, నరసరా వుపేట, చిలకలూరిపేట, బాపట్ల, మంగళంగిరి, సొన్నూరు, చీరాల, గూడూరు, మదనపల్లి, శ్రీకాళహస్తి, ప్రొద్దు టూరు, రాయచోటి, గుంతకల్, హిందూపూర్, ధర్మవరం, తాడిపత్రి, కదిరి, ఆదోని, నంద్యాల, ఎమ్మిగనూరు, సిద్దిపేట, బోధన్, బెల్లంపల్లి, మందమర్రి, నర్మల్, కాగజ్‌నగర్, మంచిర్యాల, జగిత్యాల, సిరిసిల్ల, కొత్తగూడెం, పాల్వంచ, మిర్యాలగూడ, నూర్యాపేట, భీమవరం, బొబ్బిలి, తుని, సామర్లకోట, పితాపురం...

SRI SUDHAKAR REDDY : Sir, I also gave a Calling Attention on this.

శ్రీ కె. రోశయ్య : సార్, నాకు ఇచ్చిన నోటీసు సుధాకర్ రెడ్డిగారు ఇచ్చిన నోటీసు కాదు, నాగేశ్వర్ గారు ఇచ్చిన నోటీసు నాదగ్గర వుంది. మీకు వివరణాత్మకంగా చెప్పాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. అక్కర్లేదు, బ్రీఫ్ గా ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, ఒక్క మాటలోనే చెబుతాను.

డాక్టర్ కె. నాగేశ్వర్ : సార్, మీరు రెండు గంటలసేపు మాట్లాడినా ఆనందంగా వింటాం, కానీ తర్వాత మాకు కూడా మాట్లాడడానికి ఐదు నిమిషాల సమయం ఇవ్వండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య : రెండు గంటల సేపు మాట్లాడే సత్తా నాకు లేదు, ఆ అవసరం కూడా నాకు లేదు. చాలా బ్రీఫ్ గా చెబుతాను. వారు అడిగినటువంటి ప్రశ్న ఏమంటే, 30 శాతం హెచ్ఆర్ఏ ఎప్పుటి నుంచి ఇస్తా రని, I would like to inform this august House and this aspect is under the examination of the Government. ఎందుకంటే 16.4.2007 న ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంటు జీఓయంస్ నెం . 262 ద్వారా గ్రేటర్ హైదరాబాదును క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. గ్రేటర్ హైదరాబాదు క్రియేట్ అయిన తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి స్పెసిఫిక్ ఆర్డర్ రావాలి, ఈ ఆర్డర్ 31.8.2007 న వచ్చింది upgrading Hyderabad city as Greater Hyderabad. అందువల్ల 1.9.2007 నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు హెచ్ఆర్ఏ 30శాతం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు కూడా 30 శాతం హెచ్ఆర్ఏ ఇచ్చే అంశం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది, గవర్నమెంటు చూస్తోంది.

డాక్టర్ కె. నాగేశ్వర్ : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన దాంట్లో చిన్న క్లారిఫికేషన్ ఏమంటే హైదరాబా దును ఎ-1 సిటీగా ప్రకటించారు. అయితే 30 శాతం హెచ్ఆర్ఏ అప్ గ్రేడ్ షన్ next PRC కి రిఫర్ చేస్తా రని, ఆవిధంగా ఆర్థిక మంత్రిత్వశాఖ రికమెండ్ చేసిందని, ఆ పైలుపై పెద్దలు, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు

కూడా సంతకం పెట్టారని వార్త వచ్చింది. ప్రస్తుతం పైలు ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర వుందనే వార్త కూడా వచ్చింది. అందువల్ల హైదరాబాదు నగరంలో వున్న 86 వేల మంది ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఉద్యోగులు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు, ఇది నిజమా? పిఆర్‌సి కి వెళితే మూడేళ్లు ఆలస్యం అవుతుంది, పిఆర్‌సి చరిత్ర మీకు తెలుసు. కనీసం 18 నెలలపాటు మానీటరీ బెనిఫిట్ లేటు అవుతుంది. అందువల్ల అది 2010 కి పోతుందనే ఆందోళన వుంది, ఇది నిజమా? క్లారిఫై చేయాలి.

అధ్యక్షా, ఇంకొక దారుణమైన అన్యాయం కూడా జరుగుతోంది. పెద్దలు సంయమనంతో ఆలోచించండి. హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కు 8 కిలోమీటర్ల దూరంలో వున్న హైదరాబాదు శివారు మున్సిపాలిటీలైనా గడ్డి అన్నారం, రాజేంద్రనగర్, కాప్రా లాంటి ప్రాంతంలో గతంలో 20 శాతం హెచ్‌ఆర్‌ఏ వచ్చేది, కాని పిఆర్‌సి, 2005 లో ఈ ప్రాంతాలలో 50 వేల జనాభా దాటిందని ఇక్కడ పని చేసే ఉద్యోగులందరికీ హెచ్‌ఆర్‌ఏ ను 12.5 శాతానికి తగ్గించారు. 2005 పిఆర్‌సి కి ముందు 20 శాతం హెచ్‌ఆర్‌ఏ ఎత్తుకున్నారు, ఇప్పుడు 12.5 శాతం ఎత్తుకుంటున్నారు, ఈ అన్యాయాన్ని ప్రభుత్వం గమనిస్తుందా? 30 శాతానికి హెచ్‌ఆర్‌ఏ పెంచినా, సీలింగ్ పెంచకపోతే అంత లాభం వుండదు, అత్యధిక మంది ఉద్యోగులకు లాభం ఉండదు. ఈరోజు ప్రభుత్వం ఇంటి అద్దెపై సీలింగు పెడుతోందే గానీ ఇంటి యజమానులు పెంచే అద్దెపై మాత్రం సీలింగు పెట్టడం లేదు. వాళ్లు మాత్రం అద్దెలు పెంచుతూనే వున్నారు. అందువల్ల మీరు ఈ సీలింగును ఎత్తేస్తారా? మీరు 30 శాతం హెచ్‌ఆర్‌ఏ ఎప్పుడు ఇచ్చినా కూడా దాన్ని retrospective గా అంటే గ్రేటర్ హైదరాబాదుగా ఏర్పడినప్పటి నుంచి ఇవ్వాలి, ఆవిధంగా ఇస్తారా? క్లారిఫై చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : సార్, ఈ అంశంతో నేరుగా మాకు సంబంధం వుంది. ఒక నిమిషం సమయం ఇవ్వండి, మా అభిప్రాయాలు కూడా తెలుసుకుని ఒకేసారి మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ పాటూరి సుధాకర్ రెడ్డి (మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాద్): సార్, హైదరాబాదు శాసన మండలి సభ్యులు కాబట్టి హైదరాబాదు కు సంబంధించి డాక్టర్ నాగేశ్వర్ గారు అడిగినటువంటి ప్రశ్నలు చాలా స్పష్టంగా వున్నాయి. హైదరాబాదు పరిసర ప్రాంతాలలో వున్న ఉద్యోగులందరూ 1970 నుంచి 20 శాతం హెచ్‌ఆర్‌ఏ పొందుతూ వచ్చారు, 35 సంవత్సరాలుగా అనుభవిస్తున్న ఈ సదుపాయాన్ని, మున్సిపాలిటీలు ఏర్పాటు చేయడంతో దాన్ని 12.5 శాతానికి తగ్గించారు. దాని మీద చర్యలు తీసుకుంటారా లేదా?

MR. CHAIRMAN : No point in this. I am not allowing.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : మా ఉద్యోగులకు సంబంధించిన అంశం సార్ ఇదీ. మాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వండి, పది లక్షల మంది ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, కార్మికులకు సంబంధించిన ఇష్యూ ఇది. ఈ అంశం మాట్లాడకుంటే ఇంకే అంశం ఇక్కడ మాట్లాడుతారు సార్? పది లక్షల మంది ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, కార్మికులకు సంబంధించిన అంశం గురించి మాట్లాడకుండా ఇక ప్రభుత్వం దేని గురించి మాట్లాడుతుంది. ప్రజాస్వామ్య వద్దతిలో ఈ విధంగా చేయడం బాగాలేదు.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మనకు కొన్ని రూల్స్ వున్నాయి, అదే విధంగా టైమ్ కూడా పర్మిట్ చేయడం లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, సుధాకర్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఒక్క మాటలో జవాబు చెప్పమన్నారు. మళ్ళీ తిరిగి ఉపప్రశ్నల పేరుతో నాలుగు ప్రశ్నలు వేశారు. నేను వివరంగా చెబితే మీరంతా అర్థం చేసుకుంటారనే ఉద్దేశ్యంతో చదవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. చదవడమన్నది శ్రమతో కూడుకున్నదే, శ్రమ లేకుండా కాదు. ప్రొఫెసర్ నాగేశ్వర్ గారు ఒక మాటన్నారు. మీరు సంతకం చేశారట, ముఖ్యమంత్రిగారు సంతకం చేశారట అనే మాటన్నారు. ఎవరు ఏమి రాశారు, ఎక్కడి నుంచి వచ్చింది, ఏమి రాస్తున్నారన్నది కాదు. డెసిషన్ తీసుకునే ముందు అన్ని యాంగిల్స్ లో ఆలోచించి, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా హెచ్ఆర్ఎ ఇస్తే, మనకు ఇదివరలో ఒప్పందం వున్నట్లుగా వుండడం లేదు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఇస్తున్నట్లుగా మనకు ఇవ్వమన్నారు కదా, అక్కడ 12.5 శాతం హెచ్ఆర్ఎ రూ. 5 లక్షల వరకుంది. మనదగ్గర వుందా ఇది? మనకు అది కాదు, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా కంటే మన రాష్ట్రంలో తక్కువగా వుంటే ఒప్పుకోరు, హెచ్చుగా వుంటే కంటిన్యూ చేయమంటారు. అయినా కూడా ఈ ప్రభుత్వానికి గవర్నమెంటు ఉద్యోగులతో సరైన సత్సంబంధాలున్నాయి.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ పే స్కేల్స్ ఇస్తారా? పది లక్షల మంది ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, కార్మికులను ఒప్పించడానికి నేను సిద్ధంగా వున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య : అధ్యక్షా, మోహన్ రెడ్డిగారికి పది లక్షల మందిని ఎలా కావాలనుకుంటే అలా సాధించే శక్తి వుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ను గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాగా మార్చే శక్తి నాకు లేదు. ఇది స్టేట్, స్టేటులో రిక్రూట్మెంటు పలు రకాలుగా వుంటుంది. ఆర్టిసిలో రిక్రూట్మెంటు ఒక రకంగా వుంది, పోలీసు డిపార్టుమెంటులో ఇంకొక విధంగా వుంది, ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటులో మరొక రకంగా వుంది, అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో ఇంకొక విధంగా వుంది, ఒక్క రాష్ట్రంలోనే ఈవిధంగా వుంది. కావున గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇచ్చినట్లుగా పే స్కేల్స్ ఇస్తారా? అంటే ఎలా? ఇది పే స్కేల్స్ కు సంబంధించినది కానే కాదు. ఇది హెచ్ఆర్ఎ కు సంబంధించిన ప్రశ్న. అది కూడా నేను స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. గవర్నమెంటు సానుభూతితో పరిశీలన చేస్తోంది, and it is under the active consideration of the Government. డేట్స్ కూడా చెప్పాను కదా. గ్రేటర్ హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ గా మనం ప్రకటించింది ఎప్పుడు? 16.4.2007 నాడు.

మ.12.20

భారత ప్రభుత్వం మనకు ఆగస్టు 31వ తేదీన పంపించినది. సభ్యులు చెప్పిన రెండు అంశాలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇబ్బంది పెట్టే ప్రభుత్వం కాదు. వారి పట్ల సదుద్దేశమున్న ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను.

డా.కె.నాగేశ్వర్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు శివారు మున్సిపాలిటీల సంగతి చెప్పలేదు.

MR.CHAIRMAN: You have asked two to three clarifications. Beyond that you cannot go further. ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు.

శ్రీ కె.రోశయ్య: అధ్యక్షా, శివారు మున్సిపాలిటీల సంగతి రాలేదు. వారిని సెవరేట్ గా లెటర్ ఇవ్వమనండి. We will get it examined.

డా.కె.నాగేశ్వర్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి రెండు లేఖలు వివరంగా ఇచ్చాం .

శ్రీ కె.రోశయ్య: అధ్యక్షా, ముప్పై శాతం ఇంటి అద్దె భత్యం గురించి అడిగారు. దానికి సంబంధించి నేను సమాధానం చెప్పాను.

శ్రీ బి.మోహన్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, రాజశేఖరరెడ్డి ప్రభుత్వం అంటే ఉద్యోగుల ప్రభుత్వమని పేరు. మరి ఉద్యోగులకు ఇంటి అద్దె భత్యం పెరగాలి కాని, తగ్గుతుందా? ఇంతకు ముందు ఇరవై శాతం ఇస్తే ఇప్పుడు పన్నెండున్నర శాతానికి తగ్గించారు. దీని విషయమై మంత్రిగారు వివరణ ఇవ్వాలి.

శ్రీ పి.సుధాకరరెడ్డి: గతంలో తీసుకున్న మాదిరిగానే ఇంటి అద్దె అలవెన్స్ ఉద్యోగులందరికీ చెల్లిస్తారా? లేదా?

డా.కె.నాగేశ్వర్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారి వద్ద ఇప్పుడు సమాచారం సిద్ధంగా లేకపోతే తెప్పించుకొన్నా చెప్పతారని ఆశిస్తున్నాను. ఇంటి అద్దె భత్యం సీలింగ్ పెంచే విషయం గురించి కూడా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె.రోశయ్య: అధ్యక్షా, నాగేశ్వర్‌గారు, సుధాకరరెడ్డిగారు చెప్పి న విషయాలల్లో శాఖాధికారులను పరిశీలించమని చెప్తాను. పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ చెరుపల్లి సీతారాములచే అంతరాయం)

ప్రభుత్వ బిల్లులు

MR.CHAIRMAN: Now we will take up Government Bills. Hon'ble Minister for Municipal Administration will move the motion. First we will take up (L.A.Bill.No.24 of 2007). The Andhra Pradesh Metropolitan Planning Committee Bill, 2007 (as passed by the Legislative Assembly) is before the House. The other Bill will be taken up later.

శ్రీ చెరుపల్లి సీతారాములు: అధ్యక్షా, నేను మైనార్టీలకు సంబంధించిన విషయంలో చర్చకు నోటీసు ఇచ్చాను.

మిస్టర్ చైర్మన్: 311 నిబంధన కింద ఇచ్చిన రెండు విషయాలను రేపటికి పోస్టపోన్ చేశాను. It was already over before Tea-Break.

**2007, ఆంధ్రప్రదేశ్ మహానగర ప్రణాళిక కమిటీ బిల్లు
(2007/ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.24) (శాసన సభచే ఆమోదించబడినట్లుగా)**

**2007, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనాల (సవరణ) బిల్లు
(2007/ఎల్.ఎ.బిల్లు నెం.25) (శాసన సభచే ఆమోదించబడినట్లుగా)**

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, తమరి అనుమతితో రెండు చిన్న బిల్లులు ప్రపోజ్ చేస్తున్నాను. తరువాత వీటిపై చర్చ జరుగుతుంది.

Chairman Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Metropolitan Planning Committee Bill, 2007 (as passed by Legislative Assembly) be taken into consideration and

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2007 (as passed by Legislative Assembly) be taken into consideration."

CHAIRMAN: Motion moved.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, మన రాజ్యాంగంలోని 74వ రాజ్యాంగ సవరణ ప్రకారం మున్సిపాలిటీలు చట్టం పరిధిలోకి వచ్చినవి. దీనికి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 243 క్లాజ్ 1 జడీఈ ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని ప్రతి మెట్రోపాలిటన్ ఏరియాకు సంబంధించి మెట్రోపాలిటన్ ఏరియా అభివృద్ధి ప్రణాళిక ముసాయిదాను తయారుచేసేందుకు మరియు వాటికి సంబంధించిన విషయాల గురించి మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీ ఏర్పాటుకు ఆర్డినెన్స్ను జారీ చేయడమైంది. కేంద్రంలో రెండు పెద్ద సంస్థలున్నాయి. ఇటీవలనే జెఎన్ఎన్ఆర్ఎం అనే ఒక సంస్థను ఏర్పాటుచేశారు. అదే విధంగా యూఐడీఎఫ్ఎస్ఎంఐ ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. వీటినుంచే మనకు నిధులు రావాలి. అలా నిధులు రావాలంటే వారి ఆదేశాల ప్రకారం పది లక్షల జనాభా పైబడిన ప్రతి నగరానికి ఒక మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీ ఏర్పాటుచేయవలసిన అవసరముందని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించడం జరిగింది. ఈ మహానగరాల్లో కేంద్రం నుంచి వచ్చే కొట్లాడి రూపాయల నిధులు కేవలం అధికారుల పర్యవేక్షణలో ఖర్చు పెట్టడం మంచిది కాదని అందుచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులను ఈ కమిటీలో సభ్యులుగా నియమించి వారి సలహాలు, అభిప్రాయాలు కూడా తీసుకొంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో ఈ మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీలను ఏర్పాటుచేయాలని ఆదేశించడం జరిగింది. మేం కూడా అదే ఉద్దేశంతో మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీని ఏర్పాటుచేయడంకోసమే ఈ బిల్లు తెచ్చాం.

ఆనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు తెచ్చుకోవడంకోసం అప్పుడు సభ సమావేశంలో లేనందున ఆర్డినెన్స్ను తీసుకరావడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఉభయసభలు సమావేశమై ఉన్నందున గతవారంలో శాసనసభలో ఈ బిల్లు పెట్టి ఆమోదం పొందడం జరిగింది. ఈరోజు ఈ బిల్లును శాసనసభిత్తుకు నివేదించడమైంది. మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీలు ఏర్పాటుచేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. ఈ కమిటీలు ఏర్పాటుచేసినపుడే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు రావడానికి అవకాశముంటుంది. నిధుల వ్యయంలో కేవలం అధికారులే కాకుండా నగరాలలో ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులు కూడా ఉండాలని, అందుకు అనుగుణంగా మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో మూడవవంతు సభ్యులుగా అనుభవజ్ఞులైనవారిని నియమించవలసిన అవసరముంది. అందుచేత ఈ కారణాలతో ఈ బిల్లును సభ ముందుంచడం జరిగింది. ఈ బిల్లుపై మీ మీ అభిప్రాయాలు తెలియజేయండి. ఈ బిల్లు మనకు చాలా ఉపయోగకరం. ఈ బిల్లు ఎవరికీ అభ్యంతకరమైనది కాదని సభ్యులందరికీ మనవి చేసుకుంటున్నాను.

అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపల్ లాస్ అమెండ్మెంట్ ఆర్డినెన్స్ 2007 బిల్లు ముఖ్య ఉద్దేశాలు, కారణాలు తెలియజేస్తాను. మహానగరాల్లో మున్సిపాలిటీ సంస్థలు సరఫరా చేసే మంచినీటిని సీసాలలో ఎవరికి వారు నీరు నింపి ఒక లేబుల్ అతికించి అమ్ముతున్నారు. అలా సీసాలలో నింపుతున్నవారు సరైన ప్రమాణాలు, జాగ్రత్తలు పాటించకపోవడంతో ప్రజలు రోగాల బారిన పడుతున్నారు. ఆ విషయాల్ని గమనించి మున్సిపాలిటీ వైద్యాధికారులు ఈ విధంగా అమ్ముడానికి వీలులేదని, ఐఎస్ఐ సర్టిఫికేట్ ఉంటేనే, వారు సర్టిఫై చేస్తేనే మంచినీటిని సీసాల్లో అమ్మాలి గానీ, ఎవరికి వారు ఆ విధంగా లేబుల్ అతికించి మంచినీరు అమ్ముడానికి వీలులేదని ఇన్ స్పెక్ట్ చేసిన తరువాత చాలా కంపెనీలను సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది.

ఇలా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 279 కంపెనీలు ఉండగా 254 కంపెనీలను మూసివేయడం జరిగింది. ఇరవై యూనిట్లు మాత్రం ఐఎస్ఐ ముద్ర తీసుకొని అమ్ముతున్నారు. ఎవరైనా సరే మంచినీరు అమ్మాలంటే ఐఎస్ఐ ముద్ర తప్పనిసరిగా కావాలి. ఆ విధంగా లైసెన్స్ తీసుకొంటే ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు కావున చట్టాన్ని చేయాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ చట్టం కూడా ప్రజాహిత కార్యక్రమం కనుక సభలోని పెద్దలందరూ దీనిమీద సుదీరఘంగా చర్చించాల్సిన అవసరంలేదని తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ఆమోదించినట్లయితే ప్రజాహిత కార్యక్రమాలను అమలుపరచడానికి వీలుంటుంది కావున ఈ బిల్లును ఆమోదించాల్సిందిగా మరోసారి గౌరవసభ్యులను కోరుతున్నాను.

మ.12.30

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : అధ్యక్షా, మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీని కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాల ప్రకారం ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడింది. మంచిదే. ఎందుచేతనంటే, అధికారులు వాళ్లు ఎవరినీ కూడా సంప్రదించకుండానే, ప్రజా ప్రతినిధులను గానీ, ప్రజలను గానీ సంప్రదించకుండా వారు డ్రాఫ్ట్ ప్లాన్ తయారుచేసేటవంటి పరిస్థితి రాకుండా దీనికి ప్రాధాన్యత కల్పించారు. అయితే ఇందులో ప్రజాప్రతినిధులు కేవలం నామమాత్రంగానే సభ్యులుగా వుండే పరిస్థితి ఈ బిల్లులో కనిపిస్తోంది. ఈ బిల్లులో చూసినట్టైతే క్లాజ్ 5 లో 'Members of the House of the People and Members of the State Legislative Assembly representing the constituencies which are comprised wholly or partly in the Metropolitan Area shall be permanent special invites to the meetings of the Committee.' స్పెషల్ ఇన్వైటీస్ అనేదానికి బదులుగా అమెండ్మెంట్స్ కూడా నేను ప్రపోజ్ చేసాను, దానికి ఎక్స్ అఫీషియో మెంబర్లుగా మారిస్తే బాగుంటుంది అని చెప్పడం జరిగింది. ఎందుచేతనంటే స్పెషల్ ఇన్వైటీస్ అనే సరికి సభ్యులకు క్రెడిబిలిటీ పోతుంది. మీరు కేవలం ఆహ్వానితులేనండి, మీ మాటకు విలువ లేదు అనే పరిస్థితి రావడం జరుగుతుంది. మెంబర్లుగా పెట్టామే తప్ప మళ్లీ మెంబర్లును వీక్ చేసే పరిస్థితి కల్పిస్తుంది. అందువల్ల దానికి స్పెషల్ ఇన్వైటీస్ అనేది కాకుండా 'by virtue of office as M.L.As, they become ex-officio members of the Committee.' ఆ రకంగా మార్చాలని మార్పులను సూచించడం జరిగింది. ఆ అమెండ్మెంట్స్ గురించి డిస్కస్ చేసేటప్పుడు చైర్మన్ గారు దాన్ని మళ్లీ పరిశీలన చేస్తారు.

Sir, with your permission, I beg to move:

"That in Clause 5(1)(a) for the words 'permanent Special Invitees to the meetings of the Committee,' substitute 'Ex-officio Members to the meetings of the Committee.'"

రెండవది ఇందులో ఎమ్ఎలీసీలకు స్థానం ఇవ్వలేదండి. ఈ కమిటీలో స్థానికంగా రిప్రజెంట్ చేసే ఎమ్ఎలీసీలు ఎవరైతే ఉన్నారో వారిని కూడా ఈ కమిటీలో చేర్చాల్సిన అవసరం వుందని తెలియపరుస్తూ దానికి కూడా అమెండ్మెంట్లు మీకు సూచించడం జరిగింది. మినిష్టరు గారు ఎక్స్ పీరియన్స్ డ్ మరీయు సీనియర్ కాబట్టి దీన్ని తప్పనిసరిగా అఫిషియల్ గా ఈ అమెండ్మెంట్లను ఆమోదించి మీరు అడుగుతారు అని ఆశిస్తున్నాము.

Sir, with your permission, I beg to move:

"That in Clause 5(1)(b) for the words 'permanent Invitees to the Meetings of the Committee,' substitute 'Ex-officio Members to the meeting of the Committee.'"

తరువాత డ్రాఫ్టు ప్లాన్ ను అప్రూవ్ చేసేటప్పుడు కూడా ప్రజలకు ఒక నోటీసు ఇచ్చి ఆ డ్రాఫ్టు ప్లాన్ ను పబ్లిష్ చేసి, దానిపై అబ్జెక్షన్స్ ఏమన్నా వుంటే కాల ఫర్ చేసే విధానం అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ లో ఎలా వుందో అదే విధానం ఇందులో కూడా ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం వుంది. ఆ విధంగా ప్రజలతో ఒక మీటింగ్ కన్వీన్ చేసి విధి లేనటువంటి వారు చాలా మంది వుంటారు, అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ లో ఇంటెరెస్టెడ్ పీపుల్ వుంటారు వాళ్లందరి తాలూకు సజెషన్స్ కూడా తీసుకునే విధానాన్ని అమలుపరిచినట్లైతే అన్ని వైపుల నుంచి సలహాలు రావడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందులో కూడా హైదరాబాదు లాంటి మెట్రోపాలిటన్ ప్రాంతంలో చాలా డెవలప్ మెంట్ కావాల్సిన పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. ఇప్పటికే అనేక రకాల సమస్యలు సొల్యూషన్ కానివ్వండి, ట్రాఫిక్ కానివ్వండి, ఇంకా ఎన్ని రోడ్లు ఉన్నా కూడా మనకు చాలని పరిస్థితి కనిపిస్తోంది. ఎక్కడికన్నా వెళదాము అంటే సుమారుగా గంట ప్రయాణం చేసే పరిస్థితి కనిపిస్తుంది. అధికమైన గ్రోత్ కూడా ఈ సిటీలో మనకు కనపడుతోంది. గ్రోత్ ఏవిధంగా వస్తుందో అలాగే నగర విస్తరణ అనేది సహజంగానే వస్తుంది. ఆ విధంగా సహజంగా వచ్చే పరిస్థితి కాకుండా ప్రభుత్వం వైపు నుంచి కూడా దాన్ని డెవలప్ చేసే పరిస్థితి రావాల్సి వుంది. వీటన్నింటిని దృష్టిలో వుంచుకుని కూడా దూరదృష్టితో ఈ డ్రాఫ్టు తయారు చేసేటప్పుడు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. అదేవిధంగా పై ఓవర్లు కూడా చాలని పరిస్థితి వుంది. ఈ ఫైవర్లు అన్నింటిని కూడా ఆధునికమైన డిజైన్స్ తీసుకోవడానికిగాను, మంత్రిగారు ఒక్కసారి సింగపూర్, మలేషియాలను సందర్శించండి, అక్కడ ఏవిధంగానైతే ఉన్నాయో పరిశీలించండి. అదేవిధంగా తమిళనాడు వెళ్లినట్లైతే, అక్కడ కూడా అద్భుతమైన ఫైవర్లు ఉన్నాయి. అదే విధంగా బొంబాయిలో కూడ వున్నాయి. వాటిలో సైడ్ రోడ్స్ తీసుకొని రెండు, మూడు వీధులను కలిపే పరిస్థితి వుంది. అదే బెంగుళూరులో మెయిన్ ఫైవరు చూసిట్లయితే అది సుమారుగా ఏడు నుంచి ఎనిమిది కిలోమీటర్లు వుండే పరిస్థితి వుంది. తప్పనిసరిగా భవిష్యత్తులో ఫైవర్ల కింద సమాంతరంగా రోడ్లు వస్తేనే తప్ప ఇక్కడ మరో మార్గం కనిపించే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి వీటన్నింటిని అధ్యయనం చేయడమే కాకుండా, ఈ అధ్యయనం చేసే వాళ్లందరినీ వెంటబెట్టుకొని మంత్రిగారు స్వయంగా పర్యటన చేసి వాటన్నింటినీ కూడా డిజైన్ చేసేదానికి పూనుకుంటేనే తప్ప ఇది సాధ్యం కాదు. సినియర్ ఎఫర్లు తీసుకురావాలి, వూరికే అధికారుల మీద పదిలేసి మీరు చేయండి అంటే వారు ఎందుకూ పనికిరాని పరిస్థితి తీసుకురావడం జరుగుతుంది. ఏదో మాట వరసకే డ్రాఫ్టు తయారుచేశాము అనే పరిస్థితి కాకుండా కొంత ఎఫెక్టివ్ గా భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకుని తయారుచేయవలసిన పరిస్థితి వుందని మంత్రిగారికి తెలియపరుస్తున్నాను.

అదేవిధంగా రెండవ బిల్లు చూసినట్లైతే మంచి నీళ్ల తయారీ గురించి వుంది. మంచి నీళ్లు తయారు చేసేటటువంటి ప్యాకెట్స్ కానివ్వండి, సీసాలు కానివ్వండి రకరకాలు మార్కెట్ లో మనకు కనపడుతున్నాయి.

పాలు కంటే మంచినీళ్లే ఖరీదైనాయే పరిస్థితి మనకు కనపడుతుంది. ఇవాళ ఎక్కడ మంచినీళ్లు చూసినా కూడా బాగోవడం లేదు. నేను ఈ మధ్య చూసిన వాటిలో ముఖ్యంగా బిస్లరి, బిస్లరి పాపులర్ బ్రాండ్. కానీ బిస్లరి వాటర్ అని నోట్స్ పెట్టుకుంటే చాలా దారుణమైన వాటర్ మాకు కనిపించింది. బిస్లరి బాటిల్ను ఉపయోగించుకుని లోపల వాటర్ను మాత్రం ఇక్కడ లోకల్ వాళ్లే తయారుచేసేటటువంటి పరిస్థితి కనపడుతుంది. ఒరిజినల్ బిస్లరి బాటిళ్లను బయటకు తీసుకురాకుండా డూప్లికేట్ వాటర్ను అందులో ఉపయోగించి సీలు కూడా వేసి అమ్మే పరిస్థితి వుంది.

SRI B.KAMALAKAR RAO: Sir, Bisleri is a brand name. It is not a name of mineral water. He cannot speak, by projecting a brand name.

మిస్టర్ చైర్మన్ : ఆ విషయం మినిస్టరు గారు చెబుతారు.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : అది బిస్లరి అనమనండి, ఇంకొకటి అనమనండి, ఇవన్నీ కూడా బ్రాండ్ నేమ్స్. బిస్లరి బ్రాండ్ నేమ్, కానీ మిస్యూజ్ చేస్తున్నారు. ఒరిజినల్ బ్రాండ్ నేమ్తో వస్తే పరవాలేదు. అది నిజమైన కంపెనీ బ్రాండ్ నేమ్తో వచ్చినవి అనుకుని, ఆ బాటిల్స్ను తీసుకుని మనము మోసపోయే పరిస్థితి రావడం జరుగుతోంది. కొన్ని అశుకారికంగా ఐఎస్ఐ ట్రేడ్ మార్కు లేనటువంటి కొన్ని ఫరమ్స్ని, కంపెనీలను మూసివేశారు. చాలా సంతోషకరమైన విషయం. ఇంకా రైట్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఇంకా ప్యాకెట్స్ కూడా వచ్చే పరిస్థితి వుంది. అందుచేత వీటన్నింటి మీద కూడా సరియైన రైడింగ్స్ చేసి, ఒరిజినల్ ఐఎస్ఐ ట్రేడ్ మార్కుతో వస్తేనే తప్ప మిగిలిన వాటర్ ఇచ్చేటటువంటి వాటన్నింటిని కూడా మార్కెట్లోకి రాకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని మీకు తెలియపరుస్తున్నాను. కేవలం ఈ మెట్రోపాలిటన్ నగరాల్లోనే కాకుండా మొత్తం అన్ని మున్సిపాలిటీల్లో కూడా ఈ అధికారాలను ఇచ్చి యిటువంటి రైడ్స్ జరిపించాలి. ఇక్కడే కాదు, చిన్న చిన్న మున్సిపాలిటీల్లో కూడా ఒక బోర్డెల్ తవ్వేస్తున్నారు. ఆ బోర్డెల్ నుంచి వాటర్ తీసుకుంటున్నారు, లేదా ఆ బోర్డెల్ పనిచేయకపోతే పక్కనున్నటువంటి ఏవో నీళ్లు తీసుకుని ఆ నీళ్లతో ప్యాకెట్లు తయారు చేసే పరిస్థితి వుంది. దానివల్ల ఆరోగ్యం చెడిపోయే పరిస్థితి వుంది, కాబట్టి నీళ్లను కల్తీ చేయకుండా దానికి సంబంధించి, ప్రజారోగ్యానికి సంబంధించి చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

అదేవిధంగా త్రాగు నీటి మీదే కాకుండా పారిశుధ్యం మీద కూడా చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం వుంది. మున్సిపాలిటీలు అందించే త్రాగునీరు కూడా ఫిల్టర్ చేసి అందించాల్సిన పరిస్థితి వుంది. పాత పిడబ్ల్యూఎస్ స్కీములు ఏవైతే వున్నాయో, వాటిని కూడా సక్రమంగా ఉన్నాయో లేదో చూడవలసిన పరిస్థితి వుంది. క్లీనింగు లేకుండా ఇచ్చేటటువంటి పరిస్థితి వస్తుంది, కాబట్టి మున్సిపల్ కమిషనర్లు అందరికీ తగిన సూచనలిచ్చి వారందరూ కూడా త్రాగే మంచినీరు ప్రజలకిచ్చే సౌకర్యాన్ని కల్పించాలి. అదేవిధంగా చాలా చోట్ల త్రాగు నీరు వుండే పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. దీని వల్ల త్రాగు నీరు వ్యాపారం చేసుకునే పరిస్థితి కనపడుతోంది. కొత్త కొత్తగా ఏవేవో వస్తున్నాయి. వాళ్లందరూ వచ్చి కూడా నీళ్లను డబ్బాల కింద తయారు చేస్తున్నారు, ఆ డబ్బాల కింద తయారు చేసిన నీళ్లను ప్రజలకు అమ్మే పరిస్థితి కనపడుతుంది. కాబట్టి వీటన్నింటిని కూడా సరైన దారిలోకి తీసుకురావలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ రాజీవడే పరిస్థితి లేకుండా ఎవరు ఏ పార్టీకి సంబంధించిన వారైనప్పటికీ కూడా ఈ మాస్యూఫాక్చరింగ్ యూనిట్స్ ను ఎవరైతే తయారుచేస్తున్నారో వారి పట్ల చాలా కర్కషంగా వుండవలసిన పరిస్థితి వుంది. అందుచేత మీరు ప్రత్యేకంగా అధికారులపైన ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి ఈ త్రాగునీరు విషయంలో

సకడ్యుందీగా మంచి నీటిని సరఫరా చేసే విధానానికి చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా మంత్రిగారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

Sir, with your permission, I beg to move:

"That in Clause 4 of the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2007 (as passed by Legislative Assembly), add the following at the end:

"And to any other Municipality under Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965."

శ్రీ కె.దిలీప్ కుమార్ : సార్, ఈ మహానగర ప్లానింగ్ కమిటీకి సంబంధించి ఉద్దేశించిన బిల్లు మంచిదే. అయితే దీనిలో కొంత అంబిగ్యుటీ వుంది. దయచేసి మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ఆ వివరాలను మాకు తెలియపరచవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఒకటేమంటే ఈ ప్రణాళికా కమిటీ చైర్మన్లు మరియు వైస్ చైర్మన్లు ఇతర ఎన్నికేతర సభ్యులను ప్రభుత్వం నియమిస్తున్న బిల్లు ఒకటుందన్నారు మరి వైస్ చైర్మన్గా ఎవరుంటారు? అధికారులూ లేక అసభికారులూ? అట్లాగే ఎన్నికేతర సభ్యులు నామినేటెడ్ సభ్యులు ఎంతమంది వుంటారు? ఈ నామినేటెడ్ అపాయింట్మెంట్ సెలక్షన్స్ ఏ ప్రాతిపదిక మీద చేయబోతున్నారు? అట్లాగే మన జిల్లా ప్రణాళికా కమిటీలు వేశారు, మేం చూశాము, జనపరిలో బిల్ పాస్ అయితే ఏప్రిల్ దాకా నామినేటెడ్ ప్రకటన పూర్తి కాలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే మీటింగులు ప్రారంభం అయినాయి. అంత ఆలస్యం కాకుండా ఈ మహానగర ప్రణాళికా కమిటీలకు మీరు ఎన్నికలు ఎప్పుడు నిర్వహిస్తారు? ఈ నామినేటెడ్ పదవుల భర్తీ ప్రక్రియ మీరు ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? తరువాత ఈ ప్రణాళికా కమిటీల తొలి సమావేశాన్ని ఎప్పుడు ప్రారంభిద్దామని అనుకుంటున్నారు? వీటికి నిర్దిష్టమైన టైంట్ బుల్ ఏమైనా పెట్టుకోగలుగుతారా? అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. అట్లాగే కేంద్ర ప్రభుత్వం JNNURM కు అనుగుణంగా నిధులు పొందడానికి మీరు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెడుతున్నారు, ఆ విషయం మనకు తెలుసు. దాన్ని మేం అప్రిషియేట్ చేస్తున్నాము. కాకపోతే ఈ సంస్కరణల్లో భాగంగా తెస్తున్నటువంటి ఈ ప్రణాళికలో ఉద్దేశాలు వినిరించారు గదా, ఈ సందర్భంగా ఈ పదవుల దగ్గరకు వస్తున్న ఫండ్స్ అనేవి ఏవే నగరానికి ఎంతెంత వస్తున్నాయి? వాటి వల్ల మనకు కలిగే ప్రయోజనం ఏమిటో ఈ సందర్భంగా చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మ.12.40

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క (ఖమ్మం): అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీ బిల్ 2007 ఇది హార్షించతగిన బిల్లుగా నేను భావిస్తున్నాను. కారణం, భారత దేశంలోని స్థానిక సంస్థలను బలోపేతం చేయడంబాకొనం ప్రవేశ పెట్టిన 74వ సవరణ ద్వారా వచ్చిన కార్యక్రమాలలో ఇది కూడా ఒక భాగముగా సభ అందరికీ తెలుసును. గతములో డి.పి.సి లను ఏవిధంగా జిల్లా స్థాయిలో పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలో స్థాపించారో. అలాగే మునిసిపాలిటీస్లో కూడా డీసెంట్రలైజేషన్ ద్వారా ఎన్నుకోబడిన వారందరిని కూడా ప్లానింగ్ కమిటీలో సభ్యులనుగా చేసి. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన నిధుల విషయంలో ఆర్థిక ప్రణాళిక, సామాజిక ప్రణాళిక, భూ-వినియోగ కార్యక్రమాలన్నింటితోసహా చర్చించి రాష్ట్రానికి కేంద్రానికి సమన్వయంగా వుండే విధంగా ప్రణాళికలు తయారు చేసి, పంపించే బిల్లు ఇది. ఇది ప్రజలకు, ప్రజాస్వామ్యా విలువలతో కట్టుబడి వున్న ప్రభుత్వానికి చాలా మంచి చేసేటువంటి బిల్లుగా నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బిల్లును ప్రభుత్వం ప్రవేశపెడుతున్నందుకు హర్షిస్తూ, అభినందిస్తూ కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున ఆహ్వానిస్తున్నాను. అలాగే మంచినీటికి సంబంధించిన సవరణ బిల్లు కూడా వుంది. ముఖ్యంగా ప్యాకేజీ

డింకింగ్ వాటర్ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో లేక పట్టణ ప్రాంతాలలో ఈ కంట్యామినేటెడ్ వాటర్ వల్ల ప్రజలు రోగాలకు గురై అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్న పరిస్థితి మనందరికీ తెలుసు. ఆ ఇబ్బందుల నుంచి బయటపడడం కోసం. ప్రజలు ఆర్థిక భారాన్ని భరిస్తూ కూడా డబ్బులు ఇచ్చి. నీళ్లు కొనుక్కునే పరిస్థితి వుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో, దీనిని ఆసరాగా చేసుకొని అనేకమంది బ్లాక్-మార్కెటర్లు. ఎటువంటి స్టాండర్డ్స్ లేకుండా, నీళ్లను బాటిల్స్ లోను ప్యాకెట్స్ లోను ఫిల్ సేసి అమ్మే పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో చాలా కాలం నుండి కొనసాగుతుంది. అటువంటి పరిస్థితులలో వీటిని కంట్రోల్ చేయడం కోసం గౌరవ హైకోర్టు ఇచ్చిన అభిప్రాయాలను తీసుకొని. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ బిల్లును తీసుకురావడం జరిగింది. దీని ద్వారా ఇప్పటివరకు కంట్యామినేటెడ్ వాటర్ అమ్ముతున్న వారందరినీ, కంట్రోల్ చేయడానికి అవసరకాళం వుంది. అలాగే ఆ స్టాండర్డ్స్ ని మెయింటింగ్ చేస్తూ, ప్రోడక్ట్ చేసి ప్రజలకు అమ్మడానికి సిద్ధంగా వున్న కంపెనీలను ప్రోత్సహిస్తూ. క్వాలిటీ మెయింటెన్ చేసే వారందరికీ లైసెన్స్ జారీ చేసే విధంగా మునిసిపాలిటీస్ కి అధికారాలు ధారా దత్తం చేయడం జరుగుతుంది. సభ్యులు చెప్పినట్లు ఇది లైసెన్స్ ఇస్యూ వరకే పరిమితం కాకుండా, లైసెన్స్ ఇస్యూ చేసిన తరువాత ఐ.యస్.ఐ స్టాండర్డ్స్ తో లైసెన్స్ తీసుకున్న వివిధ కంపెనీలు, ప్రోడక్ట్స్ ప్రారంభించి అమ్ముతున్నారో. అటువంటి కంపెనీల పేర్లపై భోగస్ కంపెనీలు వేరే కంట్యామినేటెడ్ వాటర్ ని నింపి ఆ సీసాలలో సీల్ చేసి అమ్మే పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఉత్పన్నమయ్యే పరిస్థితులున్నాయి. దానిని అరికట్టడానికి కూడా ఈ సవరణ బిల్లులో ఏదైనా క్లాజును ప్రవేశ పెట్టి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటే చాలా బాగుంటుందని తమ ద్వారా మంత్రిగారి తెలియజేస్తూ. చక్కగా ప్రజా అవసరాల కోసం, ప్రజాస్వామ్య విలువలను కాపాడం కోసం, స్థానిక సంస్థలను బలోపేతం చేయడం కోసం, ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లులను అభినందిస్తూ, అవ్వనిస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి.రాజేశ్వరావు: అధ్యక్షా, మున్సిపాలిటీలపై మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదములు. రెండు బిల్లులు ప్రవేశ పెట్టినారు. బిల్లు విషయంలో ఎక్కువ మాట్లాడకుండా, నాకు ఉన్న అనుభవంతోనే రెండుసార్లు మున్సిపల్ కౌన్సిలర్ గా 10 సంవత్సరాలు మున్సిపల్ లో పని చేసే అవకాశం దొరికింది. ప్రజలకు సేవ చేసే భాగ్యం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆశీర్వాదంతో నామినేటెడ్ ఎం.యల్.సిగా రావడం జరిగింది. ఈ విషయంలో మంత్రిగారికి కొన్ని సూచనలు మాత్రమే ఇస్తున్నాను. వాటర్ విషయంలో కొన్ని సంవత్సరాల నుండి త్రాగే నీటిలో పటిక వాడుతున్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పటికను వాడవద్దని గ్రేడ్ చేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా వర్షా కాలంలో నీటిలో క్లోరిన్ ఎక్కువ ఉన్నందువలన వాంతులు, కామెర్లు, ఇతర వ్యాధులకు ప్రజలు లోనై ఆసుపత్రులకు వెళ్లుతున్నారు. మున్సిపాలిటీలలో ఈ మధ్య కొన్ని లేటెస్ట్ టెక్నాలజీల ద్వారా వాటర్ ఫ్రీట్ మెంట్ తీసుకువచ్చి, సవరణ బిల్లు పెట్టినాము. బిల్లు పెట్టినప్పుడు, ప్రజలకు మంచి వాటర్ అందించాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదిగనుక, ఆ ఆలోచనకు అనుగుణంగా ఫ్రీట్ మెంట్ సిస్టమ్ ను మార్పు చేస్తే బాగుంటుంది. రెండవది, మురికి వాడలలో డింకింగ్ వాటర్ సప్లై కోరకు బోర్ వేస్తారు. బోరు నీటిలో క్లోరిన్ ఉండడం వలన ఆ నీరు త్రాగిన ఎంతోమంది ప్రజలు జబ్బులకు గురవుతున్నారు. గనుక ఈ పద్ధతిలో మార్పు తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. మూడవది, చిన్న చిన్న షాపులలో లైసెన్స్ లేకుండా వాటర్ బ్యాకెట్స్ అమ్మకాలు జరుగుతున్నాయి. రిజిస్ట్రేషన్ ఒక పేరు మీద ఉంటే, లేబుల్ మరొక పేరు మీద వుంటుంది. గనుక హెల్త్ ఇన్స్పెక్షర్స్, దానిని సర్దిపై చేసి అక్కడే చెక్ చేసి ఆ వ్యాపారుల పై, ఫైన్ వేయడం గాని, చట్ట రిత్వ్యా చర్యలు తీసుకోవడం గాని చేయకుండా, ప్రోసెస్ లో పెట్టడం వల్ల నిందితులపై సరైన చర్య తీసుకోలేకపోతున్నారు. ఆహార విషయంలో, హోటల్స్ విషయంలో, కొన్ని రైల్వే స్టేషన్స్, బస్ స్టేషన్స్ లో వాటర్ ప్యాకెట్స్ రు.1, రు.2 అమ్ముతున్నారు. వారి పై చట్ట ప్రకారం తక్షణమే చర్యలు

తీసుకుంటే చాలా మందికి మేలు కరంగా వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. రోజు రోజుకి పట్టణాలకు గ్రేడ్స్ ఇస్తున్నారు, ఫస్ట్ గ్రేడ్, రెండవ గ్రేడ్, మూడవ గ్రేడ్. ఆ విధంగా ప్రమోషన్స్ వస్తున్నాయి. టౌన్ పరిస్థితి అలాగే వుంటుంది గాని గ్రేడ్లు మాత్రం మారుతున్నాయి. మారడం వల్ల రూల్ ప్రకారం 40 ఫీట్ రోడ్ అంటున్నారు, కొద్ది రోజుల తరువాత 60 ఫీట్ రోడ్ అంటున్నారు. టౌన్ వన్న మున్సిపాలిటీ పరిధి పెరుగుతూ వుంది. 30, 40 సంవత్సరాల క్రితం మున్సిపాలిటీ ఏర్పడినది. అయినా, అక్కడ ఉన్న పట్టణం యొక్క పరిస్థితిని ప్రభుత్వం మార్పు చేయడం లేదు. గ్రామ పంచాయితీలను మునిసిపాలిటీలకు కల్పడం జరిగింది. అందువల్ల మునిసిపాలిటీలకు వర్తించే అన్ని సౌకర్యాలు, వాటర్, రోడ్లు, ఎలక్ట్రిసిటీ గ్రామ పంచాయితీలు కూడా అనుభవిస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా మున్సిపాలిటీల ప్రథమ కర్తవ్యం శానిటేషన్, ఎలక్ట్రిసిటీ, వాటర్ ఈ సౌకర్యాలను కల్పించాలి. మున్సిపాలిటీలలో కలిసి ఉన్న గ్రామ పంచాయితీలన్నీ ఈ సౌకర్యాలను పొందుతున్నాయి. చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న టౌన్ ప్రాంతాలు, ఉదాహరణకి నిజామాబాద్ ప్రాంతాన్ని గమనిస్తే నాలుగు గ్రామ పంచాయితీలను కలిపి కార్పొరేషన్ చేశారు. ఫస్ట్ గ్రేడ్, సెకెండ్ గ్రేడ్, స్పెషల్ గ్రేడ్, కార్పొరేషన్ ఈ విధంగా 4 గ్రేడ్లు ప్రమోషన్స్ వచ్చినా. నిజామాబాద్ పట్టణం ఇంతకు ముందు ఏ స్థితిలో ఉన్నదో ప్రస్తుతం అదే స్థితిలో ఉన్నది. కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలను కూడా రివైజ్ చేస్తే, మునిసిపాలిటీల స్ట్రెంత్ అవుతుంది. రెవెన్యూ కూడా కలెక్షన్ అవుతుంది. టౌన్ ప్లానింగ్ వారు గ్రామ పంచాయితీకి లే-అవుట్ చేసినప్పుడు. 40 ఫీట్ల రోడ్ మాత్రమే పరిమితి ఉంటుంది. కాని సిటీకి విషయంలో 60 ఫీట్ రోడ్ కావాలి. సిటీ నుండి 60 ఫీట్ రోడ్ ఉంటుంది. ఊరు బయటకు వెళ్లిన తరువాత 40 ఫీట్ రోడ్ అవుతూవుంది. కాబట్టి అన్నీ సౌకర్యాలు గ్రామ పంచాయితీలకు ఇస్తున్నాము. కాని మునిసిపాలిటీలకు ఆర్థికంగా దెబ్బ తగులుతుంది. మన ఆర్థిక పరిస్థితిని కూడా మనము మెరుగు పరచుకుంటాం. ఏదైతే బిల్లు ప్రవేశ పెట్టారో, దానిని ఇంకా స్ట్రెంత్ చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎమెండ్మెంట్ చేయాలి. గౌరవ సభ్యులలో టౌన్ ప్రాంతం నుండి ఎన్నుకోబడి, మంచి అనుభవం గల సభ్యులు ఉన్నారు. వారి ఆలోచనలు కూడా తీసుకొని ఎమెండ్మెంట్ తీసుకువస్తే బాగుంటుందని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.విల్సన్: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు, ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులకు మా సి.పి.ఐ పార్టీ తరపున ఆమోదం తెలుపుతున్నాను. ఇందులో ఒక విషయాన్ని పరిశీలించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ప్రణాళిక దీనికి సంబంధించి బాగానే ఉన్నా. ఇటీవల విజయవాడ నగరంలో రాష్ట్రంలో ఉన్న మేయర్లంతా సమావేశమై. ఈ స్థానికి సంస్థల పరిపాలనా, పకడ్బందీగా బాగా అభివృద్ధి పథంలో నడవాలంటే. మేయర్ అండ్ కౌన్సిల్ అనే విధానం మన రాష్ట్రంలో అమలు జరపాలన్న అవసరం ఉందని, కోరడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి, పరిశీలన చేసే సందర్భంలో నేను కూడా బొంబాయి నగరంలో విజయవాడ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, కార్పొరేటర్గా, ఫ్లోర్ లీడర్గా ఉన్న సమయంలో బొంబాయి, కలకత్తా నగరాలను పరిశీలించడం జరిగింది. అక్కడ మేయర్ అండ్ కౌన్సిల్ అనేది చాలా మంచి సత్ఫలితాలను ఇస్తున్నాయి. ప్రజలకు అందుబాటులో ఉన్నదని ఒక మంచి రిపోర్టు ఉన్నది. దానిని పరిశీలించి, దీని గురించి ఒక ఆలోచన చేయడం మంచిది. అదే సందర్భంలో దీనికి సంబంధించిన మంచి నీరు, మిగతా విషయాలలో ఎక్కడెక్కడ నీరు తయారవుతుందో, ఎటువంటి మినరల్ వాటర్ తయారవుతుందనేది. మన మునిసిపాలిటీలలో ఉన్న హెల్త్ అధికారులందరికీ తెలుసు. కాని వీటి సవరణ బిల్లును తెచ్చేటప్పుడు దీనిని పకడ్బందీగా అమలు జరిపేటట్లు. ఒక ప్రత్యేక యంత్రాంగం, హోటల్స్, మంచి నీరు తయారు చేసే ప్లాంట్ల దగ్గర, ప్రత్యేకమైన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేసే దాని కోసం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుకుంటూ. ఈ బిల్లుకు ఆమోదం తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, బిల్లు నంబరు 25/2007ను సమర్థిస్తూనే, కొన్ని సూచనల్ని మీ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను.

ఈనాడు తాగునీరు అనేది ఒక పెద్ద వ్యాపారంగా తయారయిందనే విషయాన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. అది ఒక్క బినలర్ సంస్థ కాదు, ఇంకా మూడు, నాలుగు పెద్ద పెద్ద కంపెనీల లేబుళ్లును ఉపయోగించుకుని, మామూలు నీళ్లు ప్యాక్ చేసి అమ్మడం ఒక పద్ధతి అయితే, రెండవ పద్ధతి ఏమిటంటే, ఐఎస్ఐ నిర్దేశించిన విధంగా మినరల్ వాటర్లో ఎంత శాతం ఖనిజ మూలకాలు ఉండాలో, అంత శాతం ఉండకుండానే నీటిని ప్యాక్ చేసి మినరల్ వాటర్ పేరుతో అమ్ముతున్నారు. మూడవది, వాటర్ నష్టం పైపుల నుండి నీరు లీకై, మురికి నీరు కొంత దూరం ప్రవహించి, మళ్ళీ పైప్ లైన్ లోకి వచ్చినప్పుడు, అదే మురికి నీటిని తిరిగి నష్టం చేయడం వల్ల, ఆ నీటిని తాగిన వారు అస్వస్థులకు గురయినట్లుగా పేపర్లో వ్రాయడం, ఫోటోలు వేయడం జరిగిన తర్వాతే, అటువంటి సంస్థలను క్లోజ్ చేయడం జరుగుతోంది. కాబట్టి ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా ఉండే విధంగా ఇప్పుడు తీసుకుని వస్తున్న బిల్లులో మార్పులు తీసుకుని వస్తే, అప్పుడే ప్రజలకు పరిశుభ్రమైన తాగునీటిని ఇచ్చే అవకాశం ఉంటుంది.

రెండవది, మినరల్ వాటర్ ధర ఒక్కొక్క దగ్గర ఒక్కొక్క రకంగా ఉంటున్నది. ఉదాహరణకు రైల్వే డిపార్టుమెంట్ వారు పది రూపాయలకే అమ్ముతున్నారు. మిగతా సొమ్మును వాళ్లే భరిస్తున్నారు. అయితే మన రాష్ట్రం దాటగానే దాని 12,14,18 రూ.లకు ఈ విధంగా రకరకాల రేట్లతో అమ్ముతున్నారు. కాబట్టి ఈ విషయమై కూడా మంత్రిగారు దృష్టి సారించి, అటువంటి వాటిని అరికట్టడానికి కావలసిన అంశాల్ని కూడా ఈ బిల్లులో ప్రవేశపెడితే బాగుంటుందని నూచిస్తూ, ఈ బిల్లును ఆమోదిస్తున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్ : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మంచి ఉద్దేశ్యంతో ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును ఆహ్వానిస్తున్నాను. ఈ బిల్లులో చెపుతున్నారు --- నామినేషన్ సమయంలో గాని సందర్భానుసారం నామినేషన్ దాఖలు చేసే సమయంలో గాని మహానగర ప్రాంతంలో ఓటరుగా రిజిస్టరయిన రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తు సభ్యులు కూడా కమిటీ సమావేశములకు శాశ్వత ఆహ్వానితులుగా ఉండురు -- అని.

అధ్యక్షా, మేమంతా లోకల్ బాడీస్ నుండి ఎన్నుకోబడిన ఎమ్.ఎల్.సి.లం. కాబట్టి స్థానిక కార్పొరేటర్లు, కౌన్సిలర్లు చేత ఓట్లు వేయించుకోబడతాము. మేము కార్పొరేషన్ బయట ఉన్నా సరే, మాకు అందులో సభ్యత్వం ఉంటే బాగుంటుందని మా యొక్క సూచన. దాన్ని బిల్లులో చేర్చించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : ఆ పరిధిలో ఉన్న వంచాయితీల సర్పంచులుంటారు.

శ్రీ వై. వెంకట బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్ : సేను చెప్పేది ఎమ్.ఎల్.సి.ల గురించి. నామినేషన్ సమయంలో గాని సందర్భానుసారం నామినేషన్ దాఖలు చేసే సమయంలో గాని మహానగర ప్రాంతంలో ఓటరుగా రిజిస్టరయిన రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తు సభ్యులు కూడా కమిటీ సమావేశములకు శాశ్వత ఆహ్వానితులుగా ఉండురు -- అన్నారు. అందులో ఎమ్.ఎల్.సి ఓటరు కాకపోయినా, లోకల్ బాడీస్ లో

ఎమ్.ఎల్.సి.లకు రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వమంటున్నాము. గౌ.మంత్రిగారికి మా నిజ్జిప్తి ఏమిటంటే, ఇదే క్లాజ్ను మిగతా జిల్లాల్లోని మున్సిపాలిటీల్లో లేదా కార్పొరేషన్లో మా లోకల్ బాడీస్ ఎమ్.ఎల్.సి.లకు అందులో అవకాశం కల్పించమని కోరుకుంటున్నాము. మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ల నుండి కార్పొరేటర్లు, మున్సిపాలిటీల నుండి కౌన్సిలర్లు లోకల్ బాడీస్ ఎమ్.ఎల్.సి.లకు ఓట్లు వేస్తున్నారు. అంచేత దయచేసి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లో, మున్సిపాలిటీల్లో, గ్రేటర్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లో కూడా మాకు సభ్యత్వం ఉంటేటట్లు నేను ఒక అమెండ్మెంట్ను ప్రతిపాదిస్తున్నాను అధ్యక్షా. దాన్ని పరిశీలించమని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా గ్రేటర్ హైదరాబాద్ అని మనం చేసుకున్నాము అధ్యక్షా. చాలా సంతోషమండీ. కాని హైదరాబాద్లో రోజు రోజుకు ట్రాఫిక్ పెరిగిపోతున్నది. అది మీకు తెలియనది కాదు. ఇక్కడ నుండి రెండు కిలోమీటర్ల దూరం వెళ్లాలంటే రెండు గంటల ముందే బయల్దేరవలసి వస్తోంది. కాబట్టి ఈ విషయమై ముఖ్యంగా పై ఓవర్ల నిర్మాణం మీద దృష్టి పెట్టాలి. ముఖ్యంగా మనం వెళ్లతూ ఉంటే చూస్తుంటాము --పంజాగుట్ట, పి.వి. నరసింహారావు ఎక్స్ప్రెస్ హైవే నిర్మాణాలు చూస్తే, అక్కడ కేవలం పది, పదిహేను మంది మాత్రమే పని చేస్తున్నారు. దాని వల్ల నిర్మాణం ఆలస్యమయి, ట్రాఫిక్ జామ్ అయిపోతున్నది. కాబట్టి నిర్మాణ సంస్థలపై కాస్త ఒత్తిడి తీసుకుని వచ్చి, అవి త్వరగా పూర్తయ్యేటట్లు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా మున్సిపాలిటీల్లో ముఖ్యంగా కార్పొరేషన్లో మేయర్లు బయటకు వెళ్లినపుడు **On the spot** రూ.50 వేలు ఖర్చు పెట్టడానికి మాత్రమే అధికారం ఉంది. అదే మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ల కమీషనర్లు ఆ యొక్క కార్పొరేషన్ దృష్టికి తీసుకుని వెళ్లకుండానే, కార్పొరేషన్ తీర్మానం చేయకుండానే రూ. 10 లక్షల వరకు ఖర్చు పెట్టే అధికారం ఉంది. కాబట్టి ఆ యొక్క తేడాను సరిచేసి, ఆ అధికారాన్ని మేయర్లకు, మున్సిపల్ ఛైర్మన్లకు ఇస్తే బాగుంటుందని మా అభిప్రాయం. దాంతో ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధుల్ని మనం గౌరవించనట్లవుతుంది.

అదే విధంగా అధ్యక్షా, మినరల్ వాటర్ గురించి మంత్రిగారు బిల్లు ప్రవేశపెట్టారు. చాలా సంతోషం. ఈరోజున మనమందరం సిగ్గు పడవలసిన విషయం ఏమిటంటే, లీటర్ పాలు కన్నా, లీటర్ మినరల్ వాటర్ రేటు ఎక్కువుగా ఉంది.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : మా బంజారాహిల్స్ ప్రాంతంలో లీటర్ పాలు రూ.19...

శ్రీ వై. వెంకట బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్ : మీది బంజారాహిల్స్ కాబట్టి ఆ రేటు ఉండి ఉంటుంది. మిగతా ప్రాంతాల్లో చూడండి. మాకు తక్కువకు ఇస్తున్నారు. అంటే ఎంతో కష్టపడి అమ్ముతున్న పాలకు తక్కువ రేటు వస్తోంది. నీటికి ఎక్కువ రేటు వస్తోంది. మినరల్ వాటర్ వినియోగం పెరుగుతున్నది అంటే ప్రభుత్వం మున్సిపాలిటీల ద్వారా, కార్పొరేషన్ల ద్వారా సప్లయ్ చేస్తున్న మంచి నీటి నాణ్యత పట్ల సమ్మతం పోతున్నదనే దానికి సూచిక అని నా అభిప్రాయం. మున్సిపాలిటీల ద్వారా, కార్పొరేషన్ల ద్వారా మనం ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ ఇస్తున్నా ప్రజలు దాన్ని తాగకుండా, మినరల్ వాటర్ తాగుతున్నారంటే, లోపం మనలో ఉంది, లోకల్ బాడీస్లో ఉంది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో ఉంది. కాబట్టి మినరల్ వాటర్ వాడకం తగ్గే విధంగా మంత్రిగారు దయచేసి, రక్షిత మంచి నీటి సరఫరా ఎక్కువుగా జరిగేటట్లు చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు మా జిల్లాలో చాలా సీనియర్ నాయకులు. వారికి అన్ని విషయాలు తెలుసు. కాబట్టి ఈ విషయాలను

సీరియస్గా పట్టించుకోకపోతే అది మన ఫెయిల్యూర్. ముఖ్యంగా మన లోకల్ బాడీస్ యొక్క ఫెయిల్యూర్ కిందకు వస్తుంది. ఫ్లై ఓవర్ల నిర్మాణం చాలా దారుణంగా ఉంది. కాబట్టి ప్రస్తుతం నిర్మాణంలో ఉన్న వాటిని త్వరితగతిన పూర్తి చేసి, కొత్తవి కూడా వెంటనే టేకప్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మేము హెల్మెట్ పెట్టుకోలేదనో, సీటు బెల్టు పెట్టుకోలేదనో, సెల్ఫోన్లో మాట్లాడుతూ డ్రైవ్ చేస్తున్నామనో విపరీతంగా ఫైన్ వేస్తున్నారు. అయితే మాకు ఫ్లై ఓవర్లు కట్టలేదని మరి మేము ఏదైనా పౌరుడిగా కార్పొరేషన్ కు ఫైన్ వేసే అవకాశాన్ని ఈ బిల్లులో పెడితే బాగుంటుందని మేము నిజ్జిప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. రేవంత్ రెడ్డి : చట్ట సభల్లో ఎవరికైతే ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారో వాళ్ల మీటింగులకు హాజరు కావడం అనేది Fundamental Right అధ్యక్షా. ఎందుకంటే ఒక ఎమ్.ఎల్.ఎ. అయితే మండలాల నుండి ఎన్నుకోబడితే , మండల పరిషత్తుల మీటింగులకు ఆయన హాజరవుతున్నాడు అధ్యక్షా. అదే విధంగా ఒక ఎం.పి. 35,36 మండలాల నుండి ఎన్నుకోబడితే ప్రతి మండలంలోనూ పర్సెంటేజ్ మెంబర్ గా హాజరవుతున్నాడు. కాని అదే ఎమ్.ఎల్.సి. లు అయితే స్థానిక సంస్థల నుండి, గ్రామ్యయేట్ల నియోజకవర్గాల నుండి, టీవర్ల నియోజకవర్గాల నుండి ఎన్నుకోబడిన ఎమ్.ఎల్.సిలు మూడు నాలుగు జిల్లాల పరిధిల్లో నుండి ఎన్నుకోబడుతున్నారు. అంటే స్థానిక సంస్థల నుండి ఎన్నుకోబడిన వాళ్లు, ఎంపిటిసిల నుండి, కౌన్సిలర్ల నుండి, తరువాత జెడ్.పి.టిసి లనుండి ఎన్నుకోబడుతున్నారు. అయితే ఈ చట్ట సవరణ ప్రకారం ఎక్కడయితే మున్సిపాలిటీలో ఓటరుగా ఉంటాడో అక్కడికే వెళ్లాలని పెడుతున్నారు. అయితే ఈరోజు మేము ఎవరి చేత ఎన్నుకోబడ్డామో, వాళ్లు సమావేశాలు పెట్టుకుంటే, ఆ సమావేశాలకు మేము వెళ్లకుండా మమ్మల్ని restrict చేయడం అన్నది చాలా అన్యాయం అధ్యక్షా. ఎందుకంటే, అక్కడ ప్రస్థావించబడే సమస్యల్ని తీసుకుని ఈ చట్ట సభల్లో మేము మాట్లాడుతాము అధ్యక్షా.

మ.1.00

కాకపోతే దీంట్లో పర్మనెంట్ స్పెషల్ ఇన్వెస్టి క్రింద పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. ఈ మార్పు చేయకపోతే అసలు అర్థం వుండదు. ఎక్కడైతే ఎంపిలు, ఎం ఎల్ ఎ లు ఓటర్లుగా వుంటారో, వారిని ఆ మునిసిపాలిటీల్లో ఓటర్ల క్రింద నమోదు చేసుకుని, అక్కడ వుండే మునిసిపల్ చైర్మన్లను, వైస్ చైర్మన్లను డిస్ట్రెడ్ చేసేటప్పుడు వారికి ఓటింగ్ పవర్ ఇచ్చారు.

ఎవరమైతే కౌన్సిలర్ల నుంచి, ఎంపిటిసి లనుంచి ఎన్నుకోబడ్డామో ఆ చట్ట సభలకు పోకుండా చట్టం తీసుకువస్తే, అక్కడ నుంచి వచ్చిన ఎం ఎల్ సి లకు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి వుంటుంది. ఎందుకంటే, ఎవరి చేతనైతే ఎన్నుకోబడ్డామో, వారి సమస్యలు వింటేనే కదా, ఇక్కడ ఆ సమస్యలను చర్చించేది, ఆ సమస్యల పరిష్కారం కోసం కృషి చేసేది. అందువల్ల మమ్మల్ని తప్పకుండా పర్మనెంట్ స్పెషల్ ఇన్వెస్టిగా ఏర్పాటు చేయాలని, ఆ మేరకు చట్టాన్ని సవరించాలని, అది చాలా అవసరమని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుధాకర రెడ్డి : అధ్యక్షా, పురపాలక శాఖా మంత్రి గారు రెండు బిల్లులను ప్రవేశపెట్టారు. ఒకటి కమిటీలకు ఎవరిని ఆహ్వానించాలన్నదాని గురించి, రెండోది మినరల్ వాటర్ మీద. కమిటీలలో ప్రత్యేక ఆహ్వానితులు అన్న దాంట్లో 5 (1)(ఎ) క్రింద మహాసగర ప్రాంతంలో పూర్తిగా కాని, లేకపోతే భాగంగా వున్న చోట్ల ప్రాతినిధ్యం వహించినట్లు లోక్ సభ సభ్యులు, రాష్ట్ర శాసన సభ్యులు కమిటీ సమావేశాలకు శాశ్వత ప్రత్యేక

ఆహ్వానితులుగా వుంటారని అన్నారు. నేను హైదరాబాదుకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న శాసన పరిషత్ సభ్యుడిని. నేను దీంట్లో సభ్యుడిగా వుంటానా వుండనా ? మీరు ఇందులో ఏమన్నారంటే, ఒక వేళ మహానగర ప్రాంతంలో ఎలొక్టోరల్స్ లో ఎలొక్టోరేట్స్ కు మాత్రమే ప్రత్యేక ఆహ్వానితులని అన్నారు. అది రెండోది. మొదటి విషయానికి సంబంధించి ఎన్నికలో నేను ఎన్నికైన శాసన పరిషత్ సభ్యుడిని కాబట్టి దాంట్లో ప్రత్యేక ఆహ్వానితుడిగా చేర్చాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. సీతారాములు : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు సంబంధించి, ఎంఎలీసీలు మునిసిపాలిటీలకు హాజరయ్యే విధంగా గత సమావేశాలలో జిజ ఇస్తామని అన్నారు కాని ఇంతవరకూ ఆ జిజను ఇవ్వలేదు. దాని వల్ల మునిసిపల్ సమావేశాలకు హాజరు కావడంలో ఇబ్బంది ఏర్పడుతోంది. ఒక మునిసిపాలిటీకి హాజరు కావచ్చునని అన్నారు. మిగతా మునిసిపాలిటీలకు ఆహ్వానితులుగా పిలవాలి. జిజ రాలేదు కాబట్టి అధికారులు నిర్లక్ష్యం చేసే పరిస్థితి వుంది. మా జిల్లాలో కూడా ఇదే పరిస్థితి వుంది.

మండల పరిషత్ జనరల్ బాడీ వుంది. ప్రారంభంలో అన్నిటికీ పిలిచారు. కాని సర్కార్ జిజల వల్ల బండ్ చేసేసి తాను ఓటరుగా వున్న మండలానికి పిలిచి మిగతా మండలాలకు పిలిచే అవసరం లేదని చెప్పి పరిస్థితి వుంది కాబట్టి ఇది చాలా దారుణమైన విషయం. అందువల్ల ఈ విషయం మీద స్పష్టంగా పేర్కొంటూ జిజ ను ఇవ్వాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా చట్టాలు చేసుకోవడం, అమెండ్మెంట్స్ చేసుకోవడం అవసరం. కాని ఆచరణలో ఎంత వరకూ వాటిని అమలు చేస్తున్నారనేది గమనించాలి. ఉదాహరణకు మన దగ్గర నీరు ఎక్కడ పెడితే అక్కడ అమ్ముతున్నారు. బస్సులో వెళుతూ వుంటే రు.2 లకు ఒక ప్యాకెట్ అమ్ముతున్నారు. ఆ నీరు ఎక్కడ నుంచి తెస్తున్నారు, ఎవరు ఇస్తున్నారు, దానికి అజమాయిషీ ఏమిటి అనేది ఎవరూ చెప్పే పరిస్థితి లేదు.

మేము హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్ లో ఎంక్వైరీ చేసి కొంత మందిని అడిగాము. వారు చెప్పింది ఏమిటంటే, మాకు అసలు స్టాఫ్ లేరు, కాపలసిన వసతులు లేవు, నిధులు లేవు, ఎక్కడకు పోవాలి, ఎక్కడ చెక్ చేయాలి, ఎవరి మీద కేసులు పెట్టాలి, అసలు మాకు ఆ అవకాశమే లేదు, చట్టాలు చేయగానే సరిపోతుందా, చట్టాలను అమలు చేయడానికి కావలసిన యంత్రాంగం విషయంలో మీరు అక్కడ అడగండి, మమ్మల్ని అడిగితే మేము ఏమి చేస్తామని అంటున్నారు. వారు మమ్మల్నే ప్రశ్నిస్తున్నారు.

అందువల్ల తప్పులు చేసిన వారి మీద చర్యలు తీసుకునే విధంగా అధికారులను నియమిస్తున్నారా ? నాకు ఉన్న అప్రాయం, అసలు ఎన్ని పోస్టులు ఖాళీగా వున్నాయి, ఈ ఖాళీ పోస్టులను ఎప్పటిలోగా భర్తీ చేస్తారు ? అంతే కాకుండా అక్రమ వ్యాపారం చేసే వారి మీద ఇప్పటి వరకూ ఎన్ని కంప్లయింట్లు వచ్చాయి, ఎంత మంది మీద చర్యలు తీసుకున్నారు ? భవిష్యత్తులో తీసుకోబోయే చర్యలు ఏమిటి ? అసలు వున్న చట్టాలను అమలు చేసే విధంగా ఆలోచిస్తున్నారా అనే విషయాలపై మంత్రి గారు తగు విధంగా సమాధానం ఇవ్వాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. రామి రెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులో అవసరమైన మార్పుల గురించి మా తోటి సభ్యులు చాలా మంది చెప్పారు. మేము 3, 4 జిల్లాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాము. మాకు పంచాయతీలలో కాని, జిల్లా పరిషత్తులలో కాని, మునిసిపాలిటీలలో కాని ఓటు హక్కును అడగడం లేదు. అన్ని

చోట్లా మేము పార్లెసిపేట్ చేసినందువల్ల మా ఓటర్లకు న్యాయం చేయడమే కాకుండా ఈ హాజ్లో వారి సమస్యలను ప్రస్తావించడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి ఓటు హక్కు వుండే విషయంలో పెట్టే క్లాజు ను తీసుకొచ్చి జనరల్ గా వుండే సందర్భంలో పెట్టడం కరెక్ట్ కాదు. అందువల్ల శాసన మండలి సభ్యులు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న అన్ని ప్రాంతాల కార్పొరేషన్లు, పంచాయతీరాజ్, మండల పరిషత్తు, జిల్లా పరిషత్తులలో ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా పిలిచేలా అమెండ్మెంట్ చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బారెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను అడగబోయే ప్రశ్న మా సుబ్బారెడ్డి గారు అడిగారు. మొన్ననే కడపలో జిల్లాపరిషత్ సమావేశం జరిగింది. నేను 3 జిల్లాల నుంచి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. ఏమయ్యా సన్ను జిల్లా పరిషత్ సమావేశానికి పిలవలేదంటే నువ్వు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ లో ఓటర్ని కాబట్టి మునిసిపాలిటీకి వస్తావని అన్నారు. ఈ బిల్లు ప్రకారం మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ కు మాత్రమే నేను అర్హుడిని. మిగతా వాటికి సన్ను అనర్హుడిగా భావించాలి. 3 జిల్లాలు, 4 జిల్లాల వారు ఓట్లు వేసి ఎం ఎల్ సి లుగా గెలిపించారు కాబట్టి మమ్మల్ని అక్కడ ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా పెట్టాలి. మా ఎం ఎల్ ఎ అహ్మదుల్లా గారు వున్నారు. ఆయన మునిసిపాలిటీలో ఓటరు. కాని ఆ మునిసిపాలిటీలో వున్న వారు మాత్రమే ఆయనకు ఓట్లు వేయలేదు. ఆ నియోజక వర్గంలో వున్న వారందరూ ఓట్లు వేసారు. ఆయన జిల్లా పరిషత్ కు పోవచ్చు, మునిసిపాలిటీకి పోవచ్చు, మండల పరిషత్ కు పోవచ్చు.

కాని శాసన మండలి సభ్యులు, 3, 4 జిల్లాల నుంచి ఎం ఎల్ ఎ ల ద్వారా ఎన్నికైన వారు కాని, స్థానిక సంస్థల ద్వారా ఎన్నికైన వారు కాని, వారి ఓట్లను ప్రభావితం చేసే విధంగా వుంది కాబట్టి, ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా ఆహ్వానించడానికి అమెండ్మెంట్ రూపంలో పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

మ.1.10

శ్రీ చిగురపాటి వరప్రసాద్ (కృష్ణా, గుంటూరు): అధ్యక్షా, మంత్రి గారు రెండు ముఖ్యమైన విషయాలపై బిల్ ని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. దీంట్లో మొదటిది ప్రజా ప్రతినిధుల ప్రాతినిధ్యానికి సంబంధించింది. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల్లోని రెండు లక్షల మంది పట్టణద్రుల నియోజకవర్గం నుండి నేను ఎన్నిక కావడం జరిగింది. నేను ఒక పంచాయతీలో ఉంటున్నాను. 70 శాతం ఓటర్లు పట్టణాల్లో ఉన్నారు. ఒక్క పట్టణంలో కూడా, మాకు ప్రాతినిధ్యం గానీ, స్పెషల్ ఇన్వైటిగా గానీ లేకపోతే, ఆరు సంవత్సరాల పాటు మీరు ప్రాతినిధ్యం వహించి ఉపయోగమేమిటిని వారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. గ్రాడ్యుయేట్ ఎమ్.ఎల్.సి.లు రెండు లక్షల మందిచే ఎన్నిక కాబడిన సందర్భంగా, మా ఓటర్లు అడిగే ప్రశ్నలను దృష్టిలో ఉంచుకొని, వారి సమస్యల పరిష్కారానికి తగు విధంగా ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి మీరు ఒక సభా కమిటీని కానీ, లేకపోతే మీ ఛేంబర్ లో మాతో ఒక సమావేశాన్ని గాని ఏర్పాటు చేయాలి. అలా చేస్తే మా సంగతులు మీకు తెలియజేసి, అవసరమైన సూచనలు చేయడానికి ఆస్కారం ఉంటుంది. మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ విషయంలో దీన్ని ప్రవేశపెట్టమని చెబుతున్నాను. డబ్బు పెట్టి వాటర్ని కొనే బాటిల్స్ ని చెక్ చేయడానికి ఒక బిల్ ని తీసుకువచ్చాము. కొనుగోలు చేసే వాటర్, ఊరికే వచ్చే వాటర్ అని మనం రెండు రకాలుగా డివైడ్ చేస్తున్నాం. ఇది పేద ప్రజలకైనా, మామూలు ప్రజలకైనా త్రాగునీటిని ఒక్క రూపాయి పెట్టి కూడా కొనకుండా, కాలుష్యం లేని నీటిని మనం అందిస్తామనే కాన్ఫిడెన్స్ క్రియేట్ చేయాలి. కేవలం డబ్బు ఇచ్చి కొనే వాటర్ ఎట్లా చెక్ చేయాలన్న దాని విషయంలో అమెండ్మెంట్ తీసుకువస్తుంటే.... అసలు అందరికీ మంచినిరు అందించలేనప్పుడు ఇది ప్రభుత్వం కాదు. ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే ఇది ఆలోచించాల్సిన విషయం. కాబట్టి కార్పొరేషన్ అయినా,

సంచాయితీ అయినా, ప్రతి మనిషికి మంచినిరు ఇవ్వగలిగామా, లేదా అన్న దానిపై దృష్టి సారించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరమణారెడ్డి (వరంగల్): అధ్యక్షా, మంచి నీటి గురించి నేను మాట్లాడతాను. మినరల్ వాటర్ స్లాంట్స్ ఎక్కడైతే ఉన్నాయో, అవి మునిసిపల్ పరిధిలో ఉండరాదు. ఎందుకుంటే, భూగర్భ జలాలు ఇంకీ పోతున్నాయి. వరంగల్ని ఉదాహరణగా తీసుకొంటే, మా దగ్గర పట్టణం సడిబొడ్డులో మినరల్ వాటర్ స్లాంట్ ఏర్పాటు చేయడం వల్ల భూగర్భ జలాలు అంతరించిపోయి ప్రజలకు త్రాగడానికి నీరు లేకుండా బోర్సు ఎండిపోయాయి. కాబట్టి, పట్టణాల్లో మినరల్ వాటర్ స్లాంట్స్ ఏర్పాటు చేయరాదని సూచన చేస్తున్నాను.

స్థానిక సంస్థల ప్రతినిధులుగా ఉన్న మేము మండలాల, జిల్లా పరిషత్లతోబాటు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్స్లో జరిగే సమావేశాలకు ప్రతినిధులుగా వెళ్లే హక్కు కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇంతకు ముందు జరిగిన సమావేశాల్లో గౌరవ మంత్రి గారు దీనికి సంబంధించిన జీ.ఓ. వస్తుందని చెప్పారు. మీరంతా మునిసిపల్ కార్పొరేషన్లో సభ్యులుగా ఉంటారని చెప్పారు. అలా చెప్పి ఆరు మాసాలైనా కూడా ఇంతవరకు అవకాశం రాలేదు. వరంగల్ మునిసిపాలిటీలో జరిగే సమావేశానికి ఎందుకు ఆహ్వానించలేదని నేను వ్రాత పూర్వకంగా అడిగితే, మునిసిపల్ కమీషనర్ గారు మిమ్మల్ని పిలవాల్సిన ఆసవాయితీ లేదని తెలియజేశారు. అందరు ప్రజా ప్రతినిధులతో స్థానిక సంస్థల నుండి గెలిచాము. కాబట్టి కోరుతున్నాము. నిన్ననే మా జిల్లాలో ఈ సమస్య ఉత్పన్నమైంది. మండల సమావేశానికి, గౌరవ శాసన మండలి సభ్యులు అక్కడ ఉండే వారు పిలువలేదని అక్కడి సభను బహిష్కరించి బయటకు వచ్చారు. ఈ నాడైనా ఈ సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం ఈ చట్ట సభద్వారా తీసుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

డా. కె. రాజ్యలక్ష్మి : అధ్యక్షా, ఈనాటికైనా మంచినీటి సమస్యపై ఒక శాసనం తీసుకు వచ్చినందుకు మంత్రి గార్ని అభినందిస్తున్నాను. పి.ఎఫ్.ఏ. యాక్ట్ అమలు జరగడానికి కావాల్సిన యంత్రాంగం ఇప్పుడు లేదు. నాలుగైదు సంవత్సరాల క్రితం హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్లో మంచినిరు ప్యాక్ట్ వాటర్ టెస్ట్ చేసినప్పుడు 75% కలుషితమైందిగా తేలింది. ఈ కలుషితాన్ని నిర్ధారించడానికి ఇప్పుడున్న యంత్రాంగం చాలదు. ఈ యాక్ట్ తెస్తున్నప్పుడు ఈ నీటిని కంట్రోల్ చేయగలమా. ఎక్స్ట్రా స్టాఫ్ లేకుండా చేయడం అసాధ్యం. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ సిటీలో, హెల్త్ ప్రాబ్లమ్స్ పి.ఎఫ్.ఏ. యాక్ట్, మిగిలినవి అన్ని కూడా హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్ పరిధి నుండి తీసేసి వేరే వాటికి వెళ్లడం జరిగింది. హెల్త్ ప్రాబ్లంపై వారికి ఉన్న అవగాహన తక్కువ. మళ్ళీ హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్కి ఇచ్చి దీన్ని పకడ్బందీగా అమలు చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటారు. చెప్పాలి.

శ్రీమతి మజ్జి శారద : అధ్యక్షా, ఎమ్.ఎల్.సి.లకు ఆ ప్రాంతంలో ఓటర్స్ గా ఉన్నవారికే శాశ్వత ఆహ్వానితులుగా ఉంటున్నారు. లోకల్ బాడీస్ నుండి ఎన్నిక కాబడిన వారు, గ్రాడ్యుయేట్స్ కాన్స్టిట్యూయెన్సీ నుండి ఎన్నిక కాబడిన వారు, ఎమ్.ఎల్.సి.లకు కొంత ఏరియా ఉంది. మరి గవర్నర్ చే నామినేట్ కాబడిన సభ్యులకు ఏరియా లేదు. నార్ క్వెస్ట్స్ ఏమంటే, ప్రతి ఎమ్.ఎల్.సి.కి కొంత ఏరియా ఆఫ్ చేసుకొని అవకాశం ఇచ్చారు. ఆఫ్ చేసిన పరిధిలో ఉన్న అన్ని మునిసిపాలిటీల్లో, లోకల్ బాడీస్లో వారు సభ్యులుగా ఆహ్వానించబడే విధంగా దీన్ని మార్పు చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

మినరల్ వాటర్ అడ్వర్టైజ్మెంట్ కి సంబంధించి చర్యలు తీసుకోవాలి. అన్ని ప్రాంతాల్లో దీన్ని చెక్ చేసే యంత్రాంగం లేదు. దీని కోసం చర్యలు తీసుకోవడం అవసరమని తెలియజేస్తున్నాను. మినరల్ వాటర్ ప్యాకెట్స్/బాటిల్స్ ఒక్కో దగ్గర ఒక్కో రేటుకి అమ్ముతున్నారు. అది కూడా సంవత్సర సంవత్సరానికి పెంచుకొంటూ వెళ్లిపోతున్నారు. అలా ఎందుకు జరుగుతోంది. అందరికీ అందుబాటులో ఉండాలని కనీసం అవసరంగా నీరు ఉంది. అలా ధరపెంచుకొంటూ పోకుండా అన్ని ప్రాంతాల్లో ఒకే ధర ఉండేట్లు నియంత్రణ చేస్తే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

మ.1.20

శ్రీ బి.కమలాకర్ రావ్: సార్, మనం ఈ కమిటీల గురించి చెప్పాలంటే మెట్రోపాలిటన్ మరియు అర్బన్ మునిసిపాలిటీలలో నైబర్హూడ్ కమిటీలు అనే ఒక పద్ధతి వుంది. ఈ నైబర్హూడ్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడం వల్ల మనకు ఫారిన్ ఎయిడ్ వస్తుంది. ప్రత్యేకించి యూరోపియన్ కంట్రీస్ నుండి, డెవలప్డ్ కంట్రీస్ నుంచి అలాంటి ఫండింగ్ వస్తుంది. హైదరాబాదు లాంటి నగరాలు అలాంటి ఫారిన్ ఎయిడ్ సొందుతున్నాయి. కాని మిగతా చోట్ల ఈ నైబర్హూడ్ కమిటీ విధానం అట్లాగే కొనసాగుతుందా లేదా? ఎందుకంటే లాస్ట్ గవర్నమెంటులో ఆ కమిటీస్ ను ఫార్మ్ చేయనందువల్ల మనము ఆ ఎయిడ్ తీసుకోలేకపోయాము ఎందుకంటే అది లోన్ కాదు. ఎయిడ్.... మన గవర్నమెంట్ వచ్చిన తరువాత ఈ నైబర్హూడ్ కమిటీలను వేసినట్లు చెప్పారు. అన్నిట్లోనూ చేసిందా? దాని గురించి కూలంకషంగా పరిశీలించి చేయని చోట్ల ఈ కమిటీలను వేస్తారా? ఈ నైబర్హూడ్ కమిటీలనే పార్టీపరంగా కాక సోషల్ యాక్టివిటీస్ లో ఆసక్తి, అనుభవం వున్న వారితో ఈ కమిటీలు వేసినట్లయితే ఆ పట్టణాలలో కాని నగరాలలో కాని పరిస్థితులు మెరుగుపడతాయని నా ఉద్దేశం. అందువల్ల రాష్ట్రంలోని అన్ని మునిసిపాలిటీలలోనూ ఈ నైబర్హూడ్ కమిటీలను వేస్తారా?

శ్రీ కె. జనార్ధన రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ మునిసిపల్ శాఖ మంత్రి గారు ఏదైతే బిల్లు పెట్టారో దానికి సంబంధించి చెప్పాలంటే మంచినీటి సరఫరా కోసం మన నగరంలోని పేద ప్రజలకు ట్యాంకర్ల ద్వారా సరఫరా చేసే విషయంలో వాళ్లకు ట్యాంకర్లను పంపించకుండా మల్టీ స్టోరీడ్ బిల్డింగ్స్ కు, స్టార్ హోటల్స్ కు పంపిస్తున్నారు. అలా కాకుండా పేద ప్రజలకు పంపించాల్సిన అవసరమున్నది.

ఇక మన నగరంలో రోడ్లు వెడల్పు చేయాలంటే ఒకేసారి చేయకుండా ఒక సంవత్సరం కొన్ని ఫీల్డు , ఇంకొక సంవత్సరం కొన్ని ఫీల్డు చొప్పున చేయడం వల్ల అటు ప్రజలకు, ఇటు ప్రభుత్వానికి కూడా నష్టం జరుగుతున్నది. అలా కాకుండా ఒకేసారి చేయాలని కోరుతున్నాను. మన హుస్సేన్ సాగర్ ను క్లీన్ చేయడానికి ప్రపంచబ్యాంకు నిధులతో చర్యలు తీసుకుంటూ మరోవైపు దానిని పర్యాటక ప్రదేశంగా అభివృద్ధి చేసే సందర్భంలో అందులో పర్యాటక బోట్లను ఏర్పాటు చేసి ఆ బోట్లలో పార్టీలు, సమావేశాలు, వివాహాలు జరుపుకునేందుకు అవకాశం కల్పించటం వల్ల తిరిగి హుస్సేన్ సాగర్ పూర్తిగా కలుషితమైపోతున్నది. కాబట్టి దానిని కలుషితం కాకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రి గారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కందుల లక్ష్మీ దుర్గమ్ ప్రసాద్: అధ్యక్షా, శాసనసభ ఒక్కటే వున్నప్పుడు అక్కడ ప్రజలకు అవసరమైన చర్యలు సరిగా జరగడం లేదన్న అపప్రధ నుండి బయటపడేందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు శాసన మండలిని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు అందరం హర్షించాము. అదేవిధంగా శాసనమండలి సభ్యులకు సైతం

స్థానిక సంస్థల సమావేశాలలో తగిన ప్రాతినిధ్యం కల్పించే విషయంలో కలుగుతున్న నిఘాతాలను తొలగించి వారు ఎన్నికైన ప్రాంతాలకు సంబంధించిన మునిసిపాలిటీ/జిల్లాపరిషత్/మండల పరిషత్ సమావేశాలలో కూడా పాల్గొనడానికి వీలుగా అవకాశం కల్పించాలని గత సమావేశాలలోనే చేసిన సభ్యుల కోరిక ఆరు నెలలు గడచినా ఇంతవరకు అది అమలు జరగలేదు. రెండు సంవత్సరాల వదవీ కాలం మాత్రమే పొందిన సభ్యులకు ఇక కేవలం సంవత్సరంన్నర మాత్రమే సమయం మిగిలివుంది. కనీసం ఈ సంవత్సరంన్నర కాలంలోనైనా ఆ సభ్యులు తమ స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించిన సమావేశాలలో పాల్గొని తమ మాటలను వినిపించడానికి అవకాశం కల్పించాలి. గత శాసనమండలి రద్దయ్యే సమయానికి అమలులో వున్న ప్రిసిడెంట్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని శాసనమండలి సభ్యులు కూడా తమకు నచ్చిన స్థానిక సంస్థల సమావేశాలలో పాల్గొనేందుకు వీలుగా చట్టానికి అవసరమైన సవరణలద్వారా తప్పనిసరిగా అవకాశం కల్పించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

MR.CHAIRMAN: The question is:

“That the Andhra Pradesh Metropolitan Planning Bill, 2007 be taken into consideration”

(Pause)

Motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSES 2 TO 4

MR.CHAIRMAN: There are no amendments to Clauses 2 to 4 and they are before the House. The question is:

“That the Clauses 2 to 4 do stand part of the Bill”

(Pause)

The Motion was adopted and the Clauses 2 to 4 were added to the Bill.

CLAUSE 5

SRI DADI VEERABADRA RAO: Mr. Chairman, Sir, I beg to move:

“That in Clause 4 5 (1) (a) For the words ‘permanent Special Invitees to the meetings of the Committee’ Substitute “Ex-officio Members to the meetings of the Committee’.

“That in Clause 5 (1) (b) For the words “permanent Invitees to the Meetings of the Committee’ Substitute “Ex-officio Members to the meeting of the Committee”

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు: సార్, ఈ రెండు అమెండ్‌మెంట్స్‌ని సూచించటం జరిగింది. ఈ రెండు అమెండ్‌మెంట్స్‌ని ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, వీర భద్ర రావు గారు రెండు సూచనలు చేశారు. వాటిని పరిశీలన చేస్తాము. కాని వాటిని పెద్దగా ఆమోదించాల్సిన అవసరం లేదు. దాని గురించి మీరు అనుమతిస్తే నేను రిస్కలో చెబుతాను.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు: అధ్యక్షా, స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించిన సమావేశాలకు శాసనమండలి సభ్యులను కూడా శాసనసభ్యుల మాదిరిగానే ఎక్స్ అఫీషియో సభ్యులుగా పరిగణించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, చట్టం ప్రకారం ఎమ్మెల్యేలకు, ఎంపీలకు కూడా ఎక్స్ అఫీషియో సభ్యులుగా పరిగణించే అవకాశం లేదు. అందువల్ల వారు కోరిన విధంగా చేయటానికి అవకాశం లేదు. ఎమ్మెల్యేలు కాని, ఎంపీలు కాని ఎవరైనా సరే ఎక్స్ అఫీషియో సభ్యులుగా పరిగణించబడడానికి వీలు లేదు. వారు కూడా ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగానే పరిగణించబడతారు. డిస్ట్రిక్ట్ ప్లానింగ్ కమిటీలలో కూడా అలాగే వుంటుంది. కాబట్టి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకునే శాసనమండలి సభ్యులను కూడా ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా పరిగణించబడేవిధంగా చేస్తున్నాము.

SRI DADI VEERABADRA RAO: Mr. Chairman, Sir, we want division.

MR. CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

“That in Clause 4 5 (1) (a) For the words ‘permanent Special Invitees to the meetings of the Committee’ Substitute “Ex-officio Members to the meetings of the Committee’.

“That in Clause 5 (1) (b) For the words “permanent Invitees to the Meetings of the Committee’ Substitute “Ex-officio Members to the meeting of the Committee”

(Pause)

The House divided thus:

Ayes: 21
Noes: 36
Neutrals: Nil

The Motion was negatived and the amendment was lost.

CLAUSES 6 TO 18, CLAUSES 1, ENACTING FORMULA AND LONG TITLE

MR. CHAIRMAN: The question is:

“That the Clauses 6 to 18, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill”

(Pause)

Motion was adopted and the Clauses 6 to 18, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

(Interruptions)

SRI KONERU RANGA RAO: Mr. Chairman, Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Metropolitan Planning Committee Bill, 2007 be passed”

మ.1-30

శ్రీ బి.మోహన్‌రెడ్డి: అధ్యక్షా, రెండు బిల్లులను కంబైన్ చేయకండి. రెండూ వేరు వేరుగా తీసుకోండి.

(సభ్యులు శ్రీ మోహన్‌రెడ్డి, రాజేంద్రప్రసాద్, శ్రీ పి.సుధాకరరెడ్డిలనుంచి అంతరాయం)

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుపై చాలా మంది సభ్యులు సుమారు పదమూడు మంది గౌరవసభ్యులు మాట్లాడారు. ఈ రెండు బిల్లులపై అందరూ చాలా బాగా మాట్లాడారు. దాదాపు అందరూ కూడా బిల్లును బలపరిచారు. వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. కానీ ఆఖరుకు ఆమోదం పొందుతామని అనుకుంటే శ్రీ వీరభద్రరావుగారు డివిజన్ కోరారు. అదొక్కటే కొంచెం కష్టమయింది తప్ప రెండు బిల్లులమీద మీరు చెప్పిన అనేక సూచనలు నూటికి నూరు పాళ్లు సాధ్యాసాధ్యాలను పరిశీలన చేసి సాధ్యమైనవన్నీ కూడా తప్పకుండా ఆమోదిస్తాము. అసాధ్యమైనవి ఏమిటంటే రాజ్యాంగంలో అవకాశం లేనటువంటి ఎమ్మెల్యేలను, ప్రజాప్రతినిధులను కూడా ఎక్స్-అఫిషియో సభ్యులుగా ఈ కమిటీలో నియమించాలంటే సాధ్యమవుదు. ఎమ్మెల్యే ఎంపీలను సభ్యులుగా నియమించడం సాధ్యం కాదు. ప్రతి జిల్లాలో ప్లానింగ్ బోర్డులున్నాయి. గౌరవసభ్యులు శ్రీ వీరభద్రరావుగారు చాలా మంది విషయాలు చెప్పారు.

శ్రీ బి.మోహన్‌రెడ్డి: మంత్రిగారు ఎమ్మెల్యేలకు లేదని చెప్పారు. ఎమ్మెల్యేలకు 5 మండలాలలో సభ్యత్వం ఉంది.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: ఈ మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీ బిల్లు రాష్ట్రంలోని మూడు ప్రాంతాలకు సంబంధించి మూడు బిల్లు తెచ్చాం. ఈ బిల్లు ఏ జిల్లాకూ సంబంధించింది కాదు. అందుచేత ఎక్స్-అఫిషియోకు, శాశ్వత ఆహ్వానితులకు ఉన్న తేడా ఇక్కడ తెలుసుకోవాలి.

(సభ్యులు శ్రీ పి.సుధాకరరెడ్డి, శ్రీ మోహన్‌రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

నన్ను సమాధానం ఇవ్వనివ్వండి. మీరు చెప్పిన పాయింట్లన్నీ నోట్ చేసుకున్నాను. **Please let me give reply. Allow me go give reply.** నన్ను మాట్లాడనివ్వండి, సమాధానం చెప్పనివ్వండి. మీ అభిప్రాయాలను నేను అర్థం చేసుకున్నాను. మోహన్‌రెడ్డిగారూ మీరు అస్తమానం లేచి మాట్లాడుతుంటే నేను ఎలా సమాధానం ఇవ్వగలను. మీకు గుర్తు వచ్చినప్పుడు లేచి మాట్లాడుతుంటే నేనెలా సమాధానం ఇవ్వగలను. మీరు మాట్లాడినప్పుడు ఎటువంటి అంతరాయం కలిగించకుండా చక్కగా విన్నాం కావున మా సమాధానం కూడా మీరు వినాలి. ఎవరికి వారు లేచి మాట్లాడితే చర్చవలన ప్రయోజనం ఏమీ ఉంటుంది. మేం చెప్పే వివరణను మీరు వింటే బాగుంటుంది.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు: అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఓటింగ్ సమయంలో మంత్రులను కూడా కలిపి లెక్కించారు. **31 members are here.** మంత్రులకో కలిపి లెక్కించినందున మరొకసారి చూడండి.

MR.CHAIRMAN: Another bill is.....

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, ఛైర్మన్ గారిని అందరూ గౌరవించాలి. వారు డివిజన్ చేయమంటే చేశారు. కౌంట్ చేసి ప్రకటించారు. **We have to confine.** మరలా దానిమీద అమెండ్మెంట్ చేయడం సభకు గౌరవం కాదు. ఛైర్మన్ గారిని అందరూ గౌరవించాలి.

(శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుచే అంతరాయం)

అందుచేత మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీ బిల్లు చాలా ఉపయోగకరమైనది. ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులను అసగా ఎమ్మెల్యేలను, ఎమ్మెల్సీలను, ఎంపీలను కూడా గౌరవించి వారి అభిప్రాయాలు, సలహాలు తీసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో వారిని ప్రత్యేకాహ్వానితులుగా ఆహ్వానించడానికి చట్టప్రకారం నిర్ణయించడం జరిగింది. చట్టంలో వారిని ఎక్స్-అఫిషియో సభ్యులుగా గుర్తించడానికి అవకాశం లేదు. చట్టాన్ని మేం ధిక్కరించలేము. **Constitution is amended,,,,,,,,,,,,,** కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించిన చట్టాన్ని చర్చించి ఆమోదిస్తున్నాం తప్ప వేరే ఆలోచన లేదు. వీరభద్రరావుగారూ, మీరు చాలా సీనియర్ సభ్యులు, విద్యావంతులు, ఎమ్మెల్యేగా, మంత్రిగా పనిచేసి ప్రస్తుతం ఎమ్మెల్సీగా ఎన్నికైనారు. కావున చట్టానికి విరుద్ధంగా మాట్లాడవద్దు. పాజిటివ్ గా మాట్లాడండి. అంతేగానీ మరీరు ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరంలేదు. జిల్లా ప్రణాళికా మండలిలో వీరిద్దరూ లేరు.

(శ్రీ చెరుపల్లి సీతారాములనుంచి అంతరాయం)

సీతారాములుగారూ, మీరు నన్ను మాట్లాడనివ్వండి. ఆకలపుతోంది, మీకు సమాధానం చెప్పలేము. వీరభద్రరావుగారు నీటి మీద తెచ్చిన బిల్లుమీద మాట్లాడారు. వారు కవి. ఈ బిల్లు తేవడం కర్కశమైన నిర్ణయమం అన్నారు.

మ. 1.40

కఠినమైన నిర్ణయం మాత్రమే చేస్తాము. ఈ పోల్వ్యాషన్ నుండి ప్రజలను రక్షించాలని, ప్రజలకు ఈ కలుషితమైన నీళ్లు తాగకుండా, మంచి నీళ్లు తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంతో రానివి మనం అమెండ్ చేసుకుంటున్నాము. మీ అభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా తప్పకుండా గట్టి చర్యలు తీసుకొని మంచి నీళ్లను అందిద్దాము. పాల కంటే మంచినిచ్చే ఎక్కువ ఖరీదవుతున్నాయని అన్నారు. పాలు కలుషితం అవ్వడం లేదు, నీళ్లు కలుషితం అవుతున్నాయి. మీ మీటింగ్స్, మా మీటింగ్స్ జరుగుతాయి చూడండి అప్పుడు ఎండల్లో పడి, చమటతో ఉంటారు కదా అప్పుడు ఎంత ఖరీదైనా ఖర్చు పెట్టి నీళ్లు తాగుతారు. అందుచేత, అన్నీ పరిష్కారం చేద్దాము. మంచినీటి విషయంలో సభ్యులు చెప్పిన సూచనలను తీసుకుంటున్నాము. రాజ్యలక్ష్మి గారు మాట్లాడారు. అడల్ట్రేషన్ జరుగుతుందని అన్నారు. హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్ లో స్టాఫ్ ఉన్నారమ్మా. హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్ వాళ్లు దాదాపు 200 పైన , తప్పుడుతనంగా లేబుల్ వేసుకొని అమ్ముతున్నారు. వారిని పట్టుకున్నాము. అడల్ట్రేషన్ జరుగుతుందనే మనం ఈ చట్టం తెచ్చాము. అడల్ట్రేషన్ జరగకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. నామినేటెడ్ సభ్యులు దిలీప్ కుమార్ గారు .....

శ్రీ కె. దిలీప్ కుమార్: నేను నామినేటెడ్ సభ్యుడిని కాదు. నేను ఎలక్టెడ్ మెంబర్ ని సార్.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, నేను దిలీప్ కుమార్ గారిని నామినేటెడ్ సభ్యుడు అని అనలేదు. దిలీప్ కుమార్ గారు నామినేటెడ్ సభ్యుల గురించి మాట్లాడారు. నామినేటెడ్ సభ్యులు మూడింట ఒక వంతు ఉంటారు అనే విషయం మీద మాట్లాడారని చెబుతున్నాను. **I am not saying that he is a nominated Member. He is an elected MLC. I know very well.** అందుచేత ఏమిటంటే, మూడింట ఒక వంతు నామినేట్ చేస్తారు, ఆ చేసిన వారు ఎవరంటే, అనుభవం ఉన్న ఇండస్ట్రీస్ నుండి డిపార్ట్ మెంట్స్ నుండి కాని సీనియర్ సైంటిస్టులను లేక అనుభవం కలిగిన అధికారులను, అదే విధంగా ఎక్స్ పీరియన్స్ ఉన్న ఇండస్ట్రీయలిస్ట్స్ ని మూడింట ఒక వంతు మనం నామినేట్ చెయ్యడం జరుగుతుంది. తప్పకుండా మూడింట రెండు వంతుల మందిని ఆయా మున్సిపాలిటీలలోనూ, పంచాయితీలలోనూ ఉన్నటువంటి ఎలక్టెడ్ రిప్రజెంటేటివ్స్ ని కమిటీలో ఎన్నుకోవడం జరుగుతుంది. ఎంత డబ్బు వచ్చింది, ఏమి జరిగిందని దిలీప్ కుమార్ గారు అడిగారు. మూడు మెట్రోపాలిటన్ సిటీస్ కి సంబంధించి ఇప్పటికే ఏడు వేల కోట్ల రూపాయలు మంజూరయ్యాయి. హైదరాబాద్ కి 1650 కోట్ల రూపాయలు, విజయవాడకి 751 కోట్ల రూపాయలు, విశాఖపట్నంకి 1330 కోట్ల రూపాయలు ఇప్పటికే విడుదలయ్యాయి. ఇవే కాకుండా ఇంకా గ్రేడ్.1 మున్సిపాలిటీలున్నాయి. UIDSSMT నుండి దాదాపు రెండు వేల కోట్ల రూపాయలు, డ్రైనేజీకి, మంచినీటికి, రోడ్లకి అంటే దాదాపు 74 మున్సిపాలిటీలకు మంజూరయ్యాయి. అందుకోసమే సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు, ఆ చట్టం లేకపోతే కేవలం అధికారులు మాత్రమే ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తే బాగుండదు, ఎలక్టెడ్ రిప్రజెంటేటివ్స్ ప్రాతినిధ్యం కూడా ఉండాలి, వారి సలహాలు, అభిప్రాయాలు తీసుకొని ఈ లార్జ్ స్కేల్ క్రింద సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇస్తున్న నిధులను ఖర్చు పెట్టుకోడానికి, పట్టణాలను మంచిగా అభివృద్ధిపరచుకోడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుందనే మంచి ఆలోచనతో ఈ చట్టాన్ని చెయ్యమని వారు ఆదేశించడం జరుగుతుంది. దాని ప్రకారంగా ఈ చట్టం చేస్తున్నాము. మీరందరూ మంచినీటి పై, లా పై, మెట్రోపాలిటన్ ప్లానింగ్ కమిటీ మీద మాట్లాడారు. అవన్నీ మనసులో పెట్టుకున్నాము. కొన్ని సూచనలు కూడా ఇచ్చారు. వాటిని పరిశీలన చేస్తాము. మీ అభిప్రాయం, మా అభిప్రాయం ఒకటే. **We are all elected Representatives. We are the Representatives of the people.** అందుచేత, ప్రజా సంక్షేమం కోసం, ప్రజల యొక్క మంచి కోసం మీరు అనేక సూచనలు చేశారు. అవి ఆమోదిద్దాము. కాని, కొని రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా ఉన్నటువంటివి సూచించారు. అవి చాలా చిన్నవి. వాటిలో మనం చెయ్యడానికి అవకాశం లేదు. అవకాశం ఉన్నప్పుడు, రాజ్యాంగసవరణ జరిగినప్పుడు చేద్దాము. అప్పుడు మీరు ఉంటారు, నేను ఉండను. ఇంతకంటే ఈ రెండు చట్టాల గురించి పెద్దగా చెప్పనవసరం లేదు. అందరూ ఒకే అభిప్రాయంతో మాట్లాడారు. ఫ్లెటివర్స్ చాలా చేసాము. ఇంకా చేస్తాము. ట్రాఫిక్ ని, కాల్యూన్ని నివారించాలంటే ఈ ఫ్లెటివర్స్ చాలా అవసరమని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. చాలా పట్టణాలలో ప్రపోజ్ చేసాము. ఇక్కడ కూడా కడుతున్నాము. అందరి సూచనలను మనసులో పెట్టుకున్నాము. తప్పకుండా దానిని చేస్తాము.

శ్రీ డి. రాంరెడ్డి: అధ్యక్షా, రాజ్యాంగసవరణ పేరుతో ఎక్స్ అఫీషియోని స్పెషల్ ఇన్ వైటిగా కలిపేశారు. మేము ఎక్స్ అఫీషియోని అడగడం లేదు. స్పెషల్ ఇన్ వైటిగా మా నియోజకవర్గంలో ఉంటే allow చేస్తారా?

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, వాళ్లు అన్ని మున్సిపాలిటీకి అటెండ్ అవుతారు. నాలుగైదు మున్సిపాలిటీలు ఒకే రోజు మీటింగ్ పెట్టుకున్నారనుకోండి. చట్టంలో ఉన్నది ఏమిటంటే, ఎక్కడ వోటర్ అయితే , ఎక్కడ ఆయన ఆఫ్ చేసుకుంటాడో అక్కడ ఆ కౌన్సిల్ లోనో లేక ఆ మెట్రోపాలిటన్ లోనో మీరు

మెంబర్గా మెంబర్గా ఉండాలనే ఒక నిర్ణయం జరిగింది. దానిని అన్ని మున్సిపాలిటీస్కి ఒక సభ్యుడిని ఆహ్వానించాలని చట్టంలో అవకాశం లేదు.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క: అధ్యక్షా, ఇది మూడు పట్టణాలకు సంబంధించింది మాత్రమే, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న మున్సిపాలిటీలకు సంబంధించినది కాదు.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు: అధ్యక్షా, ఈ మహానగరాలలో పంచాయతీలు కూడా ఉంటాయి. వారు కూడా సభ్యులు. ఎలక్టెడ్ సభ్యులు అవుతారు. పంచాయతీ బోర్డ్ సర్పంచులు కూడా ఇందులో మెంబర్గా రావడానికి అవకాశం ఉంది. మా రాజేంద్రప్రసాద్ గారి ఏరియా ఉడా పరిధిలోకి వస్తే ఆయన కూడా మెంబర్ అవుతాడు.

శ్రీ పి. సుధాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మేము అడుగుతున్నది ఏమిటంటే, 5(1)(a) లో స్పష్టంగా ఉంది. లోక్సభ సభ్యులకు, శాసనసభ్యులకు వారి నియోజకవర్గ పరిధిలో సమావేశానికి హాజరవడానికి ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా వారిని పిలుస్తారు. శాసన పరిషత్తు సభ్యులను కూడా పిలుస్తారా లేదా? చేర్చండి. చట్టంలో ఎం.ఎల్.ఏలకు, ఎం.పి.లకు కూడా లేదు కాబట్టి ఎం.ఎల్.సిలకు కూడా లేదని చెబుతున్నారు.

మ.1.50

అధ్యక్షా, 'బి' లో మహా నగర ప్రాంతం లోపల ఓటరు గా రిజిస్టరు అయిన రాజ్యసభ సభ్యులు కూడా ప్రతి సమావేశానికి శాశ్వత ఆహ్వానితులుగా ఉంటారు. నామినేషను సమయంలో గానీ లేదా సందర్భానుసారంగా నామినేషను దాఖలు చేయునపుడు గానీ మహా నగర ప్రాంతంలో ఓటరుగా రిజిస్టరు అయ్యి రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తు సభ్యులు కూడా సమావేశాలకు శాశ్వత సభ్యులుగా ఉంటారు.

(బిల్లు ఇంతకు ముందే పాసు అయింది దాన్ని ఇప్పుడు చదువుతున్నారు అని తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు అరుస్తూ సభకు అంతరాయం కల్పించ సాగారు)

మిస్టర్ చైర్మన్ : బిల్లు ఎక్కడ పాసు అయింది? మీరు proceedings ఫోలో కావడం లేదు.

శ్రీ బి.మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఒక క్లారిఫికేషను ఇవ్వాలి. సభ్యులందరూ తమ హక్కులు కాపాడుతున్నారు అని అనుకుంటున్నారు క్రిష్టారెడ్డి గారు మొదలైనవారు. కానీ హక్కులు పోతున్నాయి. అందుకోసం మేము పైట్ చేస్తున్నాం. ఒక మండలంలో సభ్యులను బ్లాకు చేసి ఎక్కడ కూడా పిలువరు అని దీని యొక్క ఉద్దేశం. అదే నావరకు వస్తే నా ఓటు నారాయణగూడ లో ఉంది. నాకు నారాయణగూడలో ఓటు ఉంటే నాలుగు జిల్లాల అవతల నా నియోజక వర్గం, ఏ సభకు కూడా నన్ను ఆహ్వానించరు అని అర్థం దీనిలో ఉంది. ఆహ్వానిస్తారని మీరు చెబితే నోరు మూసుకొని కూర్చుంటాను. మాకు వీటికి వివరణ ఇప్పించండి. మేము దీన్ని వ్యతిరేకించడం లేదు, మా హక్కులు పోతున్నాయని ఆవేదన పడుతున్నాం. మీరు ఆహ్వానితులుగా మిగతా జిల్లాల్లో ఉంటారని అంటే మేము మాట్లాడము. పూర్తిగా దీన్ని సమర్థిస్తాము.

శ్రీ ఆర్.వెంకట్రామ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మిమ్మల్ని కోరేది ఏమిటంటే సుధాకర రెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా డిస్క్రిమినేషన్ ఏమి జరుగుతున్నది ? We would like to know as to whether a

Legislator/Parliament Member elected in the Metropolitan area is allowed to be a Member of the Greater Hyderabad Municipal Corporation.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్.వెంకట్రామ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిసిపాలిటీ కాదు, మునిసిపాలిటీకి సంబంధం లేదు. మునిసిపాలిటీకి మనకు జి.ఓ. తరువాత వస్తుందో లేదో తెలియదు. శాసనసభకు ఓటు రాసి ఇచ్చినట్లే, వీళ్లకు కూడా ఓటు రాసిస్తే సరిపోతుంది. ఇది constitutional obligation ఎలా అవుతుంది?

శ్రీ చెరుపల్లి సీతారాములు : అధ్యక్షా, ఇదే సభలో చర్చ వచ్చినపుడు జె.సి.దివాకరరెడ్డి గారు మీ సమక్షంలో ఈ సభకు ఎన్నికైన గ్రాడ్యుయేట్సు గానీ, టీచర్స్ గానీ, వేరే యం.యల్.సి.లు గానీ ఇతర సమావేశాలకు హాజరు అయ్యే విధంగా ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తామని ఈ సభాముఖంగా హామీ ఇచ్చారు. కానీ ఇప్పటి వరకు ఆ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇన్ఫ్యా చేయలేదు. మీరు మమ్ములను రక్షించాలి. మా ఆవేదన అంతా దీని గురించే, సభలో ఆనాడు we will get executive instructions issued. We will pass అని అన్నారు. అది రికార్డులో ఉంది. మీరు ప్రొటెక్టు చేయాలి, ప్రతి యం.యల్.సి. ఆవేదన మీ ముందు ఉంది, కాబట్టి మీరు ప్రొటెక్టు చేయండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ : దాని గురించి పంచాయతీ రాజ్ శాఖా మంత్రి సభలో ఉన్నప్పుడు అడుగుదాం.

(INTERRUPTIONS)

Sudhakar Redy, there is no end for it. How long you want?

SRI P.SUDHAKAR REDDY: I am seeking clarification. I am an elected Member.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లులో పురపాలక శాఖా మంత్రి గారు క్రిందటి సమావేశంలోనే హామీ ఇచ్చారు. తప్పనిసరిగా మునిసిపాలిటీలోను, కార్పొరేషన్లలోను సభ్యులు హాజరు అయ్యే విధంగా మేము ఉత్తరువులు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఆ ఉత్తరువులు ఇంకా రాలేదు. ముఖ్యంగా ఎవరయితే ఓటరుగా ఉంటారో ఏ మునిసిపాలిటీలో లేదా ఏ కార్పొరేషన్లలో ఓటరుగా యం.యల్.సి. ఉంటారో అక్కడ ఎక్సెటివ్స్ మెంబరు అవుతాడు. ఓటరుగా లేని చోట ఆ జిల్లాలో స్పెషల్ ఇన్వైటీ అవుతాడు. అది పార్లమెంటు సభ్యులకు ఆల్ రెడీ యాక్టులో ఉంది. Same Act ని, provisions of the Act ని అపై చేయమని మేము డిమాండు చేస్తున్నాము. తరువాత సభకు ఒక క్రెడిబిలిటీ అంటూ ఉండాలి. సభలో పంచాయతీ రాజ్ శాఖా మంత్రి గారు ఒక హామీ ఇచ్చిన తరువాత ఆ హామీ నెరవేర్చకుండా వేరుగా ఉత్తరువులు ఇస్తే అది సభా హక్కుల ఉల్లంఘన కాదా? నేను మీకు అప్పీల్ చేస్తున్నాను, పంచాయతీ రాజ్ శాఖా మంత్రి గారి తాలూకు స్టేట్ మెంటును సభా హక్కుల ఉల్లంఘన చేసినట్లుగా ట్రీట్ చేయాలని మిమ్ముల్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ : పంచాయతీ రాజ్ శాఖా మంత్రి గారు ఉన్నప్పుడు అడగండి. We are now discussing about this Bill.

మ. 2.00

చైర్మన్ : రామిరెడ్డి గారు, అందరు కూర్చోండి. సభా హక్కులు కాపాడండి. Please take your seat.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, వీరభద్రరావు గారు కోరుకున్నటువంటిది, సజెస్టు చేసినటువంటిది నేను అంగీకరిస్తున్నాను. రెండవది ఏమిటంటే వారు చెప్పినట్లు, మేము అనుకోన్నట్లుగా ఎక్కడైతే ఓటరుగా ఉంటారో అక్కడ ఎక్స్ -అఫీషియో సభ్యులుగా ఉంటారు. మిగతా చోట్ల వారి పరిధిలో Graduates Constituency లో వారందరూ, ఇతర మున్సిపాలిటీలలో ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా హాజరు కావడానికి మేము సర్క్యూలర్ ఇస్తున్నాం. కాని, అక్కడ ఓటింగ్ హక్కు మాత్రం ఉండదు. వారందరు కూడా ప్రజాప్రతినిధులుగా వారి పరిధిలో ఉన్నటువంటి, వారెక్కడైతే ఎన్నిక కాబడ్డారో అక్కడ ఆ ఒక్క మున్సిపాలిటీలో మాత్రమే ఓటరై ఉంటారు. మిగతా చోట్ల ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా ఆహ్వానించాలని చెప్పి అన్ని మున్సిపాలిటీలకు సర్క్యూలర్ జారీ చేస్తున్నామని తెలియచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

మరి ఇంకేమి చేయాలి. ఇంకా ఏమి కావాలి వారికి?

చైర్మన్ : అందరు కూర్చోండి. ఇట్లా అయితే ఎలా? ఎల్కేజీ పిల్లల్లాగా.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : ఎప్పటిలోగా ఇస్తారు? ఇప్పటికే కౌన్సిల్ ఏర్పడి 6 నెలలు గడిచిపోయింది. గత శాసన మండలి సమావేశంలోనే సర్క్యూలర్ ఇస్తున్నామన్నారు.

శ్రీ కోనేరు రంగారావు : అధ్యక్షా, మున్సిపాలిటీలకు సంబంధించి మేము తప్పకుండా ఎమెండ్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామని అందరికీ తెలియచేస్తున్నాను. రెండవది ఏమిటంటే పెద్దలు సూచించినట్లు, మా ఆఫీసులో ఇద్దరు లేక ముగ్గురు ముఖ్యులతో ఒక మీటింగ్ పెట్టడానికి, వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకోవడానికి నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ఎవరి అభిప్రాయానికి విరుద్ధంగా ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చి వారి మీద రుద్దాలని మాకేమి లేదు. వారు చేసినటువంటి మంచి సూచనలు అందరికీ కావలసినవే. అందుచేత తప్పకుండా ఎమెండ్ చేస్తాం, అందరికీ అవకాశం కల్పిస్తాం.

చైర్మన్ : వెరీ గుడ్.

శ్రీ కె. రంగారావు : అధ్యక్షా, అందరం కూర్చోని డిస్కుస్ చేసి ఒక నిర్ణయం తీసుకుందాం. బిల్లు మాత్రం అభిమానంతో అమోదించండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, దీనిని కార్పొరేషన్ ఏరియాకు మాత్రమే పరిమితం చేసారు. ఈ చట్టాన్ని మిగతా మున్సిపాలిటీలకు కూడా వర్తింప చేయాలని దానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా నేను ఈ యమెండ్మెంట్ను మూవ్ చేస్తున్నాను, సార్.

SRI KONERU RANGA RAO: Chairman Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Metropolitan Planning Committee Bill, 2007 (L.A.Bill No.24 of 2007) be passed.”

MR.CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Metropolitan Planning Committee Bill, 2007 (L.A.Bill No.24 of 2007) be passed.”

(PAUSE)

The motion was carried and the Bill was Passed.

THE ANDHRA PRADESH MUNICIPAL LAWS (AMENDMENT) BILL, 2007 (L.A.BILL NO.25 OF 2007)

MR.CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2007 be taken into consideration.”

(PAUSE)

The motion was carried and the Bill was Considered.

Clause 2&3:

MR.CHAIRMAN: The question is:

“That Clause 2 & 3 do stand part of the Bill.”

(PAUSE)

The motion was carried and Clauses 2& 3 were added to the Bill.

Clause 4:

MR.CHAIRMAN: The question is:

“That Clause 4 do stand part of the Bill.”

(PAUSE)

The motion was carried and Clause 4 was added to the Bill.

Clause 5, Clause 1, Enacting Formula and Long Title:

MR.CHAIRMAN: The question is:

“That Clause 5, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.”

(PAUSE)

The motion was carried and Clause 5, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

SRI KONERU RANGA RAO: Chairman Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2007 (L.A.Bill No.25 of 2007) be passed.”

MR.CHAIRMAN: Motion moved. The question is:

“That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2007 (L.A.Bill No.25 of 2007) be passed.”

(PAUSE)

The motion was carried and the Bill was Passed.

The House is adjourned to meet again at 10.00 a.m. tomorrow.

(Then the House adjourned at 2.04 p.m. to meet again at 10.00 a.m. on Tuesday, the 20th November, 2007.)